

Belokranjski traktoristi so tekmovali

Prvi je bil Janez Štrucelj

Ob koncu minulega tedna je KZ Cmomelj na svojem obratu v Krasincu priredila traktorsko tekmovalje Bela krajina 1976.

Sodelovalo je skupno deset tekmovalcev v dveh skupinah. Prvi je bil član Janez Štrucelj (Griblje), ki je dosegel 200 točk ter dobil pokal in 400 dinarjev nagrade. Drugo mesto je zasedel Anton Pezdirc (Krasinc) 195 točk in dobil 300 dinarjev, tretje pa Anton Kralj, ki je dosegel 193 točk in dobil 200 dinarjev nagrade. Med mladimi združniki je osvojil pokal mladinec Anton Kralj iz Boršta.

Vsi udeleženci so prejeli štartnino. Zaradi slabega vremena ni tekmovalo 10 prijavljenih tekmovalcev. Poleg tekmovalstva so si navzoči ogledali tudi delovanje strojev Strojne industrije Sempeter. Prikazali so silkombajn, kultivator in trosilec umetnega gnoja.

NOVO MESTO: ATLETSKO PRVENSTVO SRS ZA MLADINCE

Dolenjska metropola bo v petek in soboto gostila najboljših slovenskih atletov in atletinje, in sicer v kategoriji mlajših mladincev in mladink. Gostje iz vseh najboljših slovenskih klubov se bodo pomerili v posamičnem in ekipnem prvenstvu. Vsekakor bo atletska prireditev na moč zanimiva, predvsem zaradi domačih tekmovalcev, ki so lani na podobnem prvenstvu v Kranju osvojili tretje mesto. Za nastope so se redno pripravljali tudi letos, tako da lahko pričakujemo vrsto dobrih rezultatov in seveda osvojenih odličij.

L. B.

SEVNICA: „ZVEZNI“ ROKOMET NA 5. LOVREKOVEM MEMORIALU

Sevniški rokometni klub bo v soboto pripravil tradicionalni Lovrekov rokometni memorial, na katerem bodo nastopili razen domačih igralcev še novi zvezni ligasi iz Celja ter ekipi, ki nastopata v II. zvezni rokometni ligi: Kvarner (Reka) in Varteks (Varaždin). Organizatorji 5. memoriala vabijo na turnir vse ljubitelje rokometu. Prva tekma se bo začela ob 16. uri.

E. RAUTER

ZAKLJUČEK FORME VIVE

V kostanjevskem gradu bodo v soboto ob 17. uri zaključili 15-mednarodni simpozij Forme Vive. Prireditev bo sklenil dr. France Hočevar, z umetniškimi sporedom pa bo nastopil mešani pevski zbor „Viktor Parma“ pod vodstvom Adolfa Moškona. Vstop bo prost.

ODLOČNO PROTESTIRAMO – Soglasni podpora našima manjšinama in protestu zoper nameravano preštevane Slovencev in Hrvatov v Avstriji so se pridružili tudi naši ljudje. Na zgornji sliki so delavci Kovinarske iz Krškega. Veliko protestno zborovanje delavcev vseh sevniških kolektivov pa je bilo v ponedeljek pred spomenikom padlih borcev v Sevnici. (Foto: V. Podgoršek in A. Železnik)

Dolenjska enoglasno obsoja in zahteva

Val protestov zoper zadnje dogodke na Koroškem je zajel tudi Dolenjsko – Protestna zborovanja

Dogodki na Koroškem in Gradiščanskem vztrajno pobijajo „dobrovoljnost“ avstrijske vlade, da enkrat dokončno uredi odnose do manjšin na jugu države. Slovenci in Hrvatje, ki živijo v tej „demokraciji“ državi, živijo pod političnim pritiskom, katerega cilj je jasen – ustvariti združje, v katerem bo mogoče integrirati slovensko in hrvaško narodno manjšino v nemško večino. K temu naj bi pripomogla zakona, ki ju je v prvih poletnih dneh sprejel avstrijski zvezni parlament: novela zakona o popisu prebivalstva in zakon o narodnostnih skupinah.

Vse bolj jasno nasilje večinskega naroda nad manjšinskim je ogorčilo delovne ljudi v vseh jugoslovanskih republikah. V tovarnah in ustanovah so naši ljudje izrekli protest proti ravnanju avstrijske vlade ter hkrati

odločno zahtevali, da Avstrija v celoti izpolni 7. člen državne pogodbe ter ravna tudi v duhu helnske konference.

Na območju širše Dolenjske so občani in delavci obsodili sedanjo avstrijsko politiko do slovenske manjšine in s številnih zborovanj poslali protestna pisma. V krški

občini so del delovnega časa izkoristili za zborovanja v Imperialu, Kovinarski, Celulozi, Libni, Elektru in v drugih delovnih organizacijah.

V Sevnici so se v ponedeljek pred spomenikom padlih borcev zbrali na protestnem zborovanju delavci vseh

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ceste so kot spomenik

Ni dolgo tega, kar so krajanji v dobrih krajevni skupnosti položili 1700 m asfalta, minuli torek pa so okoli 850 m slabe ceste posodobili tudi občani iz Dragomlje vasi v suhorski krajevni skupnosti.

Kot kaže pa bo metliška občina na račun tako delovnih občanov, kot so zgoraj omenjeni, do konca leta dobila še nekaj novih sodobnih cest, ki bodo predvsem delo in spomenik prizadevnim Belokranjcem.

V Dragomlji vasi so že dalj časa mislili na asfalt, in niti izredno slabo avgustovsko vreme jim ni preprečilo, da ne bi s prostovoljnim delom – šestindvajset gospodinjstev je pri posodabljanju ceste prispevalo kar petnajst delovnih dni – najprej pripravili vse za asfaltiranje in nato minuli ponedeljek ter torek na tri metre široki cesti položili 6 cm debelo asfaltno maso.

Ko so po končanem delu izračunali, koliko kovancev so pretopili v asfalt, je številka pokazala več kot 155.000,00 din. Če bi v dinarje spremenili še prostovoljno delo, gramoz, delo privatnih strojev, bi bilo pod številko še precej več milijonov.

DRAGOMLJA VAS IMA ASFALT – Precej dolgo so občani v Dragomlji vasi zbirali denar, v asfalt pa so ga pretopili in na cesto položili v dobrih dveh dneh. Pri pomembni delovni zmagi je sodelovalo 26 gospodinjstev, ki že na spomlad nameravajo svoje delo nadaljevati. Na sliki: del vaščanov po končani akciji. (Foto: Janez Pezelj)

Letos čakati v vrsti na kurivo

Po premog je treba celo v Zenico – Kuriva ni mogoče dobiti takoj

Vendar glede kurjave letos le ni tako slabo, kot je bilo to soditi po nesreči v rudniku Kanižarica: v novomeški poslovalnici Kuriva menijo, da bodo zadostili vsem potrebam porabnikov.

Tona trboveljskega premoga stane 623 dinarjev, medtem ko velja premog iz Zenice, zaradi stroškov prevoza, 50 dinarjev več. Meter drv velja 260 dinarjev, če pa jih prepeljejo na dom, je treba odšteti 20 dinarjev več. Na kurivo je treba čakati!

Težave ne bi bile tako velike, ko ne bi spomlad nekatero kolektive prizadel zakon o sprotnem plače-

vanju. Delovne organizacije ta čas niso odjemale premoga, tako da je zdaj gnoča večja. Poleg tega ima novomeška trgovina na skrbi tudi porabnike iz Bele krajine, ki so se prej oskrbovali s premogom iz Kanižarice.

Da bi zadostili vsem potrebam odjemalcev, bo treba zagotoviti približno 10.000 ton premoga. Trgovci si pomagajo z uvozom iz Zenice. Ta premog je sicer kakovosten, vendar se ga kupci zaradi višje cene otepaajo.

Sicer pa so si v novomeškem Kurivu zagotovili redno oskrbovanje čez vso zimo, tako da so odjemalci lahko brez skrbi. Verjetno jim ne bo pogodu to, da bo treba za kurjavo čakati in da bodo naenkrat lahko nabavili le omejeno količino. Z

drvmi tudi ne kaže najbolje, ker še niso na kamionskih cestah, vendar na Kurivu upajo, da bodo tudi tukaj stvari uredili.

I. KULJAJ

VREME

V sredini tedna je nad naše kraje pričel dotekati toplejši zrak. Do konca tedna bo prevladovalo precej sončno in tudi otoplilo se bo nekoliko.

Proti (od)štetju

Najprej kratek izlet v bližnjo zgodovino. Heinrich Himmler, „rejec kokoši“, ki si ni pomišljal prenašati na ljudi svojega (sicer za današnje čase skromnega) znanja o selekciji kokoši in je zato nečloveško hladno uveljavljal Rosenbergovo teorijo o izjemnosti nordijske rase in iz nje izhajajoče posledice, je 6. februarja 1943 kot reichskommissar za utrjevanje nemštva podpisal naslednjo Splošno odredbo o določitvi naseljenega območja v reichsgauu Koroška (originalni dokument hranijo v arhivu v Washingtonu):

„Na osnovi fuhrerjevega in reichskanzlerjevega odloka o utrjevanju nemštva z dne 7. oktobra 1939 odredjam, da je jezikovno mešano ozemlje na Koroškem razglašeno za naseljeno območje. To naseljeno območje obsega naslednje občine – naštetih je 68 po številu – v okraju Velikovec, Celovec, Beljak, Šmohor in Volšperg. Naseljeno območje je na priloženi karti označeno črno. Razglasitev območja ima namen utrditi nemški narod na tem ozemlju s preseljevanjem narodno-politično nezanesljivih in naseljevanjem preizkušanih nemških ljudi. Izvajanje nalog iz tega zakona...“

Potemtakem so že tedaj (in tudi že prej) dobro vedeli, kje živijo Slovenci. Ze prej so jih prešteli – bolje rečeno odšteli – zakaj to so počeli z namenom, da bi strli predstražo slovanstva in odprli pot

PREIZKUŠENA METODA: avstrijska žandarmerija ravna tako z mladinci slovenske narodnostne manjšine, če se izkazujejo za Slovence

prodirajočemu nemštvu, ki se je čutilo ovirano v svoji želji po slovanski zemlji.

Povsem jasno je zato našim ljudem, da hoče sedaj s predvidnim preštevanjem Slovencev avstrijska vlada le dokazovati, da na Koroškem Slovencev ni kaj več od peščice. Strnjeno etnično ozemlje, na katerem smo imeli Slovenci stoletja svoje ljudstvo, v začetku celo državo, kneza Sama, Kocelja, Gorazda, hočejo razbiti na otočke s 25 odstotki slovenskega prebivalstva, ki ne bodo več zmogli kljubovati plimovanju germanizacije, ki se bodo sčasoma utopili v nemštvu. Ker imajo tak namen, povezujejo pravice, ki so jih Slovencev dolžni dati po 7. členu avstrijske državne pogodbe (katere sponodpisnica in polnopravna stranka je tudi Jugoslavija) s preštevanjem.

In to po 21 letih, v katerih bi Slovenci morali svoje pravice že uživati. Vsestransko nesprejemljivo je to preštevavanje tudi s stališča mednarodnega prava. Pogodbe je treba izpolnjevati pošteno in v dobri veri, pravi pravni jezik. „Toda Avstrija namesto tega oziroma kot pogoj zahteva preštevavanje, čeprav v mednarodni pravni praksi ni nobene načela, ki bi zahtevalo preštevavanje kot pogoj za uživanje manjšinskih pravic.“ (Citat dr. Ernesta Petriča.)

Avstrijska vlada namerava to zato, ker so vladajoče stranke potegnile z organizacijami dvomljive vrednosti, kot sta Heimatsdienst in abwehrkaempferji, ki ne skrivata svoje nacistične usmerjenosti. In ob vsem tem, denimo, zavija oči hamburški Spiegel v enem svojih člankov, v katerem se sprašuje, kako je mogoče, da mi Slovenci in Jugoslavoani ocenjujemo, da se na Koroškem „sprehajajo strahovi iz preteklosti, duh Hitlerja in Himmlerja.“

Ko v mnogih naših krajih protestiramo zoper štetje in pritisk na slovensko in hrvaško narodnostno manjšino v Avstriji, verujemo v življenjsko silo in trdoživost naših manjšin, ki sta že stoletja kljubovali in ju nasilje in brutalnost, ki spet oživljata, nista mogla uničiti.

MARJAN LEGAN

ŠOLSKA „OZIMNICA“ – Po vsej Dolenjski je te dni pred pričetkom šolskega pouka enako; mladina hoče in mora imeti vse šolske potrebščine in učbenike, staršem pa se dozdevajo nakupi le-teh iz leta v leto dražji. Letos morajo za nakup odšteti 750 do 1000 dinarjev. Povrh vsega pa nakupi v knjigarnah in papirnicah niso najprijetnejši zaradi gneče. Na sliki: nakupovanje v poslovalnici Dr. avne založbe Slovenije v Kočevju. (Foto: France Brus)

Zakaj se tako naglo praznijo nekateri predeli?

Komaj smo žita pospravili s polj, že se je treba pripravljati na novo, jesensko setev. Letošnja dobra žetev - v nekaterih krajih je bila zelo dobra - pa naj ne premoti kmetovalce, da bi bili pri setvi površni, češ kadar hoče, že zraste. Dober pridelek naj bi jih spodbujal, da bi pridelali še več. To je moč doseči z dobrim semenom, izdatnim gnojenjem in seveda s skrbno opravljenimi vsemi drugimi deli.

Dober pridelek naj bi tudi spodbujal kmetovalce, da bi zasejali vsa polja. Kolikor ne z ozimnimi žiti, med katerimi je pšenica daleč pred drugimi, pa spomladi. Načrtovati pa je treba že v jeseni, koliko bo tega in onega.

Kmete, ki se preživljajo le s kmetijstvom ali v glavnem s to dejavnostjo navadno ni treba opozarjati na te stvari, če zmorejo opraviti vsa dela. Pri starejših, onemoglih kmetih pa s

samimi opozorili ni moč nič izboljšati. Vzlic temu se nad neobdelanimi polji kaže zamisliti. Kaj smo ukrenili in kako skrbimo - kmetijstvo kot celota ali vsa družba - da bi bila obdelana?

Prebivalci od mest odmaknjenih, zlasti hribovskih vasi pogosto opozarjajo, kako njih število upada. Želijo si zaposlitev v nekmetijskih dejavnostih. Mnogi so jo že našli. Od nekdanjih kmetov je ostalo le še 10 ali 20 odstotkov takih, ki se preživljajo le z delom na svojih kmetijah. V nekaterih krajih niti toliko ne, pa še tisti bi se radi zaposlili. Kjer v bližini ni zaposlitve za mlade, pa so na kmetijah in v vasi ostali le ostareli ljudje.

Skrb za človeka, za njegovo boljše življenje, je najpomembnejša. Pri tem pa ne bi smeli spregledati nič manj pomembne stvari, zemlje, ki nam rodi kruh in daje meso. Kdor misli tudi na to, se zgrozi ob podatkih, da so pred vojno redili v vasi okoli 400 goved in 3000 ovac, zdaj pa imajo le še okoli 20 goved. Opravičilo, da ni več ljudi za oskrbo živine, je hudo jalovo. Ljudi res ni - toda

LJUBLJANA - Slovenija in z njo Jugoslavija še nprej protestirata proti ravnanju avstrijske vlade in njenih policijskih organov s pripadniki naših manjšin v sosednji Avstriji, posebej še koroških Slovencev. Hkrati je zvezni sekretariat za zunanje zadeve v izjavi Tanjugu dejal, da so zadnje javne izjave najvišjih avstrijskih oblasti v nasprotju s poprejšnjimi, ko je Republika Avstrija poudarjala, da želi razvijati dobre sosedske odnose z Jugoslavijo. Prav tako pa je predstavnik ljubljanske RTV dejal, da avstrijske oblasti zavirajo prizadevanja slovenskih televizijskih delavcev, da bi učinkovito posredovali program tudi na avstrijsko stran. Na sliki: ena izmed mnogih demonstracij pri nas te dni v podporo boju koroških Slovencev za njihove temeljne narodnostne pravice v sosednji Avstriji.

TELEGRAMI

MADRID - Najpozneje čez leto dni, ko naj bi bilo predvidoma konec tudi procesa demokratične preobrazbe Španije, bo Madrid zaprosil za sprejem v EGS, v veri, da pri tem ne bo takih hujših ovir, pa tudi ne odpora s strani posameznih članic te gospodarske skupnosti.

NIKOZIJA - Nadaljevalo se je sojenje Niksoju Samposonu, enemu izmed vodilnih udeležencev državnega udara na Cipru julija 1974. leta in osemdnevne marionetske pučistične „predsednik“. Proces se je nepričakovano razvil: javni tožilec je spremenil obtožnico in vse točke strnil v eno: da je Sampson „pomagal“ in sodeloval v zaroti in prevzel položaj predsednika republike.

Toda suša bi se še nekako prebrodila, ampak kaj naj rečemo o nenehno se ponavljajočih potresih? LR Kitajska je malone vsakodnevna tarča divjih sil v notranjosti tal, ki so doslej po nekaterih neuradnih podatkih terjale že več kot stotisoč žrtev. Le malce bolje je na Filipinih, kjer še vedno niso prešteli vseh mrtvih (menda jih je okoli 6000) pod ruševinami. Potres na Filipinih je prizadejal tudi nekatera področja, ki ležijo v notranjosti s pragozdovi pokritega otoka, pa se reševalne ekipe sploh še niso mogle prebiti do vseh ponesrečencev. In kajpak se ljudje sprašujejo, kaj se pravzaprav dogaja in zakaj letos tako nenavado veliko število katastrofalnih potresov (od Italije, Turčije, Grčije, Irana, Iraka do Čila in Peruja - da naštejemo samo nekatere)? Različna neznanstvena in ne-preverjena ugibanja ponujajo v odgovor atomske eksplozije, preveč reakcijskih letal visoko v zraku... ampak pravega pojasnila pa še vseeno ni...

- Zakaj ste ustrelili tega zajca, ko niste niti član lovske družine?
- In zakaj je ta zajec jedel moje zelje, ko ni član moje družine?!

* IZ ZADNJEGA PAVLIHE

zemlja je še tam. Zakaj je ostala brez ljudi, ki bi jo obdelovali?

Če so pred desetletji lahko redili 400 goved, bi jih zdaj s sodobnim pridelovanjem m krme na isti zemlji gotovo lahko 800 ali še več. Če bi krmo pridelali tudi na zdaj neobdelanih njivah, na katerih so včasih pridelovali skoraj vso hrano za veliko več ljudi, kot jih živi zdaj, bi verjetno lahko redili več kot 1000 goved.

Goved ni, ker ni za delo sposobnih ljudi. Če pogledamo z druge strani, pa bi lahko rekli, da mladih ljudi ni zato, ker ni goved. Ni dohodkov za tako življenje, kot ga imajo vsaj navadni delavci. Če bi kmečke družine v takih krajih redile po 30, 40 ali 50 goved, pa bi bilo dovolj dohodkov tudi za mlade. Kmetov bi bilo v primerjavi z nekdanjim številom sicer malo, a tisti bi bili trdno zasidrani na zemlji, ki bi dajala veliko mesa in mleka. To bi bilo moč urediti z ustreznimi organizacijami kmetijstva.

Imamo kmetijske organizacije in kmetijske zemljiške skupnosti, ki pa se teh nalog še niso lotile dovolj uspešno. Tudi drugi organi ne. Ljudem pomagajo s socialnimi podporami, namesto z izboljševanjem takega kmetijstva.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

„Konferenca v Colombu je bila izjemen zgodovinski dogodek. Naša pričakovanja glede njenega uspeha so se v celoti izpolnila. Prepričani smo, da bo konferenca pozitivno vplivala na mednarodne odnose. Preučili smo vsa najpomembnejša vprašanja današnjega sveta, posebno pozornost pa smo posvetili gospodarskim vprašanjem, oziroma spremembi krivičnih mednarodnih ekonomskih odnosov. Pri tem smo storili korak naprej zlasti kar zadeva konkretna dejanja in akcije za uresničevanje načelnih sklepov.“

To oceno pete konference šefov držav ali vlad neuvrčenih dežel, ki se je končala minul teden v Colombu, je dal predsednik republike Josip Broz Tito po povratku iz prijateljske Šri Lanke, ki je bila gostiteljica konference.

„Vse so poskušali,“ je rekel predsednik Tito, „da bi razbili enotnost gibanja sil ali pa ga podredili politiki drugih mednarodnih činiteljev. Toda konferenca je še bolj krepila enotnost neuvrčenih dežel.“

To je ocena, ki se ji pridružuje tudi mnenja iz krogov vseh držav-udeleženk. Svetovni tisk še vedno živahno komentira Colombo, pri čemer je mogoče zaznati, da poudarjajo nekateri časniki predvsem tisto, kar ustreza njihovi politični naravnosti.

Tako sovjetski in časopisi drugih vzhodnoevropskih socialističnih dežel prikazujejo konferenco zgolj kot protimperialističen zbor, ki je obsodil kolonializem, rasno razlikovanje in imperializem. Vse to so seveda neuvrščeni v Colombu resda storili - toda tudi še kaj več. Toda tisto drugo ne najde prostora v sredstvih javnega obveščanja ne v Sovjetski zvezi in ne v drugih socialističnih deželah. In prav tako poudarjajo nekateri zahodni časniki predvsem tisto, kar se vklaplja v okvire njihovih političnih smotrov - na primer razlike in spore med nekaterimi neuvrščenimi deželami.

V svojem bistvu pa je konferenca storila mnogo več od tega, kar gledajo nekateri skozi svoja očala tako na zahodu, kot na vzhodu: dala je jasno vizijo boljšega in pravičnejšega sveta prihodnosti.

Konferenca je sprejela tri temeljne dokumente (politično in ekonomsko deklaracijo ter akcijski program), v katerih tergrinja svoja stališča in ocene ne samo do sedanjega, marveč tudi kažipot do prihodnjega sveta.

Nekaj osrednjih točk te vizije: neuvrščeni so proti blokom in slehememu pritisku ali vmešavanju v notranje zadeve pa naj prihaja od koderkoli. Ob tem, ko si prizadevajo za take mednarodne politične odnose,

ki bodo temeljili na neodvisnosti, svobodi, varnosti in ozemeljski celovitosti sleheme dežele, terjajo tudi drugačne, pravičnejše mednarodne gospodarske odnose.

Akcijski program daje konkretne napotke in smernice, kako naj bi uresničevali strategijo gibanja neuvrčenosti, ki se je v Colombu s sprejemom novih članov povečalo že na 85 dežel.

Neuvrščeni so iz Colomba ponudili vsem roko sodelo-

Izpolnjena pričakovanja

vanja, pri čemer so (tudi s spremembami v koordinacijskem odboru) sklenili, da to sodelovanje pomembno utrdijo tudi znotraj svojega gibanja, pri čemer so lahko pokazali tudi na že nekatere pozitivne dosežke (informiranje) na tem področju.

Jugoslavija je v osebnosti predsednika republike Tita in njegovih sodelavcev dala svoj poln delež k uspehu konference. Jugoslovanski predsednik je bil v Colombu osrednja osebnost, njegov govor pa so najpogosteje citirali ne samo v konferenčnih dvoranah, marveč tudi v svetovnem tisku, ki je topot (pa čeprav včasih močno barvano) posvetil doslej največjo pozornost neuvrčenosti.

TELEGRAMI

KAIRO, (AP) - Egiptovski vojski so danes popoldne zavzeli ugrabljeno letalo na letališču v Luxorju in prijeli vseh sedem ugrabiteljev, ki so davi ugrabili egiptovski „boeing 727“ v Kairu. V letalu, ki je letelo na liniji Kairo-Luxor, je bilo 96 potnikov in 6 članov posadke. Egiptovske oblasti so že identificirale ugrabitelje. Kot se je zvedelo, v odgovornih krogih v Kairu, je letalo egiptovske letalske družbe „Egiptair“ ugrabilo sedem pripadnikov novo ustanovljene organizacije „Abdel Naser“, ki je hotela s tem opozoriti nase.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Ogorčenje slovenske oziroma jugoslovanske javnosti zaradi neenakopravnega in vse slabšega položaja slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem je prav gotovo dalo pečat dogodkom v minulih dneh. Po vsej Sloveniji in tudi Jugoslaviji so se nadaljevali protesti delovnih ljudi in občanov zaradi stopnjevanja nasilja nad pripadniki slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji.

Podpredsednik IS Slovenije Rudi Čačinovič, ki je v soboto v Gornji Radgoni odprl 14. pomurski kmetijsko-življski sejem, je med drugim dejal: „Glede naših gospodarskih odnosov (z Avstrijo) ni mogoče spregledati tudi dejstva, da so vzroki njihovega zastajanja tudi tam, kjer so vzroki drugih negativnih pojavov, katerih priče smo vsak dan in na katere naši delovni ljudje vse glasneje upravičeno reagirajo.“

Dokler bosta vlada in parlament popuščala silam, ki preprečujejo izvršitev mednarodnih obveznosti in skušajo revidirati mednarodne pogodbe, na katerih temelji neodvisnost njihove lastne države in še posebej njen demokratičen razvoj, tudi ni moč pričakovati intenzivnejšega gospodarskega sodelovanja. Pri tem nedvomno trpe meddržavni odnosi, še posebej pa je v nevarnosti demokratičen razvoj v sosednji državi in resnični interesi vsa obmejnega prebivalstva.“

Izpolnitev avstrijske državne pogodbe in pravičen odnos do naše manjšine v Avstriji so zahtevali tudi udeleženci zborovanja na Debelem hribu pri Ivančni Gorici, kjer je bila pred 35 leti ustanovljena Stiška četa, podobno pa je bilo tudi na proslavi pri Otalezu, kjer so odkrili spomenik pred 33. leti pobitim borcem petega bataljona 3. SNOUB Ivana Gradnika, in drugod po širši in ozji domovini.

Delavci Iskre, TOZD tovarne gospodinj-skih aparatov Škofja Loka Reteče se pri-

družujemo protestom delovnih ljudi in občanov širom Jugoslavije in obsojamo uradno avstrijsko protimanjšinsko politiko,“ so zapisali v protestnem pismu delavci te Iskrine tovarne. V njem so poudarili, da so ogorčeni tudi nad blatenjem narodnoosvobodilnega boja slovenskih partizanov v Avstriji. Podobno so menili tudi zaposleni v škofojloški tovarni Jelovica. V pismu so med drugim zahtevali, da mora Avstrija dosledno izpolniti določila sedmega člena državne pogodbe ter dodali, da kot se je Avstrija znala postaviti za svoje rojake, ki žive na italijanskem ozem-

Ogorčeni protesti

lju, tudi nam v Jugoslaviji ni vseeno, kako se godi našim rojakom na avstrijskem ozemlju. Na petkovem protestnem zborovanju v kamniški tovarni Švilanit so bili delavci prav tako ogorčeni nad početjem v Avstriji in za-skrbljeni zaradi podatka, da je pred sto leti živelo na avstrijskem Koroškem še 107.000 Slovencev, danes pa jih je po uradnih podatkih Avstrije samo še 23.579.

Rudarji iz rudnika Lubnice v Zaječaru so na zborovanju izrazili bratsko solidarnost s Slovenci in Hrvati na Koroškem in Gradiš-čanskem. Podobnih misli so tudi delavci konfekcije Morava iz Aleksinca, ki so ocenili, da tako početje neke države do svojih državljanov - pripadnikov narodnostnih manjšin ogroža tudi mir v svetu. Podobno mislijo tudi delavci Kovinoservisa na Jeseni-čah, pa delavci hotela Metropol v Portorožu, kolektiv Niš - prometa iz Niša, tovarne Por-

culana iz Zaječara, izvršni organi družbeno-političnih organizacij Pirota, delavci Heliosa iz Domžal, Mure iz Murske Sobote in številni drugi.

V več kot 5000 osnovnih organizacijah sindikata je razprava o osnutku zakona o združenem delu pri koncu. Že zdaj je jasno, kot so povedali v republiškem svetu zveze sindikatov, da so delovni ljudje Slovenije tako rekoč plebiscitarno podprli določila osnutka zakona.

Razprava je pokazala, da se kmetje in delavci, ki delajo v kmetijstvu, za zakon zelo zanimajo in sami poudarjajo prednosti novega zakona, ki naj bi v marsičem pripomogel k razvoju zadružništva in združevanja kmetov. Imeli so precej pripomb, ki jih bo treba še obdelati. Opozorili so zlasti na to, da imamo v Sloveniji večinoma le enovite kmetijske zadruge, ki nimajo temeljnih združinskih enot in TOZD, pač pa le zadruge in delovne enote. Člani zadruge in delavci v teh enotah so imeli določene samoupravne pravice, vendar ne vseh.

Kaže, da skrbi s pšenico nikoli ni konec. Komaj smo poželi zadnjo bogato letino - 5,4 milijona ton - in poskušali odkupiti čim večje količine pšenice, da bi jo smotno uporabili za hrano, že razmišljamo o tem, kako bi uspešno opravili jesensko setev pšenice. Zdjaj je eno osnovnih vprašanj, kako bi pravi čas zagotovili zadostne količine zemljišč za pšenico, še zlasti, ker se bo zaradi zadnjega dežja najbrž zavleklo dozorevanje in spravilo nekaterih drugih kmetijskih pridelkov.

V Vojvodini in drugod veliko razmišljajo tudi o tem, da bi bilo površin, zasejanih s pšenico, manj v prid industrijskih rastlin in drugih kultur. Zato, ne bi bilo odveč analizirati, v kolikšni meri so zdajšnja razmerja cen med pšenico in drugimi cenami ugodna, da bi obdržali enako raven posevkov s pšenico, ki smo ji doslej namenjali približno 1,8 milijona hektarov.

Kakorkoliž je, pa se ne bi smeli slepiti z dobro žetvijo oziroma bi se morali dobro pripraviti na setev, saj po vsem sodeč jeni ne bo na pretek proste zemlje, kar bo treba nadomestiti z dobrimi sortami, visokimi donosi in tehnologijo. Sicer pa je znan pregovor, kakor seješ, tudi žanješ.

DOBRO ZALOŽENA TRŽNICA — Zadnje čase je tržnica v Kočevju vsak dan dobro založena s svežim sadjem in zelenjavo. Največ zaslug za to gre bratom Bedžetom iz Gostivara v Makedoniji, ki skrbijo za vsak dan sveže zaloge. Težave so le zaradi premajhnih skladišnih prostorov.

KRPANJE CESTE — Le malo sonca je bil namenil avgust, vendar za delavce, ki popravljajo cesto od Metlike proti Gradcu, dovolj, da so na tej turistično vse bolj znani poti zakrpali največje cestne pasti. Na sliki: delavci pred Primostkom. (Foto: Janez Pezelj)

STROJ OBIRA HMELJ — Več sto pridnih rok lahko nadomesti takle obiralni stroj, ki pridno požira hmeljeve kite, jih čisto obere, celotni stroj pa ga še sortira in spravi v vreče. Posnetek je z delovišča KZ Novo mesto v Sentjerneju, kjer te dni hitijo obirati hmelj. (Foto: Poide Mi. lič)

V BREŽIŠKIH NASADIH hmelja so prejšnji četrtek začeli obirati. Prve dni je obiralcem nagajal dež, pa so kljub temu vztrajali. Največ delovne sile je prišlo s Hrvaškega, kar je že običaj na tem koncu. (Foto: Ria Bačer)

SLABŠI KOT LANI

V prvem polletju 1976 je celotna industrija novomeške občine ustvarila za 5 odst. manjšo vrednost proizvodnje, kot je znašala v tem obdobju lani, plan pa je dosežen le z 41,2 odstotka. Glede vrednosti proizvodnje kaže najugodnejšo sliko Labod z 19,7 odst. povečanja proizvodnje, za njim pa sta Novoles s 15,8 in tovarna Krka s 14,1 odstotka boljimi pokazatelji. Več delovnih organizacij pa je zdržnilo celo navzdol. Izvoz je v občinskem merilu potekal po planu in je za 38 odst. večji, kot je bil v prvih šestih mesecih leta 1975.

Premalo lastnega raziskovalnega dela

Ugotoviti moramo, da smo na Dolenjskem na področju inovacij naredili še zelo malo. Vsi se moramo zavedati, da je v zadnjem času dolenjsko gospodarstvo izredno naraščalo in napredovalo in da smo pri tem izrednem tempu rasti našega gospodarstva premalo mislili na lastno razvojno-raziskovalno delo in na dolgoročnejsše planiranje razvoja. V večini organizacij združenega dela pri nas še vedno ni urejenih odnosov oz. pravilnikov, ki urejajo nagrajevanje inovacijskih dosežkov. Vse premalo smo že storili pri nagrajevanju naših novatorjev in racionalizatorjev, saj smo jim zelo skopo in skromno delili priznanja.

spoštovali, uveljavljali in tudi cenili in se pri tem tudi vsi zavedali, da bomo le tako uspešno napredovali v našem gospodarstvu.

Na koncu pa še preprosta misel: Dolenjci smo že večkrat dokazali, da smo sposobni in ustvarjalni in da smo kleni ljudje, saj smo v zelo kratki dobi veliko dosegli v slovenskem in celo v jugoslovanskem gospodarstvu. Bodimo tudi pri naši veliki akciji na širokem uveljavljanju inovacij prav tako med najsposobnejšimi.

Dr. MIHA JAPELJ

materila, kjer bo tudi za dolenjsko vinogradništvo oko kaj videti.

Ko smo že pri grozdu, še zadnja novica glede letošnje letine: ne le da povprečno na našem območju vinska trta lepo kaže, tudi glede vse Jugoslavije so napovedi optimistične. Po sedanjem stanju vinogradništvo lahko pričakujemo za 20 odstotkov večjo letino od lanske ali skupno 130.000 vagonov. Toliko grozja nismo pridelali že najmanj štiri leta. Ali pa je obilen rod tudi vsestransko blagodejen, tega ne bi mogli zagotoviti trdit. Doživeli smo že marsikaj, četudi še nismo v letih.

IMV ob praznovanju novomeškega občinskega praznika.

Crvena zastava (z njo se tesneje povezuje koprski CIMOS), IMV, TAS. Tri tovarne — za svetovne razmere pravzaprav majhne — pa tri različne tehnologije. Fiat, Renault, Volkswagen. „Tri yu industrije“ imenuje to trojko „Ekonomska politika“ in se sprašuje, kakšna je racionalnost take drobitve in kaj bo prinesla prihodnost.

Izkušnje potrjujejo trditev, da je mogoče donosno izdelovati avtomobile že v majhnih serijah, vendar s pogojem, da gre za resnično kooperacijo in da ta mali izdelovalec dela za svojega kooperanta, veliko firmo, vsaj nekaj delov v velikih serijah. V tem je prihodnost za vse kooperante, tudi IMV in TAS, ki sta zavrnila zamisel o temeljitem preobratu v jugoslovanski avtomobilski industriji.

M. L.

Sejmišča

NOVO MESTO: poglavitna značilnost ponedeljkovega sejma so bile znatno višje cene pujskov. Naprodaj jih je bilo 264, prodali pa so jih zato samo 164. Veljali so 640 do 900 din. Nad tri mesece stari prašiči, ki so jih ponujali skupno 23, pa so stali 910 do 1.100 din.

Vsekakor mora biti ena izmed osnovnih dolžnosti nas vseh, predvsem pa vodilnega in vodstvenega kadra v vseh organizacijah združenega dela, da čimprej organiziramo smotno izvajanje inovacijskega in razvojno-raziskovalnega dela. Posebno skrb pa moramo posvetiti nagrajevanju takšnega dela in tako neposredno spodbujati ves strokovni kader k ustvarjalnosti. Verjetno smo preveč favorizirali in nagrajevali komercialne, marketing, finančno-pravne in druge strokovne strukture, tako da se je večkrat dogajalo, in se še dogaja, da ozko specializirani strokovnjaki odhajajo na takšna delovna mesta, ki nikakor ne odgovarjajo njihovemu znanju in izobrazbi. Storititi moramo torej vse potrebno, da bomo inovacijsko delo

Spet vinski sejem

Ljubljana se pripravlja na eno največjih mednarodnih prireditelj, na 22. mednarodni vinogradniško-vinarski sejem, ki ga bodo odprli na Gospodarskem razstavišču v ponedeljek, 30. avgusta. Letošnja posebnost sejma bo druga svetovna razstava vina, kjer se bo zbralo vse, kar v Bakhusovem kraljestvu kaj pomeni. Za nameček bo v sejemskih dneh v Ljubljani tudi 56. generalna skupščina mednarodnega urada za vino.

Organizatorji vinskega sejma se že veskozi trudijo, da se sejem ne bi spremenil v največjo slovensko

Mi, Dolenjci, vinca ne prodamo...

veselico. Včasih je bil že precej blizu tega (saj Slovenca ni treba pretirano siliti, da pije), pa se je spet povrnil k svojemu temeljnemu namenu: prispevati k napredovanju vinogradništva in vinarstva. Tudi za letos napovedujejo, da bo sejem eden tistih, najboljših, ki opravičujejo svoj namen. Naj omenimo le specializirano razstavo vinogradniške opreme, strojev in reprodukcijskega

TAS posnema IMV

Pobudniki „radikalnega preobrata“ v jugoslovanski avtomobilski industriji so dokončno dvignili roke od svojega predloga, naj bi v naši državi razvijali bolj tipizirano proizvodnjo vozil. Več enakih vozil, večje serije povečujejo donosnost, saj je splošno znano, da le proizvodnja nekaj sto tisoč vozil na leto zagotavlja obstoj v svetovni konkurenci. Dokončni „udarec“ je zadala sarajevska TAS, ki ima v načrtu za leto 1980 kar 60.000 avtomobilov v sodelovanju z zahodnonemskim „Volkswagmom“.

Tovarna avtomobilov Sarajevu je s tem izbrala enako pot kot novomeška Industrija motornih vozil, ki ima v načrtu, da bo leta 1980 sposobna narediti v kooperaciji s francoskim „Renaultom“ samo katre 100.000. IMV ni več bela vrana. Za svoje načrte je tako in tako dobila tudi pristanek republikanskih organov, če nekoliko pomenostavljeno rečemo za besede, ki so bile izrečene na lanski slovesnosti v

Čakajo rušenje

Pomagaj si, kakor veš in znaš! To je star pregovor, ki pa so si ga Ribničani prikrojili po svoje. Gre za sila neurejeno okolje, ki spremlja življenje prebivalcev Ribnice na vsakem koraku. Kjer občani niso

imeli na razpolago garaž, lop, skladišč, prostorov za domače živali (!), so si pač pomagali po svoje in na ta način z gradnjo neprimernih in neustreznih „objektov“ kazijo podobno Ribnice.

Krajevna skupnost Ribnica je pred kratkim izdala odlok o zunanjem videzu okolja, ki bi naj pripomogel, da bi kraj ponovno dobil nekdanjo podobo. KS je že dala odloku za gospodarstvo in finance pri občinski skupščini Ribnica seznam vseh stvari, ki kazijo podobo naselja. Tako je bilo skupno izdanih 54 odločb, v katerih je bil naveden razlog rušitve posameznih objektov, postavljen rok in navedene so bile sankcije. Posebna komisija krajevne skupnosti je že opravila pregled vseh črnih in neestetskih gradenj, ugotovitev pa je bila, da Ribničanom ni preveč do prijetnega okolja, v katerem živijo in ki so ga dolžni v sodelovanju z družbo urejati.

Poseben problem pomenijo zasilne garaže, ki jih lastniki avtomobilov postavljajo povsod, kjer se jim zljubi. K neurejenemu okolju prispeva tudi pomanjkanje skladišnih prostorov, saj rabi za skladišče mnogokrat kar najbližje dvorišče ali celo cesta. Sedaj, ko so nekateri rezultati akcije že znani, bi bilo nujno potrebno pregledati seznam vseh tistih, ki se odloka niso držali, in jih ustrezno kaznovati. Po sklepu KS bodo sankcije izvedene še letos. V nasprotnem primeru pa bo podjetje Komunalna opravilo vsa dela z rušenjem neustreznih stavb, seveda na stroške lastnika.

Vsekakor lahko ta korak krajevne skupnosti Ribnica pohvalno ocenimo, obenem pa bo pri gradnji novih stanovanjskih sosesk še kako potrebno razmišljati tudi o vseh tistih dodatnih objektih, ki spremljajo življenje stanovalcev.

F. ŽELEZNIK

credno je zapisati...

Kljub izjemno mokremu avgustu, ki je podrl precej upov našega turističnega gospodarstva, letošnja bera turističnih dolarjev ne bo ravno mršava. Po vsej verjetnosti bo prinesla skupaj s prometnimi storitvami tolt-

Turistična bera s poučno lekcijo

ko zeleno milijardo dolarjev, ki velja kot nekakšen prag za vstop v družbo turistično najbolj razvitih dežel sveta.

Napoved se opira na podatke, zbrane za sedem mesecev. Do konca julija je bil namreč iztržek za 11 odstotkov večji od lanskega in seveda največji v zgodovini jugoslovanskega turizma. Resda obisk tujcev ni bil kaj prida večji ali je bil celo manjši (Angležev je bilo 2 do 3 odstotka manj, Nemcev od 1 do 3 odst. manj, Italijanov celo 19 odst. manj), pustili pa so več denarja, česar ni težko obrazložiti. Če zaradi drugega ne, zaradi višjih cen, ki so kaj dvorezen meč. Te so tako poskočile, da se ne moremo več trkati po prsih, kako konkurenčni smo. Že letos smo dobili pošteno lekcijo, saj so nam mnogo turistov odtegnile sosednje dežele Grčija, Italija, Bolgarija, kjer apetiti niso tolikšni in kjer — roko na srce — turistično gospodarstvo ni tako obremenjeno z odplačili in dolgovi.

Turistični komentarij, ki jih v teh „dneh prvih obračunov“ ne manjka, spet in spet ponavljajo isto kot že vrsto let doslej. Objektivne in subjektivne slabosti vseh vrst, ki izhajajo predvsem iz mišljenja, da je turizem kokoš, ki vali zlata jajca, ne pa zahtevna in občutljiva gospodarska dejavnost, preprečujejo, da bi dosegle neprimerno večji iztržek.

Lahko bi že končali svojo vajensko učno dobo, zdaj, ko smo turistična dežela, ki lahko sprejme milijon turistov hkrati, ker ima že milijon turističnih postelj. Narediti je treba odločilni korak naprej zlasti v kvalitativni turistični storitvi, ta pa se začne s tem, da zdaj, ko se izteka letošnje sezona, že mislimo na leto 1977, ko naj bi bolj kot letos izkoristili naše tisočere možnosti.

M. L.

Kmetijski nasveti

„Usoden“ je izbor semena

Ob žetvi je treba misliti že na setev. Res bomo imeli letos v Jugoslaviji po količini in kakovosti boljši pridelek pšenice kot lani in enega najboljših zadnjih let (zadnje ocene napovedujejo 5,4 milijona ton pšenice ali milijon več kot lani), vendar bo zadoščal le za eno leto. Kako bo z naslednjim, je treba misliti tudi pri nas že zdaj, dober mesec pred setvijo — pa četudi Slovenija malo pomeni v pridelovanju pšenice, saj odpade nanjo od omenjenih 5,4 milijona ton komaj kaj več kot 150.000 ton.

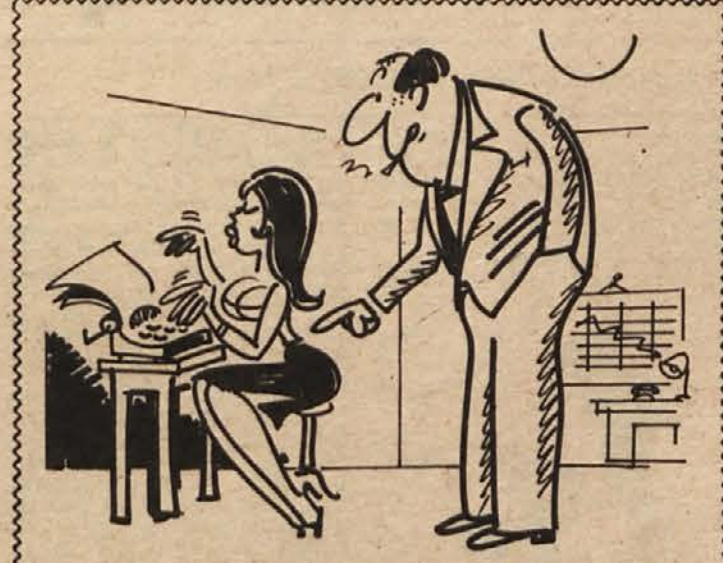
Zagotoviti dobro, zdravo, kalivo seme priporočenih sort je prvi, odločilni korak. Najnovejši rezultati, ki so jih v Vojvodini, pa tudi v Sloveniji na poskusnih poljih dosegli z najnovejšimi pšeničnimi sortami, vzgojenimi v Novem Sadu in Osijeku, dokazujejo, kako pomemben je izbor najboljšega semena. Ljubljanski Kmetijski inštitut je zato že dal v javnost nekatere napotke, po katerih naj bi se ravnali pri izboru letošnjega semena.

Izvedenci dokončno odklanjajo italijanski sorti san marino in leonardo, ki sta svoj čas prinesli pravo revolucijo v pridelovanju pšenice — glede količine pridelkov, ne pa glede kakovosti. Prav slaba kakovost je njuna slaba točka, enako pa še nekaterih drugih sort.

Od zares odlične sodobne sorte dandanes zahtevamo obilen pridelek in kakovostno zrnje. Take sorte so priporočena libellula, zatem marinka (primerna za slabše njive), kavkaz, bezostaja (ne smemo je sejati v zaprte lege, ker je občutljiva za pepelasto plesen), izvorna zlata dolina (ki pa zahteva intenzivno nego), sava in nekatere že omenjene odlične najnovejše jugoslovanske pšenične sorte. Te so: drina, novosadska rana 1, novosadska rana 2, partizanka, nova banatka in fruskogorka. V teh sortah so selektorji zelo popravili kakovost.

Navedenih sort povečini ni mogoče kupiti pri kmetih, temveč le v semenarni oziroma v kmetijski zadrugi. Tudi sicer je tak nakup najboljši; čeprav je morda treba dati nekaj več za seme, se ta izdatek zagotovo izplača.

Inž. M. L.

— Pišite: razpis za delovno mesto! Pogoji: visoka izobrazba, pet let prakse — in da ne bo kvaril odnosov s kakšnimi inovacijami...

(Karikatura: Marjan Bregar)

Dolenjska...

sevnjskih kolektivov, vodstev družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine. Stopnjevanje nasilja na Koroškem so v skupnem protestnem pismu, ki so ga poslali državnemu sekretariatu za zunanje zadeve v Beogradu, nazvali kot višek političnega terorja ter zahtevali, da avstrijska vlada opusti preštevane Slovencev in Hrvatov.

Tisočstočlanski kolektiv semiške Iskre je na protestnem zborovanju med drugim v protestnem pismu zahteval, da se v Avstriji končno začne upoštevati tudi dokument helsinške konference. Avstrijo opozarjajo, da s svojo nedemokratsko politiko ustvarja konflikt in povečuje napetost v tem delu Evrope.

V metliški in črnomaljski delovni organizaciji Beti so imeli zbor delovnih ljudi, na katerem so obsodili avstrijsko manjšinsko politiko in predlagali, da se Avstriji izroči nota z najodločnejšo zahtevo po izpolnjevanju določil državne pogodbe, še posebno 7. člena.

Zborovanja so bila tudi v drugih krajih, na šolah in v delovnih organizacijah.

VLADO JANŽIČ MED BRIGADIRJI — Prejšnji teden je namestnik sekretarja IK predsedstva CK ZKS Vlado Janžič v spremstvu sekretarja RK ZSM Slovenije Zdenka Mačija obiskal brigadirje MDA „Suha krajina 76“. Obiskal je delovišče v Ratju in Strugah ter se v brigadirskem naselju na Prevolah pogovarjal o delu in življenju mladih iz Štajerske, Primorske in Zasavja. (Foto: S. DOKL)

TUDI PLANINCEM NAGAJA VREME

Planinsko društvo Lisca ima že lepo število vodnikov, ki bi lahko popejvali v gore vrsto izletniških skupin, vendar jim to letos močno preprečuje slabo vreme. Deževje je najverjetneje tudi krivo, da je bilo število prijav za pohod na Sar Planino tako pičlo — prijavili so se le štirje planinci! Ti bodo na pot tudi odšli, za korajžo ostalim in da se do dobrega seznanijo s potjo. Jutri, če bo seveda vreme za to, naj bi krenila ena skupina na Triglav. Letos je nekaj članom uspelo priti celo na Mont Blanc.

Dr. Anton Furlan

Množica ljudi od blizu in daleč se je pretekli četrtek na pokopališču v Ločni poslovila od znanega zobozdravnika dr. Antona Furlana, dol-

goletnega zaslužnega predstojnika zobne poliklinike v Novem mestu. Na zadnji poti so ga spremlili številni zdravstveni delavci, novomeški in dolenjski lovci ter prebivalci mesta in okolice, kjer je dolgih 40 let pomagal ljudem.

Pokojni dr. Anton Furlan je promoviral iz splošne medicine leta 1927 na zagrebški medicinski fakulteti, na Dunaju pa je zatem opravil še specializacijo iz ustnih in zobnih bolezni. Leta 1930 se je z ženo preselil v Novo mesto in bil tu do konca zadnje vojne edini zobozdravnik. Leta 1947 je prevzel vodstvo zobne ambulante, ki jo je uspešno vodil vse do leta 1967, ko je odšel v zaslužni pokoj. — Pri obnavljanju zdravstvene službe po osvoboditvi je dr. Anton Furlan zaoral ledino v zobozdravstvo Novega mesta in Dolenjske. Del svojega instrumentarija je prispeval za ureditev mlade javne zobne poliklinike in se z maloštevilnim kadrom uspešno spoprijel z obsežnim delom. Zanj čas ni bil gospodar; delal je z žarom in veseljem, vedno pripravljen vsakomur pomagati. Mlajšim sodelavcem je bil dober in zgleden mentor, ki je znal z besedo in dejanji premagati začetne težave pri delu. Vesten in visoko strokoven zdravstveni delavec je bil priljubljen predstojnik zobne poliklinike, ki je razvila svoje prepotrebno delo v širokem zaledju.

Kako znan in spoštovan je bil med ljudmi, je prepričljivo potrdilo slovo na njegovi zadnji poti. Ob odprtem grobu so se od pokojnika poslovili predstavniki zobne poliklinike, domačih lovcev in Gorenjske; zadnji pozdrav mu je zatrobil lovski rog zelene bratovščine, ki se je še v posebno velikem številu udeležila pogreba znanega ljubitelja narave. Hvaležen spomin na dr. Antona Furlana bo ohranjen predvsem v humanem delu, ki ga je tako uspešno zastavil in razvil za korist zdravih delovnih ljudi in otrok širše Dolenjske.

Poštarji imajo nekaj pripomb

V okviru celotnega PTT podjetja Novo mesto so zaposleni že predelali zakon o združenem delu — Na zborih je bila lepa udeležba

PTT podjetje Novo mesto, ki deluje na območju sedmih občin in ima 3 TOZD, je že julija končalo z zbori delovnih ljudi, na katerih so imeli nad 90-odstotno udeležbo.

Dva predavatelja iz lastnih vrst sta obiskala vse zore: v Črnomlju, Novem mestu, Trebnjem, Sevnici, Krškem in v Brežicah, ter na poljuden način zaposlenim razlagala novosti zakona o združenem delu. Hkrati so imeli v rokah analize zdajšnjih razmer, tako je obravnavala stekla o konkretnih predlogih za spremembe.

Zaposleni v PTT so menili, da zakon daje preveč poudarka odloča-

nju na referendumu, češ da bi morali imeti več zaupanja v ostale oblike odločanja. Rekli so, naj bi razne sporazume in dogovore zainteresirani pošiljali v podpis ob sprejemu zaključnih računov, takrat, ko se ve, koliko denarja je na razpolo-

Prav tako jim ni bilo všeč določilo o sestavi disciplinske komisije, češ da diši po nezaupnici v

lasten kolektiv. Glede uvedbe denarnih kazni pa so se opredelili za stališče, naj bo določena vsaj zgornja meja kazni, da ne bi bil delavec preveč oškodovan.

Precej natančno so obravnavali odgovornosti. Zdi se jim, da v osnutku zakona odgovornost ni pravično razdeljena. Zdaj pade samo na člane izvršilnih organov, ne pa tudi na člane delavskega sveta, ravno ti pa imajo večje pristojnosti pri odločanju in lahko naredijo kolektivno mnogo večjo škodo.

Kot je povedal Remzo Skenderović, pravnik v skupnih službah v PTT Novo mesto in eden od predavateljev in razlagalcev novega zakona, so bile razprave na PTT zborih uspešne in zanimive.

„Zares sem bil navdušen, ko sem videl, da so naši ljudje razumeli, da gre za usodne spremembe, in da nismo sklicevali zborov zaradi zborov.“

R. B.

Gasilsko slavlje na Obrežju

Več sto gasilcev je v nedeljo proslavilo dan gasilcev občine Brežice. Mimo častne tribune so se zvrstile številne desetine pionirskih, ženskih in članskih enot ter vozila, zbrani iz sedmih gasilskih centrov iz Slovenije in Hrvaške. Nazorno so prikazali vso svojo strokovno usposobljenost in tehnično opremljenost,

ob enem pa skupno proslavili 50-letnico gasilskega društva na Obrežju. Ob tem so sprejeli v upravljanje kombinirano vozilo TAM 5500, predstavnik Gasilske zveze Slovenije pa jim je podelil visoka republiška odlikovanja. Gasilci z Obrežja bodo tako opremljeni posled še lažje pomagali prebivalcem podgorjanskih vasi in ukrepali ob prometnih nesrečah na bližnji hitri cesti. Pokrovitelj zelo uspešnega gasilskega slavlja je bil IS občinske skupščine Brežice.

V. P.

DAN BREŽIŠKIH GASILCEV: Strumno mimo častne tribune. (Foto: Podgoršec)

S POMOČJO VOJSKE OBNOVLJEN MOST V CERKLJAH

Oba bregova Krke povezuje posled v Cerkljah sodoben prometni objekt. Povsem obnovljen, pravzaprav skoraj nov most so v poldrugem mesecu postavili vojaki inženirske enote, v soboto pa ga je namenu izročil republiški sekretar za ljudsko obrambo Miha Butara. Most je dolg 108 m in je veljal občino Brežice 1,300.000 dinarjev, vrednost opravljenih del pa je dejansko mnogo večja. Odročne vasi pod Gorjanci bodo sedaj imele bližje do glavnih prometnih poti, vojaki pa bodo v naslednjih 14 dneh dokončali še manjši most v bližnjem Borštu, ki bo služil krajevnim potrebam.

V spomin na prispevek v revoluciji

Pred srečanjem partizanskih borcev — kurirjev in vezistov, ki bo 5. septembra na Mirni

V trebanjski občini bodo v spomin na 4. september 1942, ko je bila v gozdu pod Trebelnim ustanovljena druga slovenska narodnoosvobodilna udarna brigada „Matija Gubec“. Ob zaključku prireditve bo pod pokroviteljstvom PTT podjetja Novo mesto 5. septembra na Mirni srečanje borcev — kurirjev in vezistov NOV Slovenije.

V povojnem obdobju je območje Trebnjega doseglo velike gospodarske uspehe ter kulturni in politični razvoj. Ustanovili so več gospodarskih organizacij, ki se uspešno uveljavljajo in so rezultat prizadevanj delovnih ljudi in vsestranske pomoči nekdanjih borcev.

V času narodnoosvobodilnega boja se je na ozemlju današnje občine Trebnje zvrstilo več pomembnih dogodkov. Že junija 1941 so bile končane prve priprave na oborožen odpor. 20. junija pa je bil v Mokronogu sprožen tudi prvi partizanski strel na okupatorja. 12. septembra tega leta je bila ustanovljena Mokronoška četa, 2. aprila 1942 pa je bila na Kremenjaku pri Selih-Sumberku ustanovljena prva

slovenska partizanska brigada (II. grupa odredov). V tem času je bil tudi močan spopad med partizani in okupatorji na Koščuju pri Blatnem klancu. Aktivnost in uspehi partizanov so Italijane tako razbesneli, da so 22. aprila 1942 pri Radohovi vasi ustrelili prvih šest talcev v ljubljanski pokrajini.

4. septembra 1942 je bila ustanovljena Gubčeva brigada. Istega dne so se vrnil prek Hrvaške in Bosne prvi kurirji, ki so vzpostavili zvezo z Vrhovnim štabom. Med njimi je bil tudi Ljubo Jovan — Saša, ki je novoustanovljeni brigadi čestital in ji prinesel pozdrave od maršala Tita.

Trebnje z okolico je bilo takrat osvobodeno ozemlje in zaradi močne

organizacije OF, KP in narodne zaščite zelo primerno za manifestativno ustanovitev brigade v času, ko je v okolici še vedno divjala velika italijanska ofenziva. Ta ofenziva je

Osnutek spominske značke kurirjev in vezistov NOV Slovenije

nakazala tudi potrebo po drugačni taktiki partizanskih enot. Namesto majhnih enot so bile ustanovljene prve štiri brigade: Tomšičeva, Gubčeva, Serčerjeva in Cankarjeva. Nova organizacija in taktika partizanskih enot sta zahtevali tudi nov sistem zvez — relejnih TV postaj, ki so bile leta 1942 ustanovljene najprej na Dolenjskem in na Notranjskem, nato pa še na Gorenjskem, Primorskem, Štajerskem in Koroškem.

V okolici Mirne se je zadrževala ena izmed 145 kurirskih postaj — TV 4, ki je zadrževala zvezo s postajami TV 3, TV 5 in TV 16. Pot proti TV 3 je bila zelo nevarna, zakaj belogardisti so nadzirali vso Temeniško dolino in kurirjem postavljali zasede: Pot proti kurirski postaji TV 5 je peljala čez Blatni klanc in mimo Trebnjega, ki je bila nekoliko varnejša, ker so kurirji pri zanesljivih ljudeh dobivali podatke o premikih italijanskih in belogardističnih čet. Do konca vojne so bili kurirji kljub temu večkrat napadeni. Več jih je padlo, med njimi tudi

Josip Broz Tito:

Colombo izpolnil pričakovanja

Vrnili smo se s konference neuvršenih držav v Colombo, ki je dogodek izjemnega zgodovinskega pomena. Lahko rečem, da so se naša pričakovanja, kar zadeva uspeh te konference, v celoti izpolnila. Prepričani smo, da bo konferenca neposredno in trajno pozitivno vplivala na mednarodne odnose. Konferenca v Colombo je izpričala moč gibanja kot samostojnega faktorja v mednarodnih odnosih. Močno je poudarila, da je neuvrčenost svetovna politika s celovitim pogledom na mednarodne odnose in poti za reševanje problemov, pred katerimi stoji vsa mednarodna skupnost.

Kar je najvažnejše, potrjeno je bilo soglasje o najpomembnejših mednarodnih vprašanjih in potrebi po enotnosti in solidarnosti kot pogoju za uspešno vplivanje na dogajanje na svetu. Pokazalo se je, da so korenine enotnosti globoke in da so skupni cilji in interesi neuvršenih držav dosti močnejši od različnih pogledov na posamezna vprašanja. Te razlike niso niti prišle do kakega posebnega izraza na konferenci in tudi niso v nobenem trenutku ogrozile njenega popolnega uspeha. Še več, konferenca je prispevala k ustvarjanju ozračja za realnejše razumevanje dvostranskih problemov in za njihovo reševanje v duhu tistih načel, za katere se je politika neuvrčenosti zmeraj zavzemala.

(Iz izjave predsednika republike po vrnitvi s pete konference neuvršenih v Colombo)

LICITACIJA!

„KRKA“ FARMACEVTIKA, KEMIJA, KOZMETIKA, ZDRAVILIŠČA TOZD TEHNOSEKVIS NOVO MESTO

RAZPISUJE JAVNO PRODAJO naslednjih osnovnih sredstev:

- Avto TAM 5000, letnik 1963
- Avto TAM 2000, letnik 1969

Javna prodaja bo v petek, 3. septembra 1976, ob 8. uri na prostoru „Krke“ v Ločni. Informacije pri vratarju.

PROSTO DELOVNO MESTO

OSNOVNA ŠOLA KATJA RUPENA IZ NOVEGA MESTA

RAZPISUJE za nedoločen čas prosto delovno mesto

UČITELJA PODALJŠANEGA BIVANJA.

Nastop 1. septembra 1976. Prednost imajo prosilci, ki imajo dokazila o opravljenih seminarjih za novo matematiko v četrtem in petem razredu osnovne šole.

OSNOVNA ŠOLA „KATJA RUPENA“ NOVO MESTO

borec Gubčeve brigade in komandir kurirske postaje TV 4 Franc Špelič — Jurče iz Dobrnica. Pred smrtjo je Jurče izročil svojo kurirsko torbico; še danes jo hranijo v Muzeju ljudske revolucije v Ljubljani.

V spomin na herojske čase in še posebej v spomin na borce, kurirje in veziste, ki so med vojno hodili čez zastraženo železniško progo, so železničarji postavili spominsko obeležje na progi Trebnje — Sevnica, in to v Spacalah pri Mirni. Na tem mestu je Mokronoška četa že 1941 vzdrževala stalno zvezo z drugim partizanskimi enotami.

Po lepi dolini Mirne, kjer je prvič pripeljal vlak leta 1938, so dolga leta sopihali parni stroji in prevažali maloštevilne potnike. Ko je okupa-

tor zasedel našo domovino, so po progi prevažali vojsko in vojaški material za vzhodno fronto in za boj proti partizanom. Južna železnica je bila za okupatorja v celoti pomembna prometna žila, zaradi tega so jo partizani pogosto minirali in uničevali vojaške transporte. Danes vozijo po njej dizelski motorji, ukinjene so stare zapornice, potnikom v predorih ni treba več zapirati oken. Dolenjska proga dobiva vse večji gospodarski pomen; po njej se bodo pripeljali tudi borci, ki bodo prihajali na slavnostno srečanje na Mirni.

Srečanje kurirjev in vezistov NOV se bo začelo ob 9.30 pri gradu na Mirni, kjer bo tudi kulturni spored. Po njem bo občni zbor kurirjev in vezistov, ki bo potrdil regionalno organizacijo. Sodelovalci bodo tudi radioamaterji; ti bodo prikazali različne zanimivosti, med njimi „Jov na lisico“ in morda tudi zvezo prek satelita. Mladina iz PTT podjetja bo ta dan prehodila transverzalo kurirjev in vezistov NOV ter obiskala spominske padlih borcev. Na ta dan bo mirenska pošta žigosala pošiljke s priložnostnim poštnim žigom, izšla pa bosta tudi spominski pisemski ovitek in spominska značka.

Po končani slovesnosti bo tovariško srečanje borcev, aktivistov in mladine. Ker osebnih vabil ne bo, vabimo po tej poti vse borce in kurirje ter veziste, naj se srečanja udeležijo v čim večjem številu.

MAKS BURGAR

Priložnostni žig

Mislila je, da je volk...

Franciška Gotlib je v neprijetnem stanju s sekiro mahnila po svojem priletnem očetu

Pred novomeškim okrožnim sodiščem je bila večkrat obravnava zoper 40-letno Franciško Gotlib iz Sred. Grčevja, obtoženo uboja lastnega očeta.

Gotlibova je imela večkrat epileptične napade in v enem takih kritičnih stanj je 10. marca letos ostala doma s 13-letnim sinom in 79-letnim očetom, ki je živel v sosednji stajbi. Z očetom se je vselej dobro razumela. Zjutraj tega dne je šla ženska po drva v klet, naenkrat pa se ji je zazdelo, da sliši v očetovi hiši tuiti volkove. Zgrabila je sekiro, šla v hišo in udarila po tistem, kar je bilo na postelji, misleč, da je žival.

Sodni izvedenec je rekel, da je dejanje storila v stanju zamačenosti. Po tistem je šla Gotlibova v hišo in tiho sedela. Starega očeta je našel s preklačeno glavo 13-letni vnuk, in

ker je vedel za materino bolezen, je začel fantič skrivati nože. Stari oče je bil še živ in živel je še ob 14. uri, ko je prišel domov iz službe zet. S pomočjo sosedov so potem poškodovanega starčka takoj spravili na voz in ga odpeljali v bolnišnico, toda zaradi visokega snega je bil prevoz počasen in ranjenec je že na Lešnici izdihnil.

Na osnovi psihiatrovskega mnenja je sodišče spoznalo, da je bila Gotlibova popolnoma neprijetna in zato tudi kazensko ni odgovorna za storjeno dejanje. Izrekli pa so ji varnostni ukrep oddaje v Zavod za duševno bolne v Ljubljani.

Gotlibova se je že pred tem ambulantno zdravila, že dvakrat je skušala narediti samomor, zadnjič kmalu zatem, ko so jo pripili. Takrat so jo odpeljali v Ljubljano in tam se bo še naprej zdravila.

Dvanajst zlatih za KPA

Na minulem republiškem prvenstvu v plavanju s plavutmi novomeški klub za podvodne aktivnosti najboljši

Več kot šestdeset dni vestnih priprav v Dolenjskih Toplicah in štirinajstidnevni trening na morju je novomeškim članom „Kluba za podvodne aktivnosti“ na minulem republiškem prvenstvu v plavanju s plavutmi in hitrostnem potapljanju prinesel kar dvanajst zlatih odličij.

Novomeščani so se v Ljubljani izkazali, saj so po dveh dneh zanimivega tekmovanja osvojili pokal za najuspešnejšo ekipo. Rezul-

tati: 25 m na vdih - ženske: 1. Vitasovič, 0:12,2; 3. Vodičar (obe Novo mesto) 0:14,4; 50 m na vdih - moški: 2. Kušer 0:24,0; 4. Strniša 0:27,0; 100 m PP - ženske: 1. Novak 0:57,7; 4. Vodičar 1:10,9; 4 x 100 m PP moški: 1. KPA Novo mesto 3:46,2; 100 m PP - moški: 1. Strniša 0:53,7; 3. Zupanc 0:54,2; 4. Kušer 0:54,6; 6. Markovič 0:55,8; 800 m: 3. Vitasovič 11:33,5; 1500 m PP - moški: 1. Vohar 18:03,5; 2. Markovič 19:03,5; 100 m HP - ženske: 1. Novak 1:09,9; 200 m PP - moški: 1. Strniša 1:57,8; 3. Kušer 2:04,5; 8. Zupanc 2:21,2; 200 m PP - ženske: 1. Novak 2:17,0; 4. Vitasovič 2:34,6; 400 m HP - moški: 1. Vohar 4:26,4; 3. Markovič 4:37,5; 400 m PP - ženske: 4. Vodičar 5:46,3; 100 m HP - moški: 2. Kušer 1:02,7; 400 m HP - ženske: 1. Novak 6:02,6; 800 m PP moški: 1. Vohar 9:09,0; 4. Markovič 10:00,3; 1500 m ženske: 4. Vitasovič 23:34,0; 4 x 200 m PP - moški: 1. KPA Novo mesto 8:24,4.

Rezultati ekipno - moški: 1. KPA Novo mesto 236 točk; ženske: 2. KPA Novo mesto 180; skupno: 1. KPA Novo mesto 374 točk.

GROSUPLJE - ELAN 3:5

V treningu tekmi so se novomeški nogometaši pomerili z domačo enajsterico in v dokaj kvalitetnem srečanju dosegli kar pet zadetkov. Uspesni so bili: Bradač (2) in Brajkovič, Jerin ter Radeščak (po 1 zadetek).

M. G.

„KRKA“ ZMAGALA

Ob koncu priprav novomeške ženske rokometne vrste so domači rokometni delavci pripravili turnir, na katerem so nastopile ekipe iz Preddvora, Velenja, Kamnika in Novoga mesta. Štrkljeve varovanke so brez težav premagale članice republiške lige in s tem potrdile, da so na novo sezono dobro pripravljene. Rezultati: Krka - Velenje 24:10, Preddvor - Krka 21:16 in Krka - Kamnik 12:6.

SESTANEK ODBORA

Z novimi tekmovalnimi sistemi bo marsikaj spremenjeno tudi v Zasavju. Sevnška zasavska rokometna zveza bo organizirala članska tekmovalna, v e notni ligi pa bodo nastopile vse ekipe, ki so prej igrala v ljubljanski conski rokometni ligi. Sestanek odbora bo v petek, 27. avgusta, ob 16. uri v Partizanov sejni sobi.

STRAŽA - Domači šahovski klub je konec minulega tedna pripravil redni hitropotezni šahovski turnir. Udeležilo se ga je dvanajst igralcev. Z devetimi točkami je zmagal Dular, z njim pa so se uvrstili Medved (prav tako devet točk), Kregar (8), Virant, Ašič, Nose (vsi po 7) itd. Po štirih turnirjih vodi s 33,5 točke Medved. (S. K.)

TREBNJE - V počastitev občinskega praznika pripravljata mirenški Partizan in domača telesnokulturna skupnost 28. avgusta ob 15. uri množično trim kolesarjenje. Start in cilj bosta pred stavbo trebnjske občinske skupščine. Odrasli tekmovalci bodo morali prevoziti 20 kilometrov, mladina pa pet tisoč metrov manj. Vsi, ki se bodo trim akcije udeležili, bodo ob zaključku dobili spominsko priznanje in značko telesnokulturne skupnosti. (P. J.)

SMARJETA - Domači mladinski aktiv je minulo nedeljo pripravil nogometni turnir, na katerem so nastopile ekipe iz Brusnice, Jelše, Šmarjete in domačega mladinskega kluba. Po zanimivih in izenačenih bojih so prvo mesto in lep pokal osvojili nogometaši Jelše, ki so premagali vse nasprotnike. Najboljši strelca na turnirju je bil s šestimi zadetki Milan Mrak (Jelše). Rezultati: Jelše - MNK Šmarjeta 3:0, Brusnice - Šmarjeta 5:0, MNK Šmarjeta - Brusnice 2:1, Šmarjeta - Jelše 0:1, MNK Šmarjeta - Šmarjeta 6:1, Jelše - Brusnice 6:2. (M. G.)

LESKOVEC - Medtem ko članska rokometna vrsta že dlje časa trenira, so začeli vaditi tudi mladinci. V nedeljo so med seboj odigrali tekmo. Leskovec je po dobri igri premagal rokometna Gmajne z 32:20. Dobro sta branila oba vratarja (Kulji in Todorovič), izkazali pa so se G. Petrič, J. Božič, Arh in Olovce. (L. Š.)

LESKOVEC - Domači Partizan je že v začetku meseca zastopil okoliške rokometne klube (Dobova, Krško, Cerklje) za sodelovanje pri treningih mladinskih ekip, vendar se vabilu ni odzvala niti ena, čeravno so izbirno kraja in ury ignoran tekem prepuščili nasprotniku. (L. Š.)

BREŽICE - Domača članska ekipa rokometnega kluba v novi sezoni ne bo nastopila z novimi imeni. Nastopili bodo Jurkas, Rajner, Rožman, Dolenc, Skočaj, Bršec, Buzančič, Vervega, Zagode, Ribnikar, Knific, Blatnik, Ban, Rožman, Verstovšek in Zavادلav. (V. P.)

Dežurni poročajo

NEZNANEC V TUJEM FIČKU - V noči na 16. avgust je bilo vlomljeno v fička Evgena Pungerciča iz Zagrebške 14, parkiraneega pred blokom. Izginil je radio „Blaupunkt“, vreden 3.000 dinarjev.

IZGINIL IZPRED CERKVE - 14. avgusta pozno zvečer je Marjan Batol iz Dol. Straže pustil kolo z motorjem pri cerkvi v Prečni, od koder je vozilo izginilo. Kdo je kolo odpeljal, se še ne ve. Lastnik je oškodovan za 4.900 dinarjev.

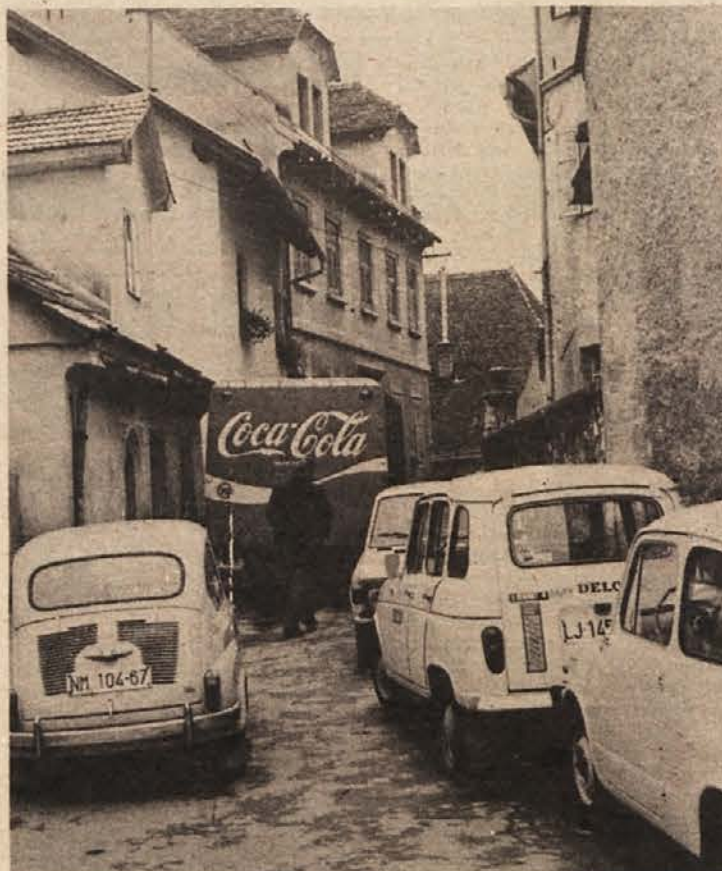
KDO JE RABIL ŽAGO? - 14. avgusta je bila v dopoldanskih urah iz nezaklenjene kleti Angele Ivancič na Krupi ukradena motorna žaga znamke „Homelite“, vredna 7.000 dinarjev. Morda jo bo kdo zagledal pri kakšnem znanou ...

SAME NISO ODLETELE - V noči na 18. avgust je na Drski iz hleva Milana Gregoriča zmanjkalo 12 kokoši, tako da je lastnik oškodovan za 350 dinarjev.

DO IZTREZNITVE NA HLADNO - Semiški mlinci so 20. avgusta zvečer odpeljali iz Stricljeve gostilne 40-letnega Jakoba Rožiča iz Kašče, ker je vinjen vzemiral ljudi in razgrajal v gostilni.

ŠE ISTI DAN IZSLEDEN

21. avgusta ob dveh ponoči je pri Kompolju prišlo do nesreče s pobegom. Stojan Božič iz Velenja je vozil z avtom proti Radečam, med potjo pa je naprotili sredi ceste pripeljal neznan avtomobilist in ga oplazil. Neznavec je odpeljal, vendar je za njim ostala sled: barva avtomobila. Še istega dne popoldne so pobeglega voznika izsledili. Bil je 25-letni Mihael Vrana iz Obrežja 72.

TUDI V STRANSKIH ULICAH GNEČA - Vrhovčeva ulica je že dolgo zatočišče avtomobilistov, toda za vse, ki bi radi pustili avto blizu Glavnega trga, le ni prostora. Večkrat se zgodi, da nagnetena vozila cesto zapro, kar je videti tudi na sliki. (Foto: R. Bačer)

V dveh dneh zakvartal zaslužek

Zaradi izrečene psovke je z nožem „preštihal“ ljubico, da so ji v brežiški bolnišnici komaj rešili življenje - Srboritež gre v zapor

Na eno leto in 6 mesecev strogega zavora je novomeško okrožno sodišče obsodilo 35-letnega Rustena Koco, ki je pijan med prepriom v cerkljanski gostilni zabodel Cvetko Hodorovac.

Koca je že nekaj časa bival pri Romih na Coklovci pri Semiču, kjer je imel sicer zakonito ženo in pet otrok, zadnje čase pa je tam živel s Cvetko Hodorovac. Aprila lani je Koca s Cvetko in njunim 20 dni starim otrokom odpotoval k sorodnikom v Cerklje, kjer so nabirali zdravilna zelišča. Zaslужil je več kot 2.000 dinarjev, toda ves denar je v dveh dneh v romskem naselju zakvartal. Kar naprej so pili in kv artali.

Ko je 26. junija denarja zmanjkalo, so šli že vinjeni je v Cerklje pit. V tamkajšnji gostilni sta se s Cvetko sprla. On je hotel takoj domov na Coklovce, ona je hotela še ostati. Cvetka je ljubčeka udarila po obrazu in mu preklela mater, spričo navad bistveno manj prišten. Razen tega je Koca vse priznal in mu je bilo žal, Cvetka pa mu je tudi odpustila. ... Možak ima vrh vsega kar 9 otrok, za katere vsaj občasno skrbi in prispeva denar.

KRONIKA NESREČ

PIRŠENBREG: PREHITRA VOZNJIA - 18. avgusta popoldne je Ivan Podobnik iz Tezna vozil z avtom proti Globokemu, v neprepletnem ovinku pa je naprotili pripeljala avtomobilistka Neža Čelner iz Globokega. Ker sta oba pripeljala prehitro, sta trčila, na srečo pa je bila le gmotna škoda, ki jo cenijo na 18.000 dinarjev.

BREŽICE: IZSILJEVAL V KRIZIŠČU - 18. avgusta okrog pol dneva je Maks Asel iz Stare vasi pripeljal v križišče po prednostni cesti, tam pa je izsiljeval prednost z osebnim avtom Vinko Meršavič iz Mosteca. Prišlo je do čelnega trčenja, pri čemer sta bila hudo ranjena voznik Asel in njegova sopotnica Diana Lekar iz Sentlenarta. Oba sta v bolnišnici, gmotne škode pa je za 20.000 dinarjev.

VRHOVCI: OBSTALA NA BOKU - 20. avgusta ponoči je Jožica Kuk iz Sevnice vozila z avtom po cesti Radeče - Sevnica. Dohitela je tovornjak in ga skušala prehiteti, med tem pa je naprotili pripeljal drug avto. Kukova je zavrla, vendar jo je tako zaneslo, da je obstala z avtom v jarku. Škode je za 5.000 dinarjev.

ROŽNO: JE CESTO MERIL? - 22. avgusta proti večeru je Ivan Glavač s Senovega vozil motor iz Sevnice proti Brestanici, zaradi prehitre vožnje pa je pri Rožnem na lepem zletel po cesti in si hudo poškodoval glavo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

KLENOVIK: TRČIL V TRAKTOR - Domačin Franc Kranjc je 14. avgusta popoldne vozil kolo z motorjem in v vasi zavil na desno k hiši, tam pa je stal traktor, ki ga je vozil Janez Povše iz Zagrada. Ker Kranjc ni mogel več ustaviti, je trčil v traktor in se laže poškodoval.

Avto v vlak

Smrtna nesreča pri Doenjih Kamencah

20. avgusta malo pred 17. uro je 44-letna Ana Suša z Mestnih njiv v Novem mestu vozila fička po lokalni cesti od Muhaberja proti Dol. Kamencam. Usodno je bilo, ker je zapeljala na železniški prehod, označen z Andrejevim križem in znakom STOP, ne da bi upoštevala svarilo. Ko je bil avto na tirih, je iz Mirne peči pripeljal potniški vlak z Dieslovo lokomotivo. Suševa je naglo zavrla, toda prepozno.

Lokomotiva je zadel a bočno stran fička, ki ga je odbilo, da je obstal kakih 26 metrov stran, prevrnjen v jarku. Voznica je med trčenjem padla iz vozila in je bila na mestu mrtva. Njena sopotnica in hčerka 16-letna dijakinja Marinka, ki je sedela na prednjem sedežu, pa je bila ranjena in so jo prepeljali v bolnišnico.

Vse kaže, da je ta železniški prehod eden najbolj nevarnih, kajti na podoben način je tu našlo smrt že več ljudi.

Okoli Grma sto kolesarjev

Na novomeški kolesarski kriterijski dirki odlični domači tekmovalci - Pri članih prvi Plešk

Novomeško kolesarsko društvo Novoteks je pod pokrovit

SEVNICA - BREŽICE 50:40

Člani druge zvezne rokometne lige iz Sevnice so minuli teden trenirali v Novem mestu in odigrali nekaj prijateljskih tekem. Za Sevnčane je tokrat nastopil tudi nekdanji Novoteksov košarkar Ivančič in dokazal, da bo tudi na rokometnem igrišču tako uspešen, kot je bil v igri pod obroči. Rezultat: 50:40.

Zadetek za Sevnico so dosegli: Koprivnik 6, Štojs 1, Ivančič 3, Novšak 2, Blatnik 1, Jazbec 2, Svažič 14, Barič 1, Gušek 13, Janžič 7, za Brežice pa Bršec 4, Buzančič 4, Vervega 8, Zagode 8, Rožman 4, Blatnik 5, Zore 2, Verstovšek 4, Zavadlav 1.

BETI - OLIMPIJA 73:113 (36:56)

Zaostalo pokalno tekmo med domačo Beti in ljubljansko Olimpijo si je ogledalo več kot 400 gledalcev. Navzlic temu da domači igralci še niso začeli trenirati, so se dokaj uspešno upirali veliko močnejšemu nasprotniku, o tem priča tudi rezultat. Pri Beti je največ zadetkov dosegel Z. Vergot (17), pri gostih pa Nuhanovič (25).

TURNIR ZA BETI

V počastitev praznika črnomajске krajevne skupnosti je domači košarkarski klub pripravil turnir, na katerem so bili došezeni naslednji rezultati: Beti - Duga Resa 79:31, Partizan Črnomelj - Semič 56:44 in Beti - Partizan 70:33. Brez težav so zmagali slovenski ligaši, saj so bili njihovi visoki igralci prehudhi nasprotniki za drugi dve ekipi.

PRIPRAVLJANI NA NOVE BOJE - Brežiški rokometasi so že več let med najbolj uspešnimi ekipami v republiški ligi, čeravno jim v zadnjem času ni šlo najbolje. Na novo sezono so se dobro pripravljali, za ekipo pa bodo nastopili vsi, ki so igrali že lani. Na sliki: brežiška rokometna vrsta s trenerjema. (Foto: Vlado Podgoršek)

Potresi: nevarnost od včeraj, danes in jutri

V enciklopediji Jugoslovanskega leksikografskega zavoda piše, da zabeležijo v Zemlji skorji okoli 100.000 potresov na leto. Če posežemo samo nekaj dni, tednov in mesecev nazaj, se lahko srečamo s potresi. Zemlja se je tresla na Dolenjskem in v Beli krajini, zabeležili so potres v severovzhodni Italiji in na Tolminkem, kitajska tiskovna agencija Hsinhua je poročala o potresu v okolici Pekinga, ki je imel katastrofalne posledice. Pred dnevi so se tresli Filipini. Potresi in vse, kar je povezano z njimi, so torej bolj pogost pojav, kot je videti na prvi pogled. Zato smo obiskali inž. Vlada Ribariča, direktorja Astronomsko-geofizikalnega observatorija na Golovcu, moža, ki so mu potresi vsakdanji kruh in konjček hkrati.

„Potresi so aktualni,“ pravi Ribarič, „kadar so, sicer pa jih ljudje dokaj neradi omenjajo. To velja zlasti za obdobja, ko potresov ni, kljub temu pa je treba graditi protipotresno. Pri denarju smo seveda vsi občutljivi, čeprav gre za lastno varnost. Začel bom s potresom v severovzhodni Italiji in na Tolminkem, ki je bil, gledano s stališča znanosti, izredno presenečenje. V tem delu Evrope namreč nihče ni pričakoval tako močnega potresa.“

SO ITALIJANSKI IN DOLENJSKI POTRESI V SORODSTVU?

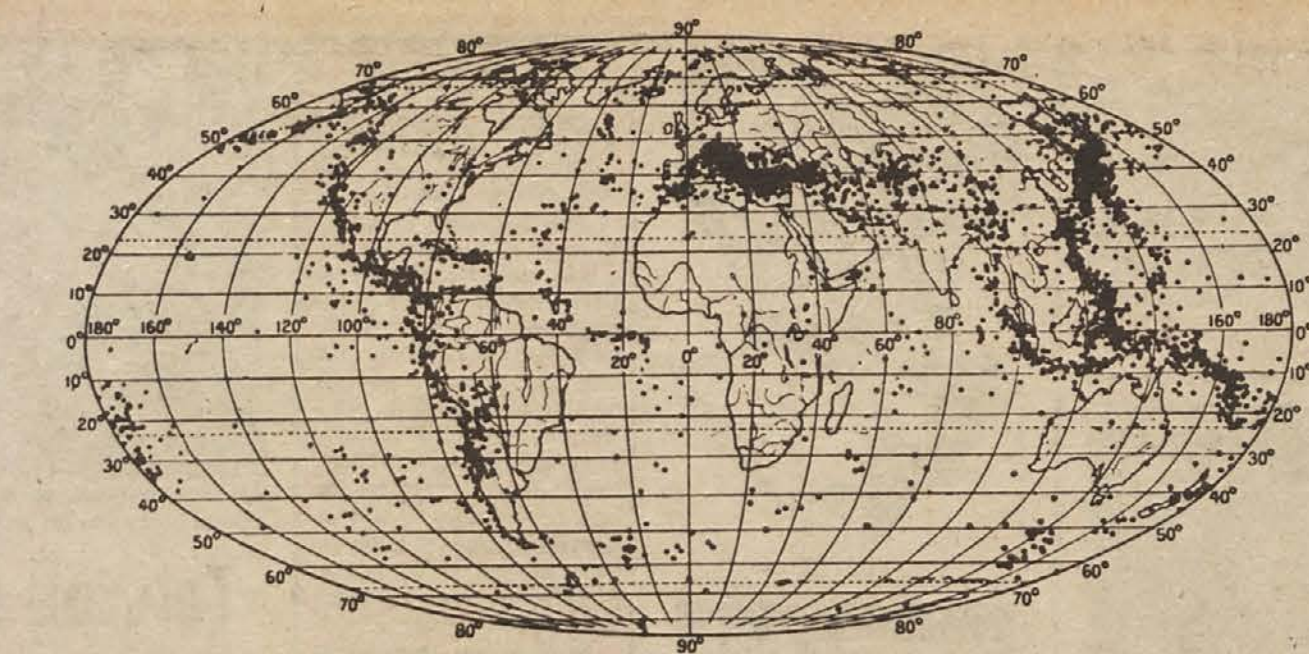
Tvegano bi bilo trditi, da je tako imenovani italijanski potres v zvezi z nedavnimi potresi na Dolenjskem in v Beli krajini. Na Dolenjskem in v Beli krajini lahko namreč spremljamo potresno aktivnost po zgodovinskih zapiskih nekaj stoletij nazaj, vsekakor pa je zanimivo, da smo po seriji italijanskih potresov zabeležili nekaj potresnih sunkov tudi na povsem ločenih in nesorodnih geoloških območjih: na Dolenjskem in v Beli krajini. Že devet dni po glavnem italijanskem potresu smo zaznali potres pete stopnje po Mercallijevi lestvici v bližini Višnje gore. Konec maja smo zabeležili lokalni ljubljanski potres, 24. junija potres četrte stopnje po Mercalliju v Polhograjskih Dolomitih, nato pa je sledila serija potresov ob prelomnicah, ki obdajajo Krško-Brežiško polje. Najmočnejši, ki je dosegel ponekod celo šesto stopnjo po Mercalliju, je bil 13. julija. Po skoraj enomesečnem zatišju so se 10. avgusta spet zamajala tla. Potres pete stopnje po Mercalliju je bilo čutiti na Dolenjskem, v Beli krajini in na Hrvaškem.

Kljub časovnemu sovpadu pa je videti, da imajo tudi ti potresi nekaj lastnih posebnosti in da si med seboj niso sorodni. Prvi potres (12. junija) naj bi imel žarišče ob jugozahodnem obrobju Gorjanec. Bil je zelo plitek, občutili so ga na območju kroga s polmerom 10 do 15 kilometrov. Potres dan kasneje, ki je povzročil pri naselju Paha nekaj poškodb na hišah, pa gre verjetno pripisati sistemu geoloških prelomnic ob severozahodnem obrobju Krškega polja, prelomnic, ki potekajo v smeri, pravokotni na dinarsko.

Mesec dni kasneje najdemo potresno žarišče že onstran Gorjanec, potresni učinki v Beli krajini in dolini Kolpe so bili namreč močnejši od tistih, ki jih je zaznalo prebivalstvo Dolenjske.

JEDRSKA ELEKTRARNA VZDRŽI VSAK SUNEK

„Najmočnejše“ potresno območje na Dolenjskem so Brezice z okolico. Leta 1917 je bil tam potres, ki je povzročil resne poškodbe. Pri Brežicah je po izračunih strokovnjakov mogoče pričakovati potres devete stopnje po Mercalliju. Bile so hudobne govornice, da jedrska elektrarna pri Krškem takega potresa ne bi vzdržala.

Na zgornjem zemljevidu so s črnimi točkami ali površinami označena območja, ki jih najbolj pogosto stresajo potresi.

Resnica je ravno obratna, za protipotresno zaščito atomske centrale so porabili celo več denarja, kot je bilo potrebno. Lahko rečem, da je elektrarna skorajda absolutno protipotresno zavarovana.

Drugo potresno območje na Dolenjskem, kjer lahko pričakujemo potres do sedme stopnje po Mercalliju, teče od Trške gore prek Šmarjeških Toplic in Škočjana do Bučke. Potresni območji osme stopnje po Mercalliju sta tudi dolina Krke jugozahodno od Novega mesta ter dolina Temenice od Trebnjega v smeri Smartno-Litija.

Inž. Vlado Ribarič, predstojnik Astronomsko-geofizikalnega observatorija na Golovcu.

Znanost o potresih je mednarodna. Na Golovec redno prihaja tudi kitajski bilten o potresih.

Potres osme do devete stopnje po omenjeni lestvici lahko pričakujemo v Črnomlju in Metliki, dolina Mirne do Sevnice je ocenjena na šesto do sedmo stopnjo po Mercalliju, medtem ko sta kočevsko in ribniško območje glede potresov zelo stabilni. Tam namreč lahko pričakujemo potres največ šeste stopnje po Mercalliju.

OSEBNA IZKAZNICA DOLENJSKIH POTRESOV

Značilno za Dolenjsko in Belo kranjino je tudi, da se potresi pojavljajo v posameznih obdobjih, v nekaterih pa jih ni; dolenjska posebnost je, da se potresna žarišča selijo z enega na drugo območje, ki geološko navidez niso povezana. To pomeni, da kljub stopinjam na Luni še ne vemo vsega, kar se dogaja v Zemljini notranjosti.

Najbolj značilna oblika potresov je tako imenovani tektonski potres. Manjši bloki gnot v Zemljini skorji se počasi premikajo, podobno kot ledene plošče na reki. Ponekod, tam, kjer so ti premiki bolj intenzivni in kjer je razlika med močjo in smerjo premikov, pride v globinah (na Dolenjskem od 5 do 15 kilometrov) do močnih, trenutnih sprememb leg skalnatih gnot. Trenutne spremembe povzročijo

lome skalnatih mas in s tem tresenje tudi na površini Zemlje. Del teh vibracij ima takšen sestav, da je slišen tudi za uho – bobnenje.

Ko končujem tisto plat te potresne zgodbe, ki se tiče Dolenjske, je vsekakor treba poudariti, da na Dolenjskem in v Beli krajini lahko pričakujemo močnejše potrese. Ta trditev pa seveda nima namena povzročiti preplah, opozarja le, da je treba poslopja graditi po predpisih, skratka: varno proti potresu. Preventiva je najboljše sredstvo zoper solze in v prah zdrobljene milijone dinarjev.“

KITAJSKI PRIMER

Inž. Vlado Ribarič se je ljubeznivo odzval tudi na vprašanja o nedavnem potresu na Kitajskem, ki je še vedno zavil v znanstveni, politični in (glede na posledice) tudi gospodarski mrak.

„Nedavni katastrofalni potres v širši okolici Pekinga so zabeležili tudi naprave astronomsko-geofizikalnega observatorija na Golovcu,“ je rekel inž. Vlado Ribarič. „Kitajska je daleč, zato se ljudje čudijo, da smo potres zabeležili tudi v Ljubljani. Ob tem je treba povedati, da naše naprave lahko zaznajo tudi potres, ki je tisočkrat šibkejši od kitajskega. Bolje rečeno: potres v okolici Pekinga je bil tako močan – dosegel je stopnjo 8,2 po Richterju – da bi ga v Ljubljani zaznalo celo preprosto nihalo iz vrvice in uteži. Čeprav novinarska peresa zelo cenim, pa moram od tej priložnosti povedati, da so nekateri naši in tuji časniki pretiravali, ko so zapisali, da je bil nedavni kitajski potres drugi najmočnejši v zadnjih stoletjih. Močnejši naj bi se po novinarskem pisanju zatresla tla samo leta 1755 v Lizboni, kar pa ni res. Lizbonski potres, ki je do tal porušil mesto, je bil res močnejši od kitajskega, ni pa bil edini močnejši. Samo na Aljaski je bilo od leta 1899 do 1907 kar 10 potresov stopnje 7,8 do 8,6 po Richterju, pred dobrimi desetimi leti pa so na Aljaski zabeležili potrese do stopnje 8,6, leta 1905 pa se je močnejše od okolice Pekinga tresla Himalaja. To je samo nekaj primerov.“

10.000 SEIZMOLOGOV

Sicer pa lahko rečemo, da so na kitajsko zgodovino že od nekdaj zelo vplivale naravne nesreče. V mislih imam predvsem potrese, poplave in peščene viharje. Zato nikakor ni čudno, da posveča sodobna Kitajska izredno pozornost prav seizmologiji. Sodijo, da premore po številu prebivalcev največja dežela na svetu kar 10.000 izšolanih seizmologov, naj-

manj desetkrat toliko pa je še dokaj dobro podkovanih potresnih opazovalcev. Čeprav Kitajska ne beži od mednarodnega sodelovanja na seizmološkem področju, pa je moč trditi, da jemlje „preostali svet“ kitajske trditve o možnostih napovedi potresov s precejšnjo skepso.

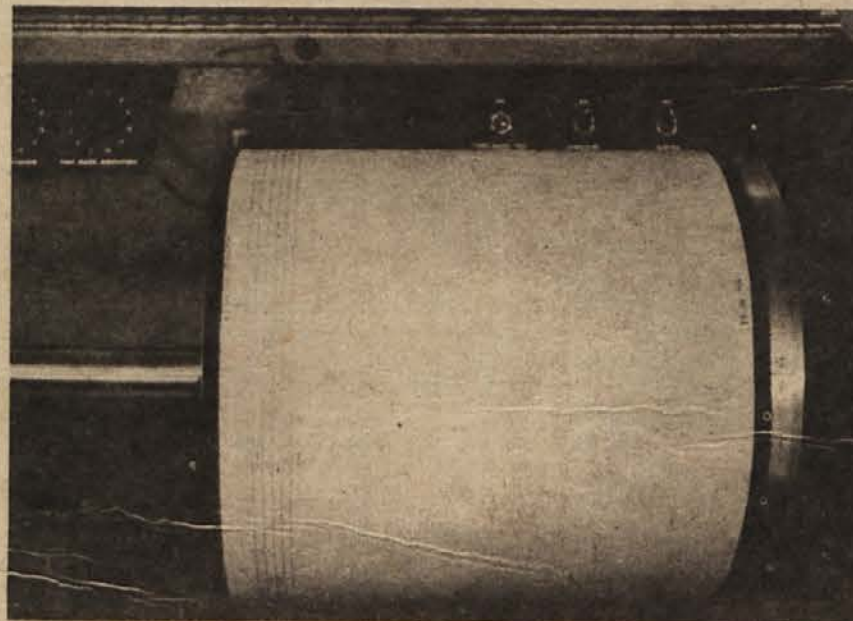
Znanstveniki, tu prednjačijo predvsem Japonci, Američani, Sovjeti in Nemci, poznajo okoli 15 bolj ali manj zanesljivih metod napovedi potresov. Kitajci so letos napovedali potres v pokrajini Junan.

Do potresa je na omenjenem območju, ki ni gosto naseljeno, res prišlo, in prav zaradi tega so seizmologi preostalega sveta z zanimanjem sledili opozorilu kitajskih kolegov, ki so ob pekiškem potresu prek oblasti „ukazali“ prebivalstvu, naj ostane na ulicah, ker bo v 24 urah še en potres. Minil je dan, potresa ni bilo, minilo je 48 ur – spet (na srečo) ničesar. Nasprotno, narava se je pošalila: število kasnejših manjših potresnih sunkov je bilo celo bolj pičlo, kot bi pričakovali na podlagi podatkov, ki jih rudi statistika.

POTRES V SLUŽBI POLITIKE?

Vse to govori, da je človeštvo še precej daleč od zanesljivih metod napovedovanja potresov. Kitajska napoved potresa pa je svojevrstna znanstvena blamaža. Potem ko se napoved ni uresničila, je dobil potres po mnenju zaradi kitajske zaprtosti dokaj neobveščenih tujih opazovalcev celo gospodarsko-politični značaj. Vprašanje je namreč, kako in za koliko bo morala Kitajska zaradi katastrofalnih posledic potresa spremeniti načrt petletnega gospodarskega razvoja, katerega podrobnosti sicer niso znane. Miran Suštar je v tej zvezi v Delu zapisal, da je vsekakor zanimivo, da so na Kitajskem kljub potresni katastrofi in „stanju pripravljenosti“, ki so ga razglasili v Pekingu spričo nevarnosti novih potresnih sunkov, obnovili gonjo proti bivšemu premierju Teng Hsiao-pingu. Tengu namreč pripisujejo napake gospodarskega značaja. Potres je samo še posredni kamen več, ki lahko zleti na ovco, ki je ali pa so jo določili za grešno.

Kar se tiče napovedovanja potresov, pa se lahko vsak Kitajec sprašuje naslednje: zakaj seizmologi, ki so letos z velikim rompom in pompom celemu svetu napovedali potres v pokrajini Junan, niso „naročili“ tudi katastrofalnega tresenja tal v širši okolici Pekinga? Pokrajina Junan je slabo obljudena, Peking in okolica pa štejeta nekaj deset milijonov ljudi. Opreznost je seveda vedno upravičena, vprašanje

Seizmografi beležijo potrese na kos papirja, ki se imenuje seizmogram. Močnejše zadrti zemlja, večja je krivulja, ki jo nariše pisalo.

pa je, če je bil piknik, „ki se ga je udeležilo sedem milijonov ljudi“ potreben.

Zaradi neuresničene napovedi novega potresa je namreč moralo nekaj milijonov Kitajcev začasno živeti pod šotori.

„NISEM NAPOVEDAL DRÜGEGA BANJALUŠKEGA POTRESA“

Kitajski „milijonski piknik“ samo govori, kako tvegana je še napoved potresov. Napoved mora odgovoriti na tri vprašanja: kje in kdaj bo potres in kako močan bo. Do slednjega je še dokaj dolga pot. Med približno petnajstimi metodami napovedovanja potresov je ta trenutek najbolj popularna tista, ki se opira na določanje razmerja med hitrostjo longitudinalnih in transverzalnih potresnih valov. Za izračunavanje tega razmerja pa so potrebni tako imenovani predpotresi. Če teh ni ali pa če je mreža seizmoloških postaj preredita, ta način napovedi zlahka odpove. Vsekakor pa so rezultati te metode vzorčna opazovalnica je ob jezeru Blue Mountain v državi New York – dokaj spodbudni.

Ob potresu v Banjaluki ste novinarji zapisali, da je inž. Vlado Ribarič napovedal drugi banjaluški potresni sunek. Resnici na ljubo moram znova poudariti, da ga nisem napovedal, omenil sem samo, da obstoji na podlagi dolgoletne potresne statistike možnost naknadnih sunkov. Nisem napovedal potresa, uresničila se je samo statistična verjetnost.

Kaj nam torej preostane? Ne dvomim, da bomo nekoč podobno kot vreme napovedovali tudi potrese. Do tega nekoč pa je še dolga in trnova pot. Kolegom vremenarjem je veliko lažje. Če recimo napovedo, da bo v Sloveniji jutri prevladovala nizka oblačnost z dežjem, zaradi tega nihče ne bo izgubil glave. Veliko težje je občasno trditi, da bo jugozahodno Slovenijo zajel val potresov šeste stopnje po Mercalliju. Si lahko zamislite preplah, gospodarsko škodo in osta tale posledice v primeru, če bi se „zmotili“ samo za dve stopnji po Mercalliju navzdol, ali pa se sploh zmotili? Ljudje dan ali dva na ulicah pod šotori, proizvodnja ustavljena, elektrika izključena, potem pa le komaj zaznavno tresenje tal. Ali pa ničesar!

NAJBOLJŠA NAPOVED JE PREVENTIVA

Prav zaradi teh in še drugih razlogov je zaenkrat najboljša oblika „napovedovanja“ potresov preventiva. Še enkrat poudarjam, da je treba graditi protipotresno varno. Naj nam ne bo žal odšteti za to ali ono poslopje milijon ali dva več, statistično je namreč za Dinarsko gorstvo ugotovljeno, da je lahko na tem območju vsakih 55 let potres 6,5 stopnje po Richterjevi lestvici. S tem pa seveda ni rečeno, da se seizmologi ukvarjamo samo s statistiko. Že nekajkrat smo dali (na podlagi opazovanj) tako imenovani „tíhi alarm“. Pristojne smo obvestili, da je na tem in tem slovenskem območju precejšnja verjetnost potresov. Pristojne službe so dobile ukaz o stanju pripravljenosti. Pri nas pa se vsekakor tudi brez našega „potresnega opozorila“ ne bi moglo zgoditi to, čemur smo bili nedavno priče v Italiji, kjer je ob potresu skoraj do zadnjih skrajnosti prišla na dan neorganiziranost reševanja. S stališča znanosti je morebiti zanimiv tudi podatek, da je ljubljanska seizmološka postaja posredovala Italijanom o „njihovem“ potresu več podatkov kot vsa Italija skupaj. Kolikor je v naših močeh, smo torej na preži. Zanimivo je tudi, da seizmologi z redkimi izjemami ne poznamo političnih meja. Podatki o potresih se izmenjujejo, pred leti smo imeli na Golovcu v gosteh celo kitajske seizmologe, o čemer pričajo kitajske pismenke v knjigi obiskov.

Kar pa se nedavnih dolenjskih potresov tiče, lahko povem, da se je ob najmočnejšem sunku, ki je dosegel šesto stopnjo po Mercalliju, sprostito približno toliko energije, kot jo daje elektrarna srednje moči v desetih mesecih obratovanja. Zamislite si samo, kolikokrat po tisoč elektram bi moralo „delati“ za okoli 100.000 potresov, ki jih zabeležimo vsako leto. Med znanstveniki velja trditev, da je bilo 19. stoletje po potresih bogatejše kot naše, dvajseto stoletje. Dvajsetega stoletja še ni konec. Ne vemo, čemu vsemu bomo priče na potresnem področju, vsekakor pa je treba poudariti, da so potresi bili nevarnost včeraj, so danes in bodo jutri.“

MARJAN BAUER

Sporazum še pred zaostritvijo

Pomanjkljivi samoupravni akti so največkrat leglo nesoglasij in nepravilnosti

V petnajtmesečnem obdobju se je sodišče združenega dela v Brežicah izkazalo za ustanovo, ki je ne bi mogli več pogrešati. Uvedli so tudi novo obliko dela: pravne nasvete po večjih kolektivih.

Sodišče je doslej izdalo približno 50 odločb o zadevah, ki jih je v tem času obravnavalo, veliko več pa je pokazalo preventivnega dela. Ko pride v kakem kolektivu do spora med delavcem in podjetjem, se navadno obrnejo po nasvet k predsedniku sodišča. Tako se velikokrat zgodi, da niti ne pride do nezakonitih odločb ali tako daleč, da bi moral delovni človek iskati pravico na sodišču.

Sodišče posluje za občine Brežice, Krško in Ševnica. Doslej je bilo pred sodiščem nekaj

NOVO V BREŽICAH

VI BI RADI VOZILI - Letos je bilo že 9 rednih tečajev za voznike motornih vozil in 2 izredna tečaja med počitnicami, pa je še vedno toliko interesentov, da jih vpisujejo za 2 do 3 mesece vnaprej. Do konca leta bo AMD organiziralo še najmanj 4 tečaje za bodoče šoferje, če pa bo mogoče dobiti več inštruktorjev, bo tečajev še več.

„CEMENTA NI“ - piše na lepaku v nekaterih trgovinah, da ni potrebno kupcem kar naprej odgovarjati. Graditelji pa kljub temu sprašujejo in se grede detektive, kdaj bo prišla pošiljka, da bodo takoj zraven. Trgovci pravijo, da cement kar naprej naročajo, večkrat ga tudi dobe, vendar je v hipu razprodan.

SOLARJI KUPUJEJO - V papirnici Državne založbe imajo že ves avgust velik promet. Eno pošiljko šolskih potrebščin so že prodali, druga gre te dni med kupce. Zmanjkaljo še ni ničesar, dobro pa so založeni tudi z raznovrstnimi šolskimi torbami.

BREŽIŠKE VESTI

klasičnih delovnih sporov glede dopustov, regresov, nadomestil, premestitev na druga delovna mesta in podobnih stvari, medtem ko ni bilo primera, da bi bili kje delavci grobo prikrajšani pri svojih pravicah. Taki „težji“

ZANJE NI POČITKA

Prejšnji teden se je v Brežicah sestal izvršni odbor Turistične zveze. Kljub počitniškemu času morajo turistični delavci opraviti svoje dolžnosti, tako so na seji sprejeli pravila ter statut zveze, precej pa so razpravljali tudi o organizaciji turistične dejavnosti v zvezi z ustanovitvijo Posavske turistične zveze.

primeri so bili sporazumno rešeni še pred obravnavo.

Največkrat pride do težav, ker organizacije združenega dela nimajo še vseh samoupravnih aktov ali so ti pomanjkljivi, ponekod niso med seboj uskladeni. Doslej tudi še nikjer ni prišlo do spora med organizacijo združenega dela in TOŽD.

Do razmeroma majhnega števila zaostritev sporov je prišlo največ zaradi tega, ker skušajo na sodišču uvesti novo obliko dela: sodnik večkrat obišče delovne organizacije, posebno tiste, kjer se delavci pritožujejo, in na kraju samem s predsedniki delavskih svetov, organizacij, samoupravnih organov in vodilni ljudmi razrešujejo problematiko. Dobijo tako rekoč pravne nasvete v hiši, kar je dobrodošlo zlasti zato, ker je večina delovnih organizacij revna s strokovnimi kadri, posebno pravniki.

Razpis oktobrskih nagrad občine Brežice

Na podlagi 13. člena statuta sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad občine BREŽICE

razpisuje
UPRAVNI ODBOR SKLADA ZA PODELJEVANJE OKTOBRSKIH NAGRAD OBČINE BREŽICE

OKTOBRŠKE NAGRADE ZA LETO 1976

1. Oktobrska nagrada občine Brežice se daje za posebne uspehe in dosežke na družbenih, ekonomskih, političnih, prosvetnih, tehničnih, kulturnih in drugih področjih ustvarjalnosti in za dela, ki imajo poseben pomen za razvoj in napredek občine Brežice.
2. Kandidate za oktobrske nagrade lahko predlagajo UO sklada, delovne in druge organizacije ter občani.
3. Obrazložene predloge je treba poslati do vključno 1. oktobra 1976 občinski skupščini Brežice - upravnemu odboru sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad.
4. Oktobrske nagrade bodo podeljene na svečani seji občinske skupščine Brežice 28. oktobra 1976.

UPRAVNI ODBOR SKLADA ZA PODELJEVANJE OKTOBRSKIH NAGRAD OBČINE BREŽICE

Koliko krompirja in po čem?

V trebanjski občini o ceni krompirja šele po izkopu - Kolinska po 2,50 dinarja za kilogram?

Predzadnje sredo se je v Murski Soboti sestala poslovna skupnost za krompir, ki si, kot kaže, še ni povsem na jasnem, kakšna naj bi bila krompirjeva letina letos, predvsem pa cena pridelka. Slednje je tudi preveč kočljivo le ocenjevati, še pomembnejše pa je usklajevanje z jugoslovanskimi razmerami, saj gre v državi vendar za enotno tržišče. Kako naj bi bilo s tem, naj bi tudi postalo jasnejše že v tem tednu.

Lanska zmešnjava na tržišču s krompirjem je bila huda preizkušnja za novo poslovno skupnost za krompir. Prenekateri kmet v njej žal ni videl zaveznika, čeprav si skupnost za to poštno prizadeva. Letošnja previdnost pri določanju izhodiščne cene je zato nadvse upravičena. Napačna odločitev namreč, kot kaže lanska izkušnja, lahko naredi na trgu več škode kot muhasta letina. Tako je pri lanskem „pomanjkanju“ krompirja na trgu prenekateri kmet spomladaj imel težave, kam z njim, v čakalju na „terno“.

Ne gre podcenjevati vesti iz sosednjih republik o ne le do nedavna tako razveseljivih vesteh o žitni letini, temveč tudi krompirjevi letini. Inž. Kotar iz mirenške Tovarne za predelavo krompirja govori o 2 do 2,30 din za kilogram, kot jih omenjajo na jugu. V tork naj bi v Kolinski in Ljubljani padla odločitev, s kakšno odkupno ceno naj bi začeli. Inž. Kotar nam je povsem neuradno povedal svoje mnenje o tem in meni, da bi bila sprejemljiva cena okrog 2,50 din za kilogram. Vrsta kmetov je že ogreta da seže v dlan za to ceno. Misliiti je treba namreč tudi na drugo plat: previsoka cena je lahko zanka ne le za tovarno, temveč čez čas posredno tudi za kmeta. Visokoga odkupna cena namreč lahko vrtoglavo dvigne ceno pireju, da bi-la ta stal, če bi plačali za krompir pretirano ceno, več kot kilogram teletine. Res, da teletine ni, vendar za takšno ceno nihče ne bo maral tudi takšnega pireja, tovarna pa bi se v takem primeru znašla dokončno na tleh, cesar prav gotovo ne želi noben

pošten kmet s tržnimi presežki krompirja. Cena 2,50 za kilogram pa je navezadnje tudi za okrog 15 odst. več kot lani. Marsikaj se je sicer resnično podražilo, vendar v celoti vzeto ne za toliko. Kakšna cena bo obveljala, bo jasno prej ali slej.

ALFRED ZELENJAK

PRAPOR

GD Jesenice pri Sentrupertu bo v nedeljo, 29. avgusta, ob 14. uri razlivo društveni prapor. Pokroviteljica slavlja bo krajevna skupnost Sentrupert. To je lep uspeh podeželskega društva, ki je lani nabavilo avtomobil, letos prapor, čeprav šteje le 24 članov.

B. D.

Iz kraja v kraj

KAJ VLEČE? - „Galerija“ filmskih plakatov v avli trebanjskega kina je več ali manj srhljiva kot v podobnih mestnih kinih: bolj kot manj pretirane obline, pištole in drugi strahovi. Nič čudnega spriču tega tudi ni odziv med občinstvom. Predzadnje sredo so zaradi tega zabeležili tudi svojevrsten rekordni obisk za to poletje: sto gledalcev. Vrtili so (po dodatni opazki na plakatu) „fantastični“ italijanski film „Ubijalec prihaja iz grba“.

STADION ČAKA / LE SE ASFALT IN TRAVICO - Nova igrišča pri trebanjski šoli - za kar je tudi že zadnji čas, nova šola, dobiva že brado - so več ali manj nared in jih je prenekeri ljubitelji športa že neuradno preizkusili, čakajo le še na nekaj zaključnih del. Do občinskega praznika bo vse nared.

NA DOPUSTU - Na vrsti zasebnih gostinskih lokalov v občini se to poletje pojavljajo napis: „Po sklepu SOB Trebnje zaprto - od... do... Trenutno je in bo še nekaj dni v septembru tako tudi na znani Kolenčevi gostilni na Mirni.

TREBANJSKE NOVICE

NA MIRNI BODO GRADILI NOVO POŠTO

Sedanja mirenška pošta posluje v zelo neustreznih prostorih, ki so pretensni, poleg tega pa še vlažni. Prav zato bodo, kot smo zvedeli na KS Mirna in PTT Novo mesto, zgradili novo. Narčte že delajo, gradbena dela pa se bodo predvidoma pričela v začetku leta 1977. Kje bo nova pošta stala, še ni dokončno določeno. Z novo pošto pa bi želeli Mirenčani dobiti tudi nov delovni čas, tako da bi bila pošta dostopna tudi v popoldanskem času.

BLOK V REDU

Splošno gradbeno podjetje Grosuplje je že v petek, 13. avgusta, obvestilo trebanjsko občinsko upravo, da so odpravljene vse pomanjkljivosti, ugotovljene ob tehničnem pregledu stanovanjskega bloka na Mirni, razen hidrantne omarice. Le-te niso mogli vgraditi, ker je bojda na tržišču ni. So jo pa že naročili pri podjetju, zato računajo, da jo bodo dobili v desetih dneh. Grosuplječani so vseeno zaprosili za poprejšnje uporabno dovoljenje.

DOBRNIČANI OB LOPATE

Mladi v trebanjski občini so konec minulega tedna le dočakali v tem letu svoj trenutek: z delovno brigado so se mladi delavci, vajenci in dijaki spravili na dobrih vodovod. Predsednik občinske mladinske organizacije Tomaž Plazar pa se je dan pred akcijo znašel pred skoraj nerazrešljivo težavo: bil je skupaj z Dobrničani ob lopate in krampe! Z začudenjem je moral namreč ugotoviti, da je bila baraka, v kateri je bilo shranjeno orodje, kupljeno z denarjem od samoprispevka, prazna. Po za lopate in krampe vnetih delavcih poizvedujejo pri grosupeljskem Komunalnem podjetju.

Ob nedeljah na udarniško

Vaščani Laz pri Mokricah sami popravljajo cesto

Laz je hrbovska vasica, oddaljena 5 kilometrov od znane turistične kraja Mokrice. Ker je cesta slaba in tako rekoč neprevozna, so jo vaščani začeli popravljati sami, s prostovoljnimi delom. Največ je na cesti ljudi ob nedeljah, kajti med

KRŠKE NOVICE

ZNOVA OBISK - Če med zadnjim obiskom „Vlaka bratstva in prijateljstva“ so se predstavniki občine Bajina Bašta iz SR Srbije in krške občine domenili za tesnejše stike. Tako danes v Krškem pričakujejo posebno delegacijo zasebnih kmetijskih proizvajalcev, ki ji bodo domačini seveda obisk vrnil.

MANJ STISKE - Obeti za nova stanovanja so v krški občini to leto res dobri. SGP Pionir - TOZD Krško je že dokončal tri bloke (dva za jedrsko elektrarno in enega za „Djura Salajka“), hkrati pa pričenjajo graditi 42-stanovanjski stolpček za različne naročnike. Če k temu pristajemo še 24 garsonjer v poslopju, za katro bodo prve lopate zasadi prav kmalu, potem si lahko slej kot prej obetamo kar 158 družbenih stanovanj.

ZE OSNUTEK - Posebna komisija, ki jo je imenoval občinski komite ZK, je minuli teden izdelala osnutek programa za „Teden Komunista“, ki bo z naslovom „Človek, delo, kultura“ potekal med 18. in 24. oktobrom. Obsežni program so razdelili na šest osnovnih skupin, zajema pa tako kulturne prireditve kot razprave o kulturni politiki v občini.

ZNOVA VABILO - Krški mešani pevski zbor „Viktor Parma“ bo pripravil na sezono 1976-77 uradno pričel 2. septembra ob 19. uri v prostorih posebne šole. To bo prva vaja po poletnem premoru. Nanjo vabijo v čim večjem številu tudi novince.

Živina, vino in zdravilstvo

Martin Mlakar z Gore nad Leskovicem pri Krškem je eden tistih trdnih gospodarjev, ki so od mladih nog vajeni ranega vstajanja in poznege leganja k počitku. Na zdajšnji domačiji kmetuje že 40 let, če odštetimo štiri leta izgnanstva med vojno.

„Dvakrat smo spali v novi hiši, preden so nas odgnali Nemci. Potem smo se potikali po taboriščih po vsej Nemčiji. Ko so prišli 1945 Rusi, smo šli z njimi celo na Poljsko in šele 15. julija 1945 smo prišli domov. Vse je bilo prazno, toda hiša je še stala. Kar je bilo opreme, je izginilo, kot so Kočevarij. Začetni smo morali znova, pri hiši pa so bili štiri otroci.“

Nad zdajšnjimi razmerami se gospodar Mlakar ne pritožuje. „Več delaš, več imaš. Meni je dobro, ker sem garanja vajen. V glavnem se ukvarjam z živinorejo in vinogradništvom.“

Mlakarjevo kapljico poznajo daleč naokrog, njen sloves seže tja do Ljubljane. Glede količine je pa vse odvisno od vremena. Kot je povedal Martin Mlakar, je bila rekordna letina v letu 1935,

zgodom pokazali, da so pripravljeno sami poprijeti.

SLAVICA MIKULANC

NA CESTI: S skupnimi močmi si bomo utrlji pot v svet

ko so na isti površini pridelali nad 90 hektov vina.

Se eno posebnost velja omeniti: po materi se je Mlakar naučil domačega zdravilstva. Spozna se na razne zdravilne rože in na vprašanje, kaj bi po njegovem morali imeti v vsaki hiši kot najbolj učinkovito in potrebno sredstvo, je odgovoril: „Vinsko slivovko, v kateri so namočeni orehi, kar je dobro za vsakovrstna zavijanja po trebuhu, medtem ko je namočena hermelička dobra za uživanje in za mazanje.“

Obiranje še bolj trpko kot hmelj

Nestalno vreme kviri vzdušje na hmeljiščih - Kljub srednji letini bi obiralci radi več kot srednji zaslužek - Stroji tečejo brez običajnih zastojev

V času, ko imajo pivovarne najboljšo akumulacijo v vsem gospodarstvu (pivo varijo še z lansko ceneno zalogo hmelja), poteka na hmeljiščih boj za sleherni kobuljico zelenega zlata. Že leta ni več res, da je hmelj značilnost le Savinjske pokrajine.

Sevniški Kmetijski kombinat obira na svojih treh hmeljiščih v glavnem strojno. Le v Sentjanžu, kjer imajo lepo zastavljene mlade nasade, je v sredo, 18. avgusta, začelo trgati hmelj okrog 80 obiral-

imeli že večjo bojazen, da bo še slabše, je dejal minuli četrtek med obiranjem nasada v Birni vasi. Štefka Bebar - v kombinatu dela že 14. leto - tudi letos je pri

zabojih in merniku. Meni, da je mogoče na dan nabrati tudi po 30 mernikov hmelja, kar vrže tudi nekaj denarja (mernik je po 6 dinarjev). Med okrog 30 domačini je tudi precej solarjev, ki bodo pred bližajočim se novim šolskim letom razbremenili prenekateri družinski proračun za ne ravno cenene šolske knjige in pripomočke.

Vzoren strojnik

Janez Martinčič je že 17 let zvest sevniškemu Kmetijskemu kombinatu. Devet let vozi v Sentjanžu isti ferguson, vendar ga ne bi dal za novega. Z enako skrbnostjo bdi tudi nad lani krščenim obiralnim strojem za hmelj. „Začelo se je dobro,“ je zadovoljno trepljal svojega „volka“, kot je stroju ime po nemško. Ob njem bo do začetka septembra sleherni dan od 5. ure zjutraj do 17. popoldne. Pred obiralno sezono ga je kombinat poslal v Zalec, kjer je sicer mrgolelo raznih inženirjev, vendar ko je tamkaj prišel k stroju, je bil kot doma.

In res, skoraj se ne gane od te gmote jekla, ki ga kar pet elektromotorjev oživlja s pomočjo vrste jermenov in verig. Človek bi mislil, da ne more biti težav s pripravo takega stroja, ko ga rabijo samo enkrat na leto pa še skoraj nov je. Zal je spet treba zardevati ob že kar tipični birokratski praksi: najnujnejših rezervnih delov mehaniki v kombinatu niso mogli dobiti prej kot tik pred obiranjem!

cev. Kar 52 jih je pripeljal Ivan Hrzenjak iz hrvaškega Zagorja. Svoje čase je iz Višnjicev pripeljal tudi po 600 deklet, sedaj je tujina vzela svoje. Glede letošnjega hmelja je bolj črnogled kot strokovnjaki kombinata: če namreč kobuljice

niso takšne, kot treba, tudi ne grejo tako skozi prste, in kar je najbolj važno, ne pomenijo toliko v merici! Delovodja v šentjanškem obratu Matija Seničar je ponosen na tamkajšnje nove nasade. Obiratistvo pričel 1,5 ha goldinga, ki dozori najprej, sledila mu bo aurora in 4,5 ha apolona. „Zadnji dež je le še malo odebil kobule. Ob suši smo

Amalija Bosilj iz Ivanjcev se je lahko že za prvi dan pohvalila z dvajsetimi nabranimi mERICAMI (ena ima 30 kg). „Pri nas doma se še vedno težko dobi delo, posebno še, če človek ni izučil kakšne obrti in nima šol. Obiranje hmelja je zabavno, ker sem med mladimi.“

A. ZELENJAK

SEVNIŠKI PABERKI

VESELJE NA ASFALTU - Gradbeni odbor za asfaltiranje ceste v Gabrjeljah je ob uspelem zaključku del pripravil v nedeljo veselico. Na podoben način so bila zaključena dela na vseh deloviščih.

VODA PO SVOJE - Občinski nadzornik se še po enem letu hudeje nad novomeškimi asfalterji, tozdar ABG Drnovo, ki so cesto po globli na Boštanj asfaltili tako, da jo vode ob nalihvi raje uberejo kar po cestišču, namesto da bi poniknile v za to narejenih jaskih.

SEVNIŠKI VESTNIK

KRŠKI TEDNIK

SLAVJE V CEROVEM LOGU

V nedeljo, 22. avgusta, so v Cerovem logu pri Šentjerneju slovesno odprli novi gasilski dom. Pretežno so ga zgradili vaščani s pomočjo prebivalcev okoliških vasi in gasilcev, delno pomoč pa je nudila tudi občinska gasilska zveza. V imenu pokrovitelja Gozdnega gospodarstva Novo mesto je govoril Ivan Kotar, nato pa je v imenu občinske gasilske zveze Jože Štravs podelil zaslužnim članom diplome in odličja.

Gasilsko društvo v Cerovem logu se je osamosvojilo leta 1973 in šteje danes že 38 članov. Imajo že motoriko in tudi gasilski avtomobil, novi gasilski dom pa je zanje prav tako velika pridobitev.

P. M.

ZAHVALA ZA ZVESTOBO – Za 50-letno delo pri gasilcih je dobil diplomu Franc Lúzar iz Cerovega loga. (Foto: Polde Miklič)

Staršem se praznijo žepi

Ob precejšnji podražitvi šolskih knjig so starši ob sápo – Najbrž bo naraslo zanimanje za rabljene učbenike – Stare napake se ponavljajo

Novomeška Knjigarna in papirnica je nabavila 15 ton zvezkov, medtem ko nekateri učbeniki še niso izšli. Na šolah, kjer so uvedli pionirske zadrúge, se starši lahko izognejo navalu, žal pa ne velikim stroškom.

V ponedeljek, 17. avgusta, so v novomeški prodajalni Mladinske knjige dosegli rekordno prodajo. Posebno v knjigarni strank ves dan ne zmanjka, ker se ljudje boje, da bodo nekatere šolske knjige pošle. Kljub temu da se iz leta v leto ponavlja stara napaka: predpisujejo nove učbenike, ni jih pa dobiti, se je letos spet zgodilo isto. Najbolj bodo prizadeti učenci šestih razredov, ker nova matematika še ni izšla, ko jo bodo dobili, pa bo le toliko izvodov, da jih bo za učitelje. Za prvošolčke, na primer, ni predpisanih delovnih zvezkov za spoznavanje družbe, največ učnih knjig pa manjka za učence četrtil in petih razredov osnovne šole.

Starši pa niso nejevoljni samo zaradi tega, kar manjka, temveč predvsem zavoljo hudih podražitev.

Medtem ko zvezki in druge potrebščine za šolo letos niso dražji, pa so toliko bolj poskočile cene šolskim knjigam. Za prvošolska stanejo samo knjige 246 dinarjev; če prištevamo še najcenejšo torbico za 200 din in 100 din za zvečke in barvice (vse cenena izvedba), je to precejšen izdatek. Za kolikšno podražitev gre, lahko vidimo ob primeru prvega berila: lani je ta knjiga veljala 29 din, letošnji ponatis pa prodajajo po 52 dinarjev! Še veliko več velja stare učence gimnazije. Za prvi letnik še ni na razpolago vseh knjig, tiste, ki so, pa veljajo 697 dinarjev. Samo knjige!!

Precej manj stroškov ob začetku šolskega leta bodo imeli starši otrok iz osnovne šole Katja Rupena in Bršlin, kjer so uvedli odkup starih knjig. V Šentjerneju imajo izposojevalno zadrúgo, podobnega načina so se lotili v Žužemberku, medtem ko imajo pionirsko zadrúgo v Škocjanu in zanj se zanimajo v Šmarjeti. Prednost teh zadrúg je, da otroci knjige in potrebščine prodajajo na šoli, tako se izognejo poti v mesto in navalu v trgovini.

Ob stanju, kakršno je, je med starši slišati precej negotovanja. Nekateri teh stroškov enostavno ne bodo zmogli in sprašujejo, če je mogoče dobiti kredit. Vsekakor pa bi kazalo izkušnje z odkupom starih knjig povzeti, saj tudi kot družbe nismo tako bogati, da bi lahko eno leto rabljene knjige metali v smetnjake. Vendar se tudi to dogaja.

RIA BACER

Suhokrajinski drobiž

PIONIRJI PREVOLSKE ŠOLE pridno sodelujejo z brigadirji. Lani jih je 25 delalo pet dni na trasi vodovoda, ta teden pa jih bo

Na Otočcu delajo

Bosta igrišče in dvorana nared do praznika?

Pri lani pogorelem gasilskem domu bodo v kratkem velike spremembe. Pod okriljem krajevne skupnosti si ves kraj skupno s šolo in organizacijami prizadeva, da bi vas dobila dvorana oz. telovadnico in športno igrišče.

Medtem ko so od požganega doma ostale dejansko le štiri stene, so ga znotraj obnovili, prizidali garderobe in pripravili prostor za avtomatsko telefonsko centralo. V novi dvorani ne bodo več kadile dimne peči, temveč bo centralno ogrevana, razen tega bo prostor urejen tako, da bodo v njem lahko imeli pouk telesne vzgoje domači šolarji.

Vse šole v občini imajo že igrišča, le Otočec ga doslej ni imel. Ob domala neprestanem dežju smo imeli letos velike težave s poukom telesne vzgoje, kajti 270 otrok 30 ur tedensko učiti telovadbo v razredih, ni šala, je rekel ravnatelj Franc Pavkovič.

Kakor je povedal Franc Kirn, predsednik krajevne skupnosti, pa bi radi vsa dela končali do krajevnega praznika 23. septembra. Vsa dela bodo veljala približno 1 milijon dinarjev: doslej so, predvsem z domačimi silami, zbrali 700.000 din.

Za ves kraj bo velika pridobitev tudi telefonska centrala, ki bo imela nad 100 priključkov. To bo zadoščalo potrebam kraja za nadaljnjih deset let.

NAVAL V ZABJO VAS

Med vsemi zasluki na robu Novega mesta je v zadnjih 13 letih Zabja vas najbolj napredovala. Statistični podatki kažejo, da je imel ta kraj leta 1953 samo 246 prebivalcev, medtem ko jih je bilo na isti dan letos kar 895. Več kot za trikrat se je Zabja vas povečala. Zdjaj šteje 199 hiš in 310 gospodinjstev. Nekdaj izrazito kmetijski predel mesta se je tako spremenil, da v Zabji vasi trenutno žive samo 4 kmetje.

zamenjala druga skupina. Pionirji zasipavajo jarke in delajo pod vodstvom brigadirja, v naselju pa so pripravili tudi stenčass.

KROMPIRJA BO MANJ – Stalno deževje povzroča, da krompirjevi gomolji gnijejo v zemlji, pa tudi fižol, ki si je po suši že malce opomogel, je zdaj prizadet od preobilnega dežja: začela ga je napadati rja.

LOVSKA VESELICA – V nedeljo, 5. septembra, bo na žužemberškem trgu veselica, ki jo pripravljajo člani žužemberške lovške družine „Plešivica“. Tudi letos bodo gostom na voljo izbrane lovške specialitete, imeli bodo dobro kapljico in poskrbljeno bo za zabavo.

JELENJAD JE OSTALA – Medtem ko letos na območju, kjer delajo brigadirji in pojejo kompresorji ter pokajo mine, ni opaziti divjih prašičev, pa jelenjadi ropot ni pregnal. Kmetovalci opažajo ob vsej vodovodni trasi prav toliko jelenov in srn kot prejšnja leta.

TRBIŽ: SPILAR PRVI

Veteran novomeške atletike Marjan Spilar, skorajda nepogrešljivi slovenski reprezentant v metu kopja, je še enkrat dokazal, da je ta čas med najboljšimi v republiki. Minulo nedeljo je zastopal republiške barve v Trbižu na dvoboju SRS in Furlanije Julijske krajine. Orodje je zalučal 67,12 m, kar je veteranu zadostovalo za zmago in za še eno osvojevo lovoriko.

„KAM PO DENAR?“ premišljata Franc Kirn in Franc Pavkovič, funkcionarja z Otočca, da bi čimprej asfaltirali športno igrišče. (Foto: Bačer)

RIBNIČANI DOBE VRTEC – Novi vrtec, ki ga je zgradil mariborski Marles in ki bo odprt že jeser bo za Ribničane ogromna pridobitev. Kot poročamo, bo novi montažni objekt najodobnej opremljen in bo zraven oddelka za predšolske otroke in jasli vseboval tudi jedilnico za 120 šolarjev. Z njegovo otvoritvijo bo nekoliko omiljen položaj varstva predšolskih otrok v Ribnici. (Foto: B. Budja)

V veselje staršev in otrok

Ribniški malčki bodo že letos dobili novo streho nad glavo – Novi vrtec bo le delno popravil porazno stanje v ribniški občini na področju vzgoje in varstva predšolskih otrok – Povsem na repu

Že letos bodo ribniški malčki dobili nove, prepotrebne prostore v novem vrtcu, ki bo predvidoma odprt že jeseni. Izvajalec del mariborski Marles se je zares potrudil, da bo otrokom tokrat vse na voljo. Z dograditvijo tega objekta je ribniška občina naredila prvi korak k boljšemu stanju na področju otroškega varstva v svoji občini.

Preden zapišemo, kakšnega pomena bo otvoritev novega vrtca za ribniško občino in kakšne so karakteristike novega objekta, si pogledjmo nekaj podatkov, ki kažejo na zares katastrofalno stanje v vzgoji in varstvu predšolskih otrok na tem območju. Najbolj žalostno je dejstvo, da je Ribnica po številu zajetih otrok v vzgojnovarstvenih ustanovah povsem na repu slovenskega vrtca, saj za njo zaostajata le dve občini (Mozirje in Šmarje). V lanskem letu je bilo v dveh vzgojnovarstvenih ustanovah vključeno le 95 predšolskih otrok, ne da bi upoštevali šila

slabe razmere v obeh ustanovah, ki sta kar v prostorih šole v Ribnici in Sodražici. Kako daleč zaostaja Ribnica za republiškim poprečjem, nam pove dejstvo, da bi morali že lani v varstvo vključiti 287 otrok, če bi hoteli doseči slovensko poprečje, in ne le 95 otrok, kot je bilo v letu 1975. In še en podatek v opozorilo: od 100 zaposlenih žensk v ribniški občini jih lahko le 7(!) s ponosom zatrđi, da imajo svojega otroka v organiziranem varstvu. Š to številko je ribniško varstvo predšolskih otrok padlo na predzadnje mesto v republiki.

Toliko torej v opozorilo in hkrati v vednost, da lahko zapišemo: novi vrtec je ena največjih pridobitev Ribničanov v povojnem času. Površina novega objekta bo 875,21 kvadratnega metra, predračunska vrednost z opremo pa je 6.825.964 din. Novi vrtec bo sestavljen iz montažnega paviljona in zidanega postavka, je pritrlehen in nepodkleten. V paviljonu so 4 igralnice, 2 oddelka za jasli s kapaciteto 24 otrok, jedilnico za šolarje s 120 sedeži. Prostor bo opremljen z vsem potrebnim, kot so garderobe, stranišče, umivalnica, šrambe, poseben prostor za morebitne bolne otroke, prostor za osebje, kuhinjo, kotlarno in pralnico. To naštevanje nas je privedlo do ugotovitve, da bodo malčki tokrat zares deležni vseh dobrot, ki jim jih taka ustanova v odsotnosti staršev lahko nudi. Pa da ne bo prezgodaj veselja: dodatna sredstva za opremo otroškega vrtca še niso zagotovljena in bomo tako morali počakati, da se tudi ta problem reši. V veselje staršev in otrok, upajmo!

BOJAN BUDJA

POSPEŠITI RAZVOJ KMEČKEGA TURIZMA

Ribniška občina že dalj časa poskuša uveljaviti kmečki turizem kot eno pomembnih gospodarskih panog. V ta namen so v okviru kmetijske pospeševalne skupnosti uvedli izobraževanje kmečkih gospodinj, ki bi sodelovale v tej obliki turizma, obenem pa so si zastavili za nalogo rešiti možnost kreditiranja naložb v kmečki turizem pod enakimi pogoji, kot so jih deležna vlaganja v modernizacijo in sanacijo kmetij.

REŠETO

Gozdovi zahtevajo več

Gozd je eden najznačilnejših faktorjev ribniškega okolja, ki pa mu kot ogromnemu in neizčrpnemu viru sredstev posvečajo v ribniški občini premalo pozornosti. Že to, da gozdna površina iz leta v leto raste, nam pove dovolj.

Več kot polovico ribniškega območja obsegajo gozdovi. Njihov obseg pa se vztrajno veča na račun kmetijskih površin, ki so jih tamkajšnji kmetje opustili bodisi zaradi neprimernosti za obdelavo, bodisi zaradi socialnih razlogov. Tudi letos je ZKGP Kočevje, ki upravlja s temi gozdovi, skupaj s TOZD Jelenov žleb in TOZD Gospodarska kooperacija določilo višino letnega poseka. Le-to bi bilo možno doseči, vendar lahko zaradi vpliva kmetov kot tudi še vedno slabe odprtosti

B. B.

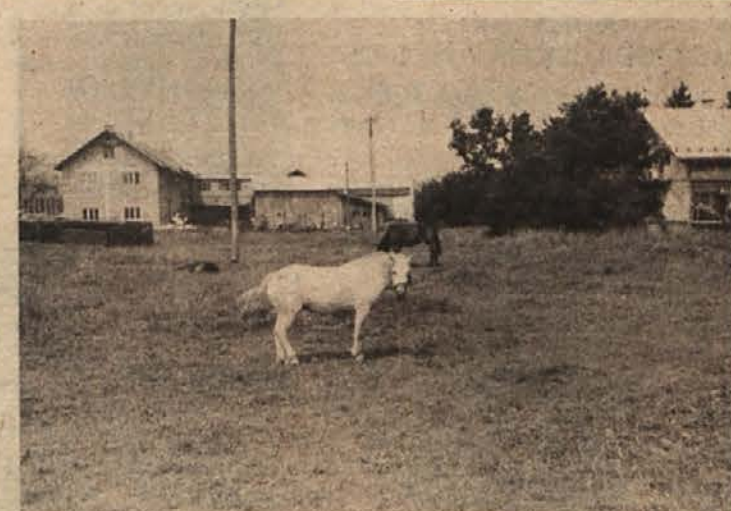
Za večjo osveščenost

Pojmovanje socialnega skrbstva v Ribnici žal še vedno temelji na ozki denarni pomoči, izostaja pa osveščenost o dejavnosti, ki človeku zagotavlja socialno varnost, položaj družine v družbi, zagotovljene koristi otrok, usluge ob raznih psihofizičnih motnjah in podobno. Prav gotovo so to faktorji, ki še kako zavirajo razvoj socialne službe na tem območju.

Socialna služba v Ribnici pokriva v glavnem dve področji: mladinsko varstvo in varstvo družine ter varstvo odraslih in ostarelih. Posebej problematično je urejanje zavodske oblike varstva ostarelih občanov, ker ima Ribnica le 15 postelj v Delovno varstvenem domu Ponikve in dve začasni v Domu počitka Tisje. V naslednjih letih bo nujno povečati navedene kapacitete in za kritje potreb v Ribnici zagotoviti najmanj 20 dodatnih postelj.

gozdov pričakujemo manjši posek.

Povečane možnosti izkoriščanja gozdov lahko iščemo samo v pospešeni gradnji gozdnih komunikacij. Prav zato bo tozđ Gozdarska kooperacija izdvajala 3 odstotke od prodajne cene svojih proizvodov, družbeni tozđi gospodarstva GG Kočevje pa bodo zaradi enotnega razvoja območja namensko združevali 500.000 din za vzdrževanje cest in gradnjo vleg na tem območju. Tako bi naj do leta 1980 zgradili 15 kilometrov gozdnih cest in v ta namen investirali 4.500.000 din. Pri izgradnji teh cest pa se bodo morale upoštevati tudi potrebe prebivalstva v hribovitih območjih, saj predstavljajo gozdne ceste v takih primerih edino povezavo med naselji.

TUDI TO JE RIBNICA – Takoj za tovarno RIKO, kjer se še razteza naselje stanovanjskih hiš, smo opazili prav nenavaden prizor: na travniku so se brezskrbno pasli konji, nedaleč od njih pa smo opazili večje število psov. Da bo presenečenje še večje, moramo zapisati, da je ta nenavadna družčina v mestu last družine Romov. (Foto: B. Budja)

— Ali si slišal, da nekateri vaščani Koblarjev nasprotujejo gradnji moderne farne, ki bi sprejela 240 krav?

— Da. Posebno zanimivo pa je to, da so najbolj glasni tisti, ki so sedaj na priložnostnem delu v tujini. Verjetno se bojijo, da bo zmanjkalo zemljišča za gradnjo njihovih hiš.

PREVARA ZA OBISKOVALCE — Marsikateri obiskovalce Kočevja z občudovanjem opazuje dva laboda z mladice na otoku sredi Rinže. Zato ni nič čudnega, če je sila presenečen, ko mu kakšen domačin z nasmehom pojasni, da je ta družina delo spretnih kiparjevih rok. Iznajdljivost, ni kaj. (Foto: B. Budja)

DROBNE IZ KOČEVJA

POKVARJENI AVTOMATI
Zadnje čase sta avtomata za poštne znamke, ki visita na pročelju kočevske pošte, skoraj vedno pokvarjena. Vzroke okvar ni treba iskati pri otrocih, marveč kar pri pošti sami. Zaradi nenehnega spreminjanja cen poštne storitve morata večkrat v popravilo, saj vemo, da način delovanja teh aparatov temelji na teži in kombinaciji kovancev, ki sprožijo avtomat za zeleno znamko.

BREZ TOZNIKA NI SODNIKA
— Ze nekajkrat smo opozarjali na neprecenljivo škodo, ki jo naredijo brezvestni nabiralci lipovEGA cvetja, ko brezobzirno puščajo cele gozdove. Prav bi bilo, da bi take nabiralce primerno kaznovali, naj uspešneje verjetno pri sodniku za prekrške. Sicer pa kjer ni toznika, ni sodnika. In v Kočevju je že tako.

POČAKAJMO INKASANTA
— Resda je olimpiada v Montrealu že za nami, končala so se tudi številna razburjenja, veselje in žalost pred televizijskimi zasloni. Nemalo je bilo takih, ki so cele noči prebedeli pred televizorji in tako v službi skušali nadoknaditi zamujeno spanje. Za vse te se bo olimpiada končala šele, ko bo k njim prišel inkasant za elektriko. Tudi to razburjenje ali celo šok bosta posledica nedavno končanega olimpijskih iger. Upajmo le, da tokrat ne bo prehudega živčnega pretresa.

— Ali veš, da prebivalstvo Ribnice že dalj časa stoji skoraj na istih številkah in da tudi v prihodnosti ne kaže na boljše?

— Vem. Meje zanima samo, če so sestavljalci tega plana upoštevali tudi posledice olimpiade, saj je večina moških vse noči presedela pred televizorji.

ČREPINJE IZ LONČARIJE

OSTALO PRI BESEDAH — Vse kaže, da z napovedano gradnjo nove bencinske črpalke v Goriči vasi, ki bi jo naj gradil Istrabenz, ne bo nič. Po nekaterih podatkih se je zataknilo na ribniški občini, nam pa se zdi, da Petrol le ne mara takšne konkurence v „svojih vodah“.

RIKO IN INLES NAJVEČ POSLUHA — Čeprav ima ribniška kultura bogato tradicijo, je bilo v zadnjem času opaziti precejšen zastoj. Za tisto malo kulturnega življenja, ki ga Ribničani vendarle imajo, pa gre zahvala predvsem delovnim kolektivoma RIKO in INLES, ki sta mnogokrat pokrovitelja različnih kulturnih prireditev in likovnih razstav.

ENA KNJIGA NA PREIVALCA — Ribniška knjižnica ima trenutno na zalogi okoli 10.000 knjig, knjižnica v Sodražici pa 4.000. To pomeni, da pride le nekaj več kot ena knjiga na preivalca ribniške občine.

NISO ZA REKREACIJO — Ribniški občinski moškeje premalo skrbje za rekreacijo svojih občanov. Vedeti moramo, da odpade na preivalca občine le 0,09 kvadratnega metra pokrite in 1,01 kvadratnega metra nepokrite površine. Jugoslovansko poprečje je 4 kvadratne metre na državljana.

Pozabili lahinjsko „pristanišče“

Viator zapostavlja črnomaljski hotel „Lahinja“ — Kijub slabšemu obisku kaže, da bo poslovni uspeh zadovoljiv — Pripravijo okoli 250 malic na dan

Črnomaljski hotel „Lahinja“ je pri domačih in tujih gostih dobro zapisan že dobrih petnajst let, predvsem zavoljo dobre postrežbe, mirnega kraja, številnih izletniških točk in seveda Koipe ter Lahinje.

Vendar dvanajst uslužbencev v hotelu ugotavlja, da imajo v teh mesecih precej manj dela, kot so pričakovali. Tudi v minulih turistični sezoni ni bilo vreme gostincem nič

kaj naklonjeno, kljub temu pa si je pod njihovo streho poiskalo prostor precej več tujih in domačih turistov. Skorajda vso sezono so imeli več ali manj oddanih vseh štirideset ležišč v popolnoma obnovljenih sobah. In kje je razlog, da se v „Lahinji“ ustavi vse manj sodobnih nomadov?

Zaposleni menijo, da je njihov obrat zadnji čas nekoliko zapostavljen. Viator jim je sicer v začetku priskočil na pomoč, reklamira pa v glavnem novejšo obrate. Pričakovali so, da jim bo v njihov pristan vsaj kdaj pa kdaj pripeljal skupino ali dve, vendar so prenočišče oddali največkrat gostom, ki so za svoje povprašali sami. Tako so še naprej odvisni od turistov, ki jim pred Črnomljem grozi noč in bi radi prespali, ne vedo pa, da jih v mestu čaka udoben hotel. Zdi se, da je propagandna služba krepko odpovedala, saj je prenekateri gost povedal, da ni nikjer slišal za tako prijetno mesto, ki lahko nudi prijateljem narave toliko lepot.

Kot kaže, je nekaj rednih gostov, predvsem ribičev in lovcev, preganala visoka cena dovolilnic. Še lani so bile karte po 50 din, letos pa so morali ribiči zanje odšteti še enkrat

toliko. Tiste, ki so Črnomelj spoznali zgolj slučajno in v slabem vremenu, pa moti dejstvo, da tako veliko mesto ne premore niti enega avtomatskega kegljišča, zabavišnega prostora ipd.

Potemtakem je „Lahinja“ odvisna od slučajnih gostov. Tega se zaposleni zavedajo. Vedno jih lepo sprejmejo, vedo pa, da so ljubeznivost, čudovita gibanca, okusno belokranjsko cvrtje, dobro vino in lepa okolica za turizem vsekakor premalo. Po svojih močeh poskušajo napake odpraviti. Nemara bo povsem drugače, ko bo „velike“ besede in številne obljube in skrajni čas je, da jih — izpolnil tudi mogočni Viator.

J. PEZELJ

DRAGOVANJA VAS NARED ZA 60 JUGOSLOVANSKIH ASOV

Organizacijski odbor črnomaljskega Avto-moto društva vabi vse ljubitelje motokrosa, naj si v čim večjem številu ogledajo eno izmed najbolj kvalitetnih dirk za državno prvenstvo. Več kot šestdeset jugoslovanskih asov se bo pomerilo na obnovljeni in posebej za te dirke pripravljeni progi v Dragovanji vasi. Zbrali se bodo 12. septembra, za lovoriške in naslove pa bodo tekmovali v kategoriji do 50 in 125 cm. Prvenstvo bo zanimivo tudi zaradi tega, ker bo nastopilo tudi okoli deset domačih voznikov.

OTAVE BOLJ MALO — Avgust je letos zatajil in zavoljo tega kmetje trdijo, da bodo morali otavo sušiti na peči. Navzlic temu pa je nekaterim drugo košnjo uspelo še pravočasno spraviti pod streho.

Vse nared za gradnjo

Že pred kratkim smo v našem listu pisali, da bo Združeno kmetijsko in gozdarsko podjetje Kočevje pričelo graditi dve novi farmi: ena bo v Klinji vasi (kapaciteta bo 15.000 prašičev na leto), druga pa v Koblarjih, z zmogljivostjo 240 krav. Tokrat si bomo malo približe ogledali značilnosti obeh navedenih objektov.

načrtih in vgrajeno svojo čistilno napravo, ki bo zaradi večje zanesljivosti dimenzionirana za 30.000 prašičev (kapaciteta farme bo 15.000 pitancev). Pri vzreji prašičev bodo uporabili t.i. tunnelski sistem, ki bo pripomogel, da ne bo več dosejanega premeščanja prašičev. Projektant teh čistilnih naprav je Hidroinženiring iz Ljubljane, po besedah kočevskih strokovnjakov pa bo ta farma ena najsodobnejših v Evropi. Dela in oprema zanjo bodo veljala okoli 50,5 milijona, sredstva pa so že v celoti zagotovljena, kar je v pogodbi za financiranje tudi podpisano. Prav tako so že pripravljene glavni načrti in po razpravah tudi osvojeni, tako da se bodo dela lahko začela predvidoma konec tega meseca.

V novih prostorih v Koblarjih, ki jih bodo začeli graditi nekje konec prihodnjega meseca, bo prostora za 240 krav molznic, ki bodo v prosti reji in v poletnem času na pašnikih. Vrednost te farme bo 24,5 milijona dinarjev, vendar izvajalca del še iščejo, prav tako pa še niso zbrali soglasij vseh potrebnih forumov. Odstranjanje gnoja bo tudi tukaj mehanizirano prek čistilne naprave, kjer bo hlevski gnoj ločen v kompostni del in gnojevko. Slednja bo služila za gnojenje travnikov in bo zbrana v laguni, opremljeni z aeratorji.

Za obe navedeni farmi je ZKGP Kočevje dobilo soglasje ljubljanskega Inštituta Jože Štefan, kar je v naši praksi sila redek primer.

B. BUDJA

ZAČELI Z NOVIM PROGRAMOM

Kočevski ITAS bo navzlic temu, da slabo stanje gospodarjenja v podjetju še ni docela odpravljeno, začel z izpolnjevanjem programa za skladiščenje in prevoz v kmetijstvu. Eden od razlogov je tudi ta, da bodo del mehanizacije iz tega programa namenili manj razvitim krajem v Obkolpju. To je vsekakor poteza, ki kaže na skrb za kraje, kjer je življenjska blaginja krajanov še dokaj nizka.

Več pozornosti do KS

Papirjev o financiranju dela v krajevnih skupnostih je veliko — denarja pa od nikoder

Že lani je bil v Ribnici podpisan samoupravni sporazum o združevanju sredstev temeljnih organizacij združenega dela in OZD s področja gospodarstva za izgradnjo komunalnih naprav na območju ribniške občine. Sporazum je predvideval, da bodo zaposleni v gospodarstvu namensko združevali del sredstev, s katerimi bo KS Ribnica financirala programe KS, delo vaških odborov in krila nastale izdatke.

nizacij, kajti le na ta način bo delo v krajevnih skupnostih ostalo na ravni novih oblik delovanja in ne bo težilo k povratku na staro.

F. ŽELEZNIK

Številke nas opozarjajo

Že vrsto let opažamo, da je število prebivalstva ribniške občine skoraj nespremenjeno. Po podatkih, razvidnih iz plana razvoja ribniške občine, se bo prebivalstvo na tem območju do leta 1980 povečalo od laniških 12.051 na 12.355, kar pomeni, da je poprečna letna rast le 0,5 odstotka. Za Ribnico je to vsekakor dokaj skromno naraščanje.

Na drugi strani pa zasledimo bolj razveseljivo dejstvo, da se bo starostna struktura v občini v naslednjih letih spremenila v prid „delovne generacije“. Za gospodarstvo je to vsekakor lep pokazatelj. Predvideno je tudi, da se bo število gospodinjstev od 3.292 (števila iz leta 1972) povečalo na 3450. Prav tako je bilo v zadnjem času opaziti skokovit padec števila kmečkega prebivalstva; padec je znašal na leto 3,6 odstotka. V prihodnosti bi se naj odliki kmetov zmanjšal, čeprav je jasno, da procesa deagrarizacije ne bo mogoče popolnoma preprečiti. Te zadnje številke le v opozorilo gradbincem, ki bodo morali dinamično preseljevanja kmečkega prebivalstva v urbanizirana središča upoštevati pri gradnji stanovanjskih naselij.

B. B.

PRIZIDEK JE PRIDOBITEV — Kot kaže današnji posnetek, bodo z deli okoli prizidka metliškega zdravstvenega doma kmalu prenehali. Na sliki: delavci pred novim objektom, ki je za metliško občino velika pridobitev. (Foto: Pezelj)

Okrepljeno politično delo

Razširjeni sestanki osnovnih organizacij ZK dokazali, da so občani sprejeli delegatski sistem

Pred kratkim so osnovne organizacije Zveze komunistov v metliških krajevnih skupnostih uresničile še enega od sklepov zadnje seje občinske konference ZK, ko so zelo dobro pripravile razširjene sestanke organizacij.

no itd. Na sestankih so menili, da so gradiva pisana večkrat nerazumljivo in da se kopajo v preobilici besed, pogrešajo pa tudi izobraževanje delegatov in tesnejšo povezanost delegacij z družbenopolitičnimi organizacijami in vodstvi krajevnih skupnosti.

Na njih so sodelovali vsi predsedniki družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti in vodje delegacij ter ocenjevali delovanje delegacij in družbenopolitičnih organizacij v krajevnih skupnostih, pogovorili so se o vpisu posojila in dobili informacijo o 11. seji občinske konference ZKS Metlika.

In do kakšnih ugotovitev so prišli? Domala v vseh skupnostih so potrdili, da so občani sprejeli delegatski sistem, žal pa se še vedno prepočasno uresničuje. Delegacije še vedno zavzemajo stališča same, brez sodelovanja volilcev in ostalih dejavnikov v krajevnih skupnostih. Se vedno močno pešajo delegacije za samoupravne interesne skupnosti, nekateri delegati se ne zavedajo zaupnega jim dela, se vedejo neodgovor-

In kako je z delom političnih organizacij in svetom krajevnih skupnosti? Splošna ugotovitev je bila, da se je delo okrepljeno, veliko pozornosti pa so posvetili Zvezi socialistične mladine. Odslej bodo z mladimi delali mentorji in pričakujejo, da bo mladinska organizacija še bolj aktivna.

PRIČETEK POUKA ni več tako daleč in nemalo je staršev, ki skupaj s svojimi otroki kupujejo šolske potrebine v Mladinski knjigi. Tako je tudi prav, saj ne gre čakati zadnjega dne, ko bo prodajalna prepolna in ne bo mogoče postreči vsem tako hitro, kakor navadno hočemo in želimo. Tako pa mirnih živcev pričakamo, da se odpro šolska vrata.

Zbori občanov: o osnutku zakona o združenem delu

Konec tedna se bodo začeli v metliški občini zbori občanov, na katerih bodo krajani razpravljali o osnutku zakona o združenem delu. Večji del razprav bodo posvetili opredelitvi in vlogi krajevnih skupnosti, razpravljali o predlogu nove organiziranosti kmetijske zadruge in povezovanju kmetov z njo, pogovorili pa se bodo tudi o uresničevanju programov razvoja krajevnih skupnosti v letošnjem letu. Razprave bo izpeljal razširjeni politični aktiv v krajevnih skupnostih, sestanki pa bodo po naslednjih mestih:

27. avgusta ob 19. uri: Gradac (v rdečem kotičku), Dobravice (gasilski dom), Božakovo (šola); 28. avgusta ob 19. uri: Slamna vas (vaška hiša), Lokvica (vaška hiša), Rosalnice (gasilski dom), Grabrovec (vaška hiša), Draščič (gasilski dom); 29. avgusta, vsi zbori bodo v prostorih osnovnih šol: ob 9. uri na Suhorju in v Podzemlju, ob 14. uri na Radovici in Jugorju; 30. avgusta ob 19. uri v metliški kinodvorani.

SPREHOD PO METLIKI

MRZLICA ZBIRANJA ZNAČK je zajela tudi prebivalce na tej strani Gorjancev. S tem hobiajem se ukvarjajo tako mladi kot tudi starejši, ki se zelo razvesele vsake podarjene značke. Nekateri so jih zbrali že tisoč in več. Posamezniki so tako vneti kolekcijonarji, da so spremenili običajni način pozdravljanja v „Imaš kakšno značko?“

PRODAJALNA JUGOTEHNIKA je napisala svoje ime na čelno steno stavbe tako, da ga je videti s Ceste bratstva in enotnosti. Dobra reklama poteza, kajti hiše nad izsušeno Bojico so največkrat fotografirani in najbolj slikoviti del mesta. Drugo vprašanje pa je, ali takšni in podobni napisi kvarijo podobo starega dela mesta.

SLAVJE V CEROVEM LOGU

V nedeljo, 22. avgusta, so v Cerovem logu pri Šentjerneju slovesno odprli novi gasilski dom. Pretežno so ga zgradili vaščani s pomočjo prebivalcev okoliških vasi in gasilcev, delno pomoč pa je nudila tudi občinska gasilska zveza. V imenu pokrovitelja Gozdnega gospodarstva Novo mesto je govoril Ivan Kotar, nato pa je v imenu občinske gasilske zveze Jože Štravs podelil zaslužnim članom diplome in odličja.

Gasilsko društvo v Cerovem logu se je osamosvojilo leta 1973 in šteje danes že 38 članov. Imajo že motoriko in tudi gasilski avtomobil, novi gasilski dom pa je zanje prav tako velika pridobitev.

P. M.

ZAHVALA ZA ZVESTOBO – Za 50-letno delo pri gasilskih je dobil diplomu Franc Luzar iz Cerovega loga. (Foto: Polde Miklič)

Staršem se praznijo žepi

Ob precejšnji podražitvi šolskih knjig so starši ob sapo – Najbrž bo naraslo zanimanje za rabljene učbenike – Stare napake se ponavljajo

Novomeška Knjigarna in papirnica je nabavila 15 ton zvezkov, medtem ko nekateri učbeniki še niso izšli. Na šolah, kjer so uvedli pionirske zadrage, se starši lahko izogonej navalu, žal pa ne velikim stroškom.

V ponedeljek, 17. avgusta, so v novomeški prodajalni Mladinske knjige dosegli doslej rekordno prodajo. Posebno v knjigarni strank ves dan ne zmanjka, ker se ljudje boje, da bodo nekatere šolske knjige pošle. Kljub temu da se iz leta v leto ponavlja stara napaka: predpisujejo nove učbenike, ni jih pa dobiti, se je letos spet zgodilo isto. Najbolj bodo prizadeti učenci šestih razredov, ker nova matematika še ni izšla, ko jo bodo dobili, pa bo le toliko izvodov, da jih bo za učitelje! Za prvošolčke, da jih bo za učitelje! Za prvošolčke, na primer, ni predpisanih delovnih zvezkov za spoznavanje družbe, največ učnih knjig pa manjka za učence četrtih in petih razredov osnovne šole.

Starši pa niso nejevoljni samo zaradi tega, kar manjka, temveč predvsem zavoljo hudih podražitvev.

Medtem ko zvezki in druge potrebščine za šolo letos niso dražji, pa so toliko bolj poskočile cene šolskim knjigam. Za prvošolčka stanejo samo knjige 246 dinarjev; če pristejemo še najcenejšo torbico za 200 din in 100 din za zvečke in barvice (vse cenena izvedba), je to precejšen izdelek. Za kolikšno podražitvev gre, lahko vidimo ob primeru prvega berila: lani je ta knjiga veljala 29 din, letošnji ponatis pa prodajajo po 52 dinarjev! Še veliko več velja starše učenec gimnazije. Za prvi letnik še ni na razpolago vseh knjig, tiste, ki so, pa veljajo 697 dinarjev. Samo knjige!!

Precej manj stroškov ob začetku šolskega leta bodo imeli starši otrok iz osnovne šole Katja Rupena in Bršlin, kjer so uvedli odkup starih knjig. V Šentjerneju imajo izposojevalno zadrugo, podobnega načina so se lotili v Žužemberku, medtem ko imajo pionirsko zadrugo v Škocjanu in zanjo se zanimajo v Smarjeti. Prednost teh zadrug je, da otroci knjige in potrebščine prodajajo na šoli, tako se izognejo poti v mesto in navalu v trgovini.

Ob stanju, kakršno je, je med starši slišati precej negotovanja. Nekateri teh stroškov enostavno ne bodo zmogli in sprašujejo, če je mogoče dobiti kredit. Vsekakor pa bi kazalo izkušnje z odkupom starih knjig povzeti, saj tudi kot družbe nisimo tako bogati, da bi lahko eno leto rabljene knjige metali v smetnjake. Vendar se tudi to dogaja.

RIA BACER

Suhokrajinski drobiž

PIONIRJI PREVOLSKE ŠOLE pridno sodelujejo z brigadirji. Lani jih je 25 delalo pet dni na trasi vodovoda, ta teden pa jih bo

Na Otočcu delajo

Bosta igrišče in dvorana nared do praznika?

Pri lani pogorelem gasilskem domu bodo v kratkem velike spremembe. Pod okriljem krajevne skupnosti si ves kraj skupno s šolo in organizacijami prizadeva, da bi v zadnja dvorana oz. telovadnico in športno igrišče.

Medtem ko so od požganega doma ostale dejansko le štiri stene, so ga znotraj obnovili, prizidali garderobe in pripravili prostor za avtomatsko telefonsko centralo. V novi dvorani ne bodo več kadile dimne peči, temveč bo centralno ogrevana, razen tega bo prostor určen tako, da bodo v njem lahko imeli pouk telesne vzgoje domači šolarji.

„Vse šole v občini imajo že igrišča, le Otočec ga doslej ni imel. Ob domala neprestanem dežju smo imeli letos velike težave s poukom telesne vzgoje, kajti 270 otrok 30 ur tedensko učiti telovadbo v razredih, ni šala,“ je rekel ravnatelj Franc Pavkovič.

Kakor je povedal Franc Kirn, predsednik krajevne skupnosti, pa bi radi vsa dela končali do krajevnega praznika 23. septembra. Vsa dela bodo veljala približno 1 milijon dinarjev: doslej so, predvsem z domačimi silami, zbrali 700.000 din.

Za ves kraj bo velika pridobitev tudi telefonska centrala, ki bo imela nad 100 priključkov. To bo zadoščalo potrebam kraja za nadaljnjih deset let.

NAVAL V ZABJO VAS

Med vsemi zasledki na robu Novega mesta je v zadnjih 13 letih Zabja vas najbolj napredovala. Statistični podatki kažejo, da je imel ta kraj leta 1953 samo 246 prebivalcev, medtem ko jih je bilo na isti dan letos kar 895. Več kot za trikrat se je Zabja vas povečala. Zdaj šteje 199 hiš in 310 gospodinjstev. Nekdaj izrazito kmetijski predel mesta se je tako spremenil, da v Zabji vasi trenutno žive samo 4 kmetje.

zamenjala druga skupina. Pionirji zasipavajo jarke in delajo pod vodstvom brigadirja, v naselju pa so pripravili tudi stenčasa.

KROMPIRJA BO MANJ – Stalno deževje povzroča, da krompirjevi gomolji gnijejo v zemlji, pa tudi fižol, ki si je po suši že malce opomogel, je zdaj prizadet od preobilnega dežja: začela ga je napadati rja.

LOVSKA VESELICA – V nedeljo, 5. septembra, bo na žužemberškem trgu veselica, ki jo pripravljajo člani žužemberške lovske družine „Plešivica“. Tudi letos bodo gostom na voljo izbrane lovske specialitete, imeli bodo dobro kapljico in poskrbljeno bo za zabavo.

JELENJAD JE OSTALA – Medtem ko letos na območju, kjer delajo brigadirji in pojejo kompresorji ter pokajo mine, ni opaziti divjih prašičev, pa jelenjadi ropot ni pregnal. Kmetovalci opažajo ob vsej vodovodni trasi prav toliko jelenov in srn kot prejšnja leta.

TRBIŽ: SPILAR PRVI

Veteran novomeške atletike Marjan Špiler, skorajda nepogrešljivi slovenski reprezentant v metu kopja, je še enkrat dokazal, da je ta čas med najboljšimi v republiki. Minulo nedeljo je zastopal republiške barve v Trbižu na dvoboju SRS in Furlanije Julijske krajine. Orodje je zalučal 67,12 m, kar je veteranu zadostovalo za zmago in za še eno osvojenjo lovoriko.

„KAM PO DENAR?“ premišljata Franc Kirn in Franc Pavkovič, funkcionarja z Otočca, da bi čimprej asphaltirali športno igrišče. (Foto: Bačer)

RIBNIČANI DOBE VRTEC – Novi vrtec, ki ga je zgradil mariborski Marles in ki bo odprt že jeser bo za Ribničane ogromna pridobitev. Kot poročamo, bo novi montažni objekt najsodobnejše opremljen in bo zraven oddelka za predšolske otroke in jasli vseboval tudi jedilnico za 120 šolarjev. Z njegovo otvoritvijo bo nekoliko omiljen položaj varstva predšolskih otrok v Ribnici. (Foto: B. Budja)

V veselje staršev in otrok

Ribniški malčki bodo že letos dobili novo streho nad glavo – Novi vrtec bo le delno popravil porazno stanje v ribniški občini na področju vzgoje in varstva predšolskih otrok – Povsem na repu

Že letos bodo ribniški malčki dobili nove, prepotrebne prostore v novem vrtcu, ki bo predvidoma odprt že jeseni. Izvajalec del mariborski Marles se je zares potrudil, da bo otrokom tokrat vse na voljo. Z dograditvijo tega objekta je ribniška občina naredila prvi korak k boljšemu stanju na področju otroškega varstva v svoji občini.

Preden zapišemo, kakšnega pomena bo otvoritev novega vrtca za ribniško občino in kakšne so karakteristike novega objekta, si pogledjmo nekaj podatkov, ki kažejo na zares katastrofalno stanje v vzgoji in varstvu predšolskih otrok na tem območju. Najbolj žalostno je dejstvo, da je Ribnica po številu zajetih otrok v vzgojnovarstvenih ustanovah povsem na repu slovenske lestvice, saj za njo zaostajata le dve občini (Mozirje in Smarje). V lanskem letu je bilo v dveh vzgojnovarstvenih ustanovah vključeno le 95 predšolskih otrok, ne da bi upoštevali sila

slabe razmere v obeh ustanovah, ki sta kar v prostorih šole v Ribnici in Sodražici. Kako daleč zaostaja Ribnica za republiškim povprečjem, nam pove dejstvo, da bi morali že lani v varstvo vključiti 287 otrok, če bi hoteli doseči slovensko povprečje, in ne le 95 otrok, kot je bilo v letu 1975. In še en podatek v opozorilo: od 100 zaposlenih žensk v ribniški občini jih lahko le 7(!) s ponosom zatrdi, da imajo svojega otroka v organiziranem varstvu. S to številko je ribniško varstvo predšolskih otrok padlo na predzadnje mesto v republiki.

Toliko torej v opozorilo in hkrati v vednost, da lahko zapišemo: novi vrtec je ena največjih pridobitev Ribničanov v povojnem času. Površina novega objekta bo 875,21 kvadratnega metra, predračunska vrednost z opremo pa je 6.825.964 din. Novi vrtec bo sestavljen iz montažnega paviljona in zidanega postavka, je pritrilčen in nepodkleten. V paviljonu so 4 igralnice, ki bodo lahko sprejele 68 otrok, 2 oddelka za jasli s kapaciteto 24 otrok, jedilnico za šolarje s 120 sedeži. Prostor bo opremljen z vsem potrebnim, kot so garderobe, stranišče, umivalnica, shrambe, poseben prostor za morebitne bolne otroke, prostor za osebje, kuhinjo, kotlarno in pralnico. To naštevanje nas je privedlo do ugotovitve, da bodo malčki tokrat zares deležni vseh dobrot, ki jim jih taka ustanova v odsotnosti staršev lahko nudi. Pa da ne bo prezgodaj veselja: dodatna sredstva za opremo otroškega vrtca še niso zagotovljena in bomo tako morali počakati, da se tudi ta problem reši. V veselje staršev in otrok, upajmo!

Ob vsem tem pa se nam nehoté poraja misel, ali je za kraj, ki dobiava prvo ustanovo te vrste potreben tolikšen „luksuz“. Kar tako se mi je pred oči postavila podoba malčka, ki skozi zaprto okno vrtca opazuje svoje sovratnike pri igri. Morda pa bi ob večji skromnosti pridobili prostor in s tem mesto tudi zanj. Kdo ve?

BOJAN BUDJA

Gozdovi zahtevajo več

Gozd je eden najznačilnejših faktorjev ribniškega okolja, ki pa mu kot ogromnemu in neizčrpnemu viru sredstev posvečajo v ribniški občini premalo pozornosti. Že to, da gozdna površina iz leta v leto raste, nam pove dovolj.

Več kot polovico ribniškega območja obsegajo gozdovi. Njihov obseg pa se vztrajno veča na račun kmetijskih površin, ki so jih tamkajšnji kmetje opustili bodisi zaradi neprimernosti za obdelavo, bodisi zaradi socialnih razlogov. Tudi letos je ZKGP Kočevje, ki upravlja s temi gozdovi, skupaj s TOZD Jelenov žleb in TOZD Gospodarska kooperacija določilo višino letnega poseka. Le-to bi bilo možno doseči, vendar lahko zaradi vpliva kmetov kot tudi še vedno slabe odprtosti

gozdov pričakujemo manjši posek.

Povečane možnosti izkoriščanja gozdov lahko iščemo samo v pospešeni gradnji gozdnih komunikacij. Prav zato bo toz Gozdarska kooperacija izdajala 3 odstotke od prodajne cene svojih proizvodov, družbeni tozdi gospodarstva GG Kočevje pa bodo zaradi enotnega razvoja območja namensko združevali 500.000 din za vzdrževanje cest in gradnjo vleg na tem območju. Tako bi naj do leta 1980 zgradili 15 kilometrov gozdnih cest in v ta namen investirali 4.500.000 din. Pri izgradnji teh cest pa se bodo morale upoštevati tudi potrebe prebivalstva v hribovitih območjih, saj predstavljajo gozdne ceste v takih primerih edino povezavo med naselji.

B. B.

POSPEŠITI RAZVOJ KMEČKEGA TURIZMA

Ribniška občina že dalj časa poskuša uveljaviti kmečki turizem kot eno pomembnih gospodarskih panog. V ta namen so v okviru kmetijske pospeševalne skupnosti uvedli izobraževanje kmečkih gospodinj, ki bi sodelovale v tej obliki turizma, obenem pa so si zastavili za nalogo rešiti možnost kreditiranja naložb v kmečki turizem pod enakimi pogoji, kot so jih deležna vlaganja v modernizacijo in sanacijo kmetij.

Za večjo osveščenost

Pojmovanje socialnega skrbstva v Ribnici žal še vedno temelji na ozki denarni pomoči, izostaja pa osveščenost o dejavnosti, ki človeku zagotavlja socialno varnost, položaj družine v družbi, zagotovljene koristi otrok, usluge ob raznih psihofizičnih motnjah in podobno. Prav gotovo so to faktorji, ki še kako zavirajo razvoj socialne službe na tem območju.

Socialna služba v Ribnici pokriva v glavnem dve področji: mladinsko varstvo in varstvo družine ter varstvo odraslih in ostarelih. Posebej problematično je urjanje zavodske oblike varstva ostarelih občanov, ker ima Ribnica le 15 postelj v Delovno varstvenem domu Ponikve in dve začasni v Domu počitka Tisje. V naslednjih letih bo nujno povečati navedene kapacitete in za kritje potreb v Ribnici zagotoviti najmanj 20 dodatnih postelj.

TUDI TO JE RIBNICA – Takoj za tovarno RIKO, kjer se še razteza naselje stanovanjskih hiš, smo opazili prav nenavaden prizor: na travniku so se brezskrbno pasli konji, nedaleč od njih pa smo opazili večje število psov. Da bo presenečenje še večje, moramo zapisati, da je ta nenavadna družčina v mestu last družine Romov. (Foto: B. Budja)

REŠETU

ZNANSTVENIKI MED POČITNICAMI

Svetovno gibanje „Znanost mladini“, katerega ustanovitelj in pobudnik je UNESCO, ima namen približati znanost mladini ter mlade koristno vključiti v znanstveno delo. Seveda pa se mladi ob spoznavanju praktične plati znanstvenega dela ne samo izobražujejo ter morda celo že usmerjajo v poklic, ampak bogate svojo osebnost s spoznavanjem vrstnikov, novih znancev in svoje ali domovine drugih.

V nedeljo, 15. avgusta, je na domačiji gospodarja Bregarja, ki leži na ravnici blizu vasi Dobrava, zavladal mir. Vrvenje mladih, klepeti, petje, kitara, zagnanost pri delu, vsa tista razgibanost, ki spremlja delo in življenje mladih, je zamrla. Končal se je mladinski tabor „Znanost mladini“. V soboto so mladinci pod vodstvom svojih mentorjev pripravili razstavo, na kateri so pregledno prikazali, kaj sta naredili v času prebivanja v tem delu Dolenjske obe izmeni mladinskega tabora.

POMEMBNA IN OBSEŽNA NALOGA

Letošnji tabor „Znanost mladini“ je bil postavljen na Dolenjsko. Njegova naloga je bila kar obsežna in pomembna. Srednješolci iz domala vseh slovenskih mest so se v različnih delovnih skupinah lotili reke Krke. Mladinci v skupini kemikov so zbirali vzorce rečne vode in vzorce iz Krkinih pritokov, jih v zasilnem laboratoriju na domačiji analizirali, s čimer so poskušali najti vzrok nabiranja lehnjaka na rečnem dnu, pa tudi ugotoviti stopnjo onesaženosti Krke. Druga skupina („biologi“) je zbirala vzorce rastlinstva naše reke, jih opisala in klasificirala. Predvsem pa je bila njihova naloga ugotoviti alge in mahove, ki rastejo na lehnjaku. Skupina, v kateri so delali mladinci „geografi“, pa je imela za nalogo določiti poplavno območje Krke, kartirati lehnjak in proučiti povezavo obeh faktorjev. Delo vseh teh treh skupin se je prepletalo in dopolnjevalo, saj so izsledki ene pomagali pri raziskavah druge, šele vse tri pa so lahko ustvarile osnovo za proučitev celostne podobe problema, poplavljanje reke Krke; predhodne raziskave, kar je pravzaprav bilo delo mentorjev in mladincev letošnjega tabora, bodo koristile nadaljnjemu znanstvenemu obravnavanju in reševanju te problematike.

Četrta skupina se je ukvarjala s preteklostjo. Dijaki so pomagali pri arheoloških izkopavanjih na Otoku pri Dobravi.

LABORATORIJ V GOSPODARSKEM POSLOPJU

Največ prostora so v gospodarskem posloppju, ki ga je za čas tabora

Darinka Sikošek: „Izsledki vseh skupin bodo nakazali pot nadaljnjim raziskavam.“

odstopil v uporabo kmet Bregar, zavzeli mladi kemiki. Na dolge lesene mize so postavili množico epruvt, pipet, retort in ostalih posod ter naprav, ki so v rabi pri vsakem kemijskem delu. Del potrebne opreme je prispevala novomeška tovarna Krka, ki je tudi pokrovitelj letošnjega tabora, del pa so pripeljali iz ljubljanske fakultete. V tem terenskem laboratoriju so opravili dijaki večino analiz, zahtevnejših pa jim ni bilo mogoče narediti, zato so le-te sproti opravili kemiki v laboratoriju tovarne Krke.

V drugi izmeni je delalo šest dijakov, katerim take delovne in koristne počitnice pomenijo več kot mnogim lenarjenju na vročem soncu. Delajo pod vodstvom in strokovnim nadzorstvom inženirke kemije Darinke Sikošek iz šolskega centra v Idriji.

„Osrednji problem projekta Mihovo je nabiranje lehnjaka na Krkinem dnu, kar povzroča dviganje rečnega dna, temu pa sledijo pogoste poplave,“ je pojasnila mlada mentorica. „V naših predhodnih raziskavah bi radi ugotovili, zakaj se nabira lehnjak. Tega smo se lotili s skupinskim delom. V naši skupini zbiramo vzorce rečne vode in vzorce iz pritokov, opravljamo analize trdote vode, temperature, ugotavljamo, koliko je v nji kisika in druge take stvari. Izsledki vseh skupin bodo nakazali pot nadaljnjim raziskavam.“

KEMIK BO

In kako občuti tako vključevanje v znanstveno raziskovalno delo mladinec gimnazijec? Marko Bizjak iz Ljubljane je povedal: „Končal sem tretji letnik gimnazije Ivana Cankarja, vendar v vseh teh treh letih nisem v šoli spoznal toliko, kot lahko spoznavam v takih taborih. Že prej sem bil navdušen za kemijo. Gibanje Znanost mladini mi ni novo, saj sem v okviru tega že naredil raziskovalno nalogo.“

Marko je zadovoljen z življenjem in delom v taboru. Iz dneva v dan, ko zori ob rednem delu z epruvtami in kemikalijami, pa je vse bolj odločen, da bo za svoj poklic izbral prav kemijo. K tej odločitvi je gotovo veliko pripomogel tudi letošnji tabor, saj je Marko sam povedal, da v šoli ne bi nikoli odkril, kolikšne neizčrpnosti možnosti je v kemiji.

Mentor Andrej Podobnik: „Opazam, da so mladi precej kritični in natančni.“

Z ALGAMI IN MAHOVI

Biološka in geografska skupina si delita drugi preurejeni prostor gospodarskega posloppja. S čim se ukvarjajo, izdajajo stene, na katerih vise zemljevidi, ročno izrisane karte poplavnega območja, skice povečav rečnega rastlinstva, pa tudi posušeni vzorci mahu in alg.

Skupino biologov, v kateri je šest dijakov, vodi absolvent biologije Andrej Podobnik.

„Naredili smo opis rastlinstva na tem območju reke Krke, sedaj pa se ukvarjamo z določevanjem. Dijaki so zelo prizadevni, čeprav nam precej nagaja vreme, ki terenskemu delu ni ravno naklonjeno. Pri nabiranju rastlinskih vzorcev se niso mogli kaj posebno izkazati, so pa zato toliko bolj prizadevni pri določevanju alg in niso zadovoljni tako hitro. Opazam, da so mladi precej kritični in natančni.“

Člani biološke skupine so vse raziskave opravili sami. Opremo so dobili od Pedagoške akademije v Ljubljani. Natančno delo in čudoviti svet živih bitij, v katerega skrivnosti zreš z mikroskopom, je navdušilo vse dijake v tej skupini. Nekaj otipljivih rezultatov, ugotovitev najpogostejših vrst rastlinstva na lehnjaku, je dalo morda novih spodbud tistim udeležencem, ki svoje bodoče poklicno delo že vidijo v ukvarjanju z biologijo.

VEČKRAT MOKRI KOT SUHI

Nekaj deset dni so s tokom reke Krke živeli tudi tisti dijaki slovenskih srednjih šol, ki so v taboru sestavljali skupino geografov. To skupino je vodil absolvent geografije Radovan Lipušček iz Tolmina. „Geografi“ so morali od vseh udeležencev tabora največkrat zagaziti v vodo, ko so določevali razširjenost in meje poplavnega območja. Veliko ur so preveslali, vendar to dokaj težko delo ni ubilo volje do zanimivega in poučnega opravila. Mladinci so temeljito spozna-

Marko Bizjak je bil z življenjem in delom v taboru zadovoljen.

li reko Krko in njeno bližnjo okolico od Dobrave do Kostanjevice.

Mentor „geografov“ druge izmene tabora Radovan Lipušček je razložil, kako se delo njegove mentorske skupine vključuje v vseslovensko raziskavo poplavnih območij.

„Pri Institutu za geografijo Slovenske akademije znanosti in umetnosti so se lotili določitve poplavnih območij vse Slovenije in med ta spada tudi območje Krke, katero raziskuje naša skupina. V karto poplavnih območij smo vrisali območja, ki jih je premerila in določila prva izmena. Delali so od Mršeče vasi do Kostanjevice, sedanja izmena pa kartira območje lehnjaka od Dobrave do Mršeče vasi. To delo smo več ali manj že opravili. Čaka nas le še, da ugotovitev in meritve vnesemo v karte.“

Radovan Lipušček je poudaril, da se vse skupine tabora lotevajo raziskav istega osrednjega problema, a da ga vsaka skupina obdeluje iz vidika druge znanstvene panoge.

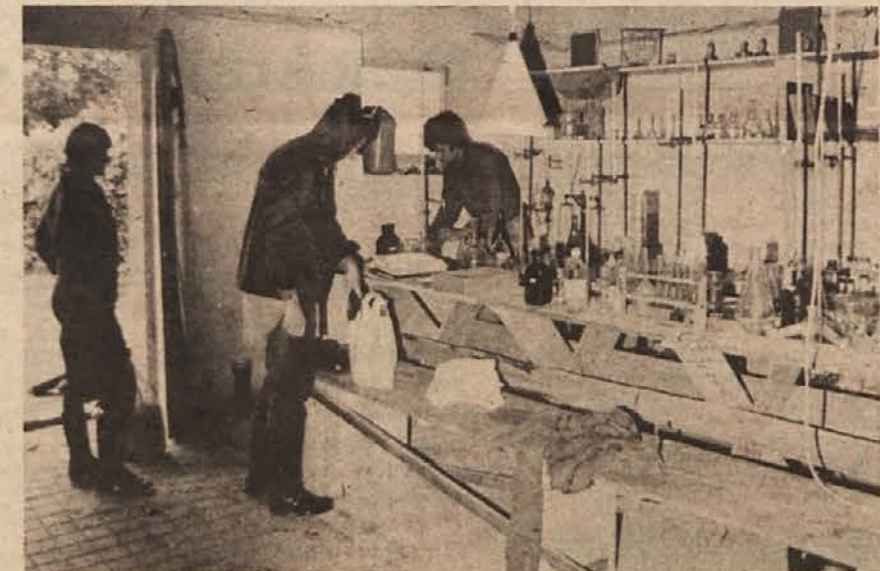
„Delo vsake skupine je le drobec, toda iz teh drobcev nastaja kompleksna celota.“

PRVI STIK Z ARHEOLOGIJO

Otok pri Dobravi je že vrsto let prizorišče arheoloških raziskav. Letos pa je na mesto, kjer je nekdanj stal freisinski trg Gutenwerth, prišla tudi skupina mladincev. To je bila prva izmena „arheologov“ tabora Znanost mladini. Tako prva kot druga izmena sta se seznanili, kako poteka praktično delo znanstvenika – arheologa, hkrati pa so se seznanili z znanostjo, o kateri pri urah zgodovine zelo malo ali pa tudi nič ne slišijo.

Slabo vreme, ki je trajalo skoraj ves čas, kar je bila druga izmena na terenu, je dijake večkrat navedlo, da so delali v sedanji pokopališki cerkvi.

Srednješolce je v arheološko delo uvajala dr. Vida Stare, muzejski svetnik Narodnega muzeja v Ljubljani, ki je v tej cerkvi odkrila okostja nekdanjih prebivalcev Gutenwertha.

V tem zasilnem laboratoriju so mladi spoznavali tiste skrivnosti kemije, o katerih v šoli malo ali nič ne slišijo.

Izkop v notranjosti dobravske cerkve je srednješolcem nazorno prikazal, kaj je arheologija.

„V arheološki skupini je devet gimnazijcev, ki so zelo prizadevni. V času bivanja v taboru so zvedeli veliko novega in se naučili marsikaj tudi samostojno postoriti. Ko so prišli v ta tabor, so o delu arheologa malo vedeli, če se seveda niso že prej sami zanimali za arheologijo ali morebiti sodelovali pri kakšnem izkopavanju.“

Mladinci so opravljali raznovrstno delo. Dr. Vida Stare je gledala, da so se zvrstili različni opravi ter da se dela niso ponavljala. Merili so, risali, čistili skelete, odvažali zemljo ter se tako seznanili z dobrimi in slabimi platmi te zanimive znanstvene panoge.

Alenka Ločniškar, dijakinja ljubljanske gimnazije, se je za delo v arheološki skupini odločila, ko so v šoli dobili obvestilo o poletnem taboru Znanost mladini v Dobravi.

„Tu sem veliko zvedela o arheološkem delu. Zame je delo v tem taboru kar nova šola. Ne bom pa študirala arheologije, čeprav je zelo privlačna panoga. Odločila sem se za arhitekturo.“

Najbolj izkušen med mladinci in tudi najbolj seznanjen z arheologijo je bil Rado Cunja, gimnazijec iz Kopra, ki je že prej večkrat sodeloval pri arheoloških izkopavanjih. Lani je prvič delal na Otoku pri Dobravi, zato se je letos, ko so tabor gibanja Znanost mladini postavili v Dobravo, toliko raje vključil v arheološko skupino.

„Arheologijo bom tudi študiral,“ je povedal Rado. „Vsem mojim kolegom in drugim srednješolcem priporočam, da se kdaj udeležijo takega tabora.“

xxx

Nemogoče je v tem zapisu podati vso razsežnost in pomen letošnjega tabora Znanost mladini v Dobravi. Kaj je dal ta tabor slovenski znanosti, morda niti ni najvažnejše; veliko več in bolj trajne vrednote je dal, če je v srca mladih znal vsaditi kal ljubezni do znanstvenega dela. Ta kal bo rodila sadove, brez katerih ni napredka in temelja bodočega življenja.

A. BARTELJ
M. MARKELJ

ŠTAMPILJKE IN PEČATI VSEH VRST

Čenjene stranke obveščamo, da izdelujemo gumijaste štampiljke in pečate vseh vrst: podolgovate, okrogle, ovalne, tabelarične, z zaščitnim znakom ali brez, gumijaste črke in številke vseh velikosti, datirke s ploščo — sprejemne štampiljke z glavo podjetij, gumijasti klišeji za tisk. Ogledate si lahko tudi veliko izbiro šolskih in drugih simbolov. Štampiljke izdelamo hitro, na posebno željo tudi v 24 urah, in po zmernih cenah. Naročila sprejemamo osebno ali po pošti na naslov:

Štampiljke SITAR,
Ljubljana, Nazorjeva 3
ali Resljeva 6, tel. 323-238.

PROSTA DELOVNA MESTA!

KRKA, farmacevtska, kemija, kozmetika
in zdravilišča
Novo mesto

razglašajo prosta delovna mesta

I. TOZD ZELIŠČA

- a) ŠEFA RAZVOJA
- b) STROKOVNEGA SODELAVCA

II. TOZD KOZMETIKA

- a) ADMINISTRATORKE V OPERATIVNI PRODAJI

Na razpisna delovna mesta se lahko prijavijo kandidati, ki imajo poleg splošnih pogojev za pridobitev lastnosti delavca še:

pod I a): visokošolsko izobrazbo (dipl. ing. agr., dipl. biol., dipl. gozd.) in 3 leta delovnih izkušenj;

pod I b): visokošolsko izobrazbo (dipl. ing. agr., dipl. gozd., dipl. farm.), 1 leto delovnih izkušenj, smisel za organizacijo in delo na področju ekonomske propagande;

pod II a): končano 2-letno administrativno šolo in 1 leto delovnih izkušenj. Kandidatka mora obvezno dobro obvladati strojepisje in pisarniško poslovanje.

Kandidate, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje, prosimo, da pisarne ponudbe pošljejo v kandrovska splošno službo „KRKE“, Cesta herojev 45, Novo mesto, v roku 5 dni od dneva objave.

OBVESTILO

„NOVOTEKS“, TOZD TRGOVINA
Prodaja tekstila, Novo mesto, n.sub.o.

Čenjene kupce obveščamo, da bo naša trgovina v Bršljinu odprta vsak dan od 1. 9. 1976 dalje

NON STOP od 7. ure do 18,30,

le ob sobotah od 7. do 12. ure.

Ugoden nakup vam želi kolektiv trgovine (v tovarni) Novoteks v Bršljinu pri Novem mestu.

VODNOGOSPODARSKO PODJETJE NOVO MESTO

odproda
odvečna osnovna sredstva na

JAVNI LICITACIJI

ki bo dne 10. septembra 1976 ob 8. uri v prostorih Strojno-prometne službe na Čatežu ob Savi št. 63:

- BULDOZER TG-50, letnik 1967, izklicna cena 50.000.— din
- OSEBNI AVTOMOBIL AMI-8 BREAK, letnik 1971, karamboliran, v nevoznem stanju, izklicna cena 5.000.— din
- KOMPRESOR ZA PÖLNJENJE GUM EK-65, izklicna cena 1.000.— din
- KOPIRNI STROJ TAP-902-E, izklicna cena 8.000.— din
- ACETILENSKI RAZVIJALEC „BOSNA“, izklicna cena 200.— din
- HIŠNA TELEFONSKA CENTRALA „ISKRA“ SATC 2/10, izklicna cena 6.000.— din
- Razni računski stroji, električni in ročni: FACIT, TOTALIA, ASTRA, ASCOTA, izklicna cena od 300.— do 800.— din

V izklicnih cenah ni vračunan prometni davek, ki ga je dolžan plačati kupec.

Ogled vsak delovni dan od 6. do 11. ure v prostorih Strojno-prometne službe na Čatežu.

Informacije po telefonu 72-264.

Pred začetkom licitacije morajo intereseenti položiti kavcijo v višini 10% vrednosti izklicne cene ali predložiti ustrezen ček.

NOVO-NOVO-NOVO

V ČIŠČENJE SPREJEMAMO POLEG TEKSTILNIH TUDI USNJENA OBLAČILA IN PREPROGE VSEH VELIKOSTI
NA RAZPOLAGO VAM JE SPREJEMALIŠČE V TREBNJEM, RIMSKA C. 1

KEMIČNA ČISTILNICA

„LABOD“ LJUBLJANA

STAVBNA ZEMLJIŠČA

v občini Črnomelj

Na podlagi 11. in 12. člena zakona o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča (Uradni list SRS št. 42/66)

razpisuje

Skupščina občine Črnomelj — oddelek za gospodarstvo in finance

JAVNI NATEČAJ

za oddajo delno urejenega stavbnega zemljišča, in sicer:

- I. V mestu Črnomelj — naselje Rdeči hrib 1 lokacija na parc. št. 764/2 pašniku, v velikosti 608 m², vl. št. 557 k.o. Loka.
- II. v naselju Semič:
 - lokacija št. 1 — parc. št. 347/13 njiva v velikosti 563 m², vl. št. 1991, k.o. Semič;
 - lokacija št. 2 — parc. št. 347/14 njiva v velikosti 519 m², vl. št. 1991, k.o. Semič;
 - lokacija št. 3 — parc. št. 333/18 travnik v velikosti 524 m², vl. št. 2354, k.o. Semič.
- III. V naselju Dragatuš — ena lokacija na parc. št. 1197/1 travniku v velikosti 792 m², vl. št. 423, k.o. Obrh.
- IV. V naselju Prelesje pri Starem trgu ob Kolpi — ena lokacija na parc. št. 318/1 vrt v velikosti 498 m², vl. št. 415, k.o. Stari trg.

za gradnjo stanovanjskih hiš s temi pogoji:

1. Odškodnina za stavbno zemljišče pod točko I. znaša 24,53 za 1 m², pod točko II. in III. 20,00 din za 1 m² in pod točko IV. 9,00 za 1 m².
2. Izklicna cena stroškov za delno komunalno ureditev zemljišča za lokacijo pod točko I. znaša 30.000,00 din.
3. Udeleženci natečaja so dolžni do konca razpisanega roka za sprejem ponudb plačati na račun št. 52110-781-71010 Skladu za urejanje mestnega zemljišča SOB Črnomelj varščino v višini 5.000,00 din.
4. Odškodnino za zemljišče in komunalno opremljenost zemljišča so udeleženci natečaja dolžni plačati ob podpisu pogodbe o dodelitvi zemljišča v uporabo.
5. Rok za predložitev ponudb je vključno 10. dan po objavi tega natečaja. Odpiranje ponudb bo 12. dan po objavi natečaja ob 8. uri na oddelku za gospodarstvo in finance SOB Črnomelj, soba št. 20. Udeleženci natečaja lahko prisostvujejo odpiranju ponudb. Ponudbe je treba poslati v zapečateni ovojnici na naslov: Občinska skupščina Črnomelj — Javni natečaj.
6. Predmet natečaja so stroški delne komunalne ureditve zemljišča pod točko I. razpisa.
7. Natečaja se lahko udeleže fizične in pravne osebe pod enakimi pogoji.
8. Prometni davek in vse ostale stroške v zvezi z zemljiškopravnimi prenosom nepremičnin, kakor tudi prispevek za spremembo namembnosti zemljišča po zakonu o kmetijskih zemljiščih in odloku občine plačajo uporabniki.
9. Ostali pogoji natečaja so določeni v splošnih pogojih o razpisu javnega natečaja.
10. Uporabnik stavbnega zemljišča mora pričeti gradnjo stanovanjske hiše v 30 dneh po podpisu pogodbe, dokončana pa mora biti v treh letih po podpisu pogodbe o dodelitvi zemljišča.

Oddelek za gospodarstvo in finance
SOB Črnomelj

PROSTA DELOVNO MESTO!

METALNA MARIBOR
— TOZD TOVARNA GRADBENE OPREME
SENOVO, n.sol.o.

objavlja na podlagi sklepa komisije za medsebojna razmerja prosto delovno mesto

VODJA KONTROLE KVALITETE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba strojne smeri in 5 let delovnih izkušenj.
- Delo se združuje za nedoločen čas.
- Poskusno delo traja 60 dni.
- Nudimo DRUŽINSKO STANOVANJE.

Pismene prijave z navedbo dosedanjih zaposlitev in področij dela z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov METALNA — TOZD TGO SENNOVO, kadrovska služba.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri kandidata najkasneje v 15 dneh po sprejetju sklepa o izbiri.

PROSTA DELOVNA MESTA!

VELETRGOVINA „KURIVO“

Ljubljana, Trg VII. kongresa ZKJ 4,

objavlja za poslovalnico Novo mesto, Bršlin 2, prosto delovno mesto:

— SKLADIŠČNIKA V POSLOVALNICI.

Pogoji: nepopolna srednja šola in vsaj 1 leto tovrstne prakse. Zasedba delovnega mesta je za nedoločen in poln delovni čas. Poskusno delo traja dva meseca.

Ponudbe pošljite na: „Kurivo“, poslovalnica Novo mesto, Bršlin 2, v 8 dneh po objavi oglasa.

SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠENTJERNEJ

objavlja
prosto delovno mesto

TAJNIKA KRAJEVNE SKUPNOSTI.

Pogoji:

- končana srednja šola ekonomske ali tehnične smeri
- znanje strojepisja
- dve leti ustreznih delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece.

Nastop dela po dogovoru.

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati imeti ustrezne moralnopolitične vrline in delovne ter organizacijske sposobnosti.

Pismene prijave sprejema Krajevna skupnost Šentjernej.

„DOLENJKA“, TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO NOVO MESTO

objavlja prosto delovno mesto

POSLOVODJE

za prodajalno „Črmošnjice“

Pogoji: končana šola za prodajalce mešane stroke in 3 leta prakse v stroki.

V poštev pridejo moški kandidati z odsluženim vojaškim rokom. Kandidatu, ki bo izbran, nudimo dvosobno družinsko stanovanje v stavbi, kjer je prodajalna. Vse ostale informacije dobijo kandidati v splošnem oddelku DO. Rok za vlaganje ponudb je 8 dni po objavi.

ZAHVALA

Sredi dela je nepričakovano med vožnjo s traktorjem omahnil v smrt in nas za vedno zapustil komaj 38 let star naš najdražji skrbni mož, oče, sin in brat

MIKO ŽUNIČ

kmetovalec iz Žuničev št. 15

Iskreno se zahvaljujemo sovaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami, darovali cvetje in vence ter ga pospremili na zadnji poti. Prav tako iskrena hvala občinski gasilski zvezi Črnomelj, gasilcem GD Adlešiči, Preloka, Zilje in Žuniči ter govorniku za ganljive besede ob slovesu. Hvala župniku za opravljeni obred.

Žaljujoci: žena Marica z otrokoma Željkom in Jasno, mama Franciška, brat Jože ter sestre Ana, Marija, Francka in Nada z družinami ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube žene, mame in stare mame

MARIJE BOBIČ

iz Šmarjete 17

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki so v hudih trenutkih z nami sočustvovali in nam lajšali bolečino. Hvala vsem, ki so nam ustno ali pisмено izrekli sožalje, poklonili vence in v tako velikem številu spremili našo mamo na zadnji poti, kakor tudi pevcem za zapete žalostinke. Lepa hvala župniku za opravljeni obred, č.s. Bolemiri pa za lajšanje bolečin.

Žaljujoci: mo Anton, hčerki Rezi in Pepi, sinovi Ivan, Franci, Lojze, Nace, Tone, Stane z družinami ter Jože in Albin in drugo sorodstvo

Šmarjeta, Bučka, Ljubljana, Meutor,
Wickliffe, Cleveland, Ohio—USA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 26. AVGUSTA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Glasovi v ritmu. 9.40 Mladi koncertanti. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.10 Zvoki znanih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Tone Zafošnik: Pomen klonske selekcije vinske trte. 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Glasbena pravljica. 14.40 Med solo, družino in delom.

PETEK, 27. AVGUSTA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Parada orkestru. 9.40 Slovenska umetna pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po Talijinskih poteh. 12.10 Revija orkestru in solistov. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Dular: Proizvodnja in ekonomija na nekaterih naših kmetijah. 12.40 S pihalnimi godbami. 14.05 Mladina poje. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Z ljubljanskim jazz ansambлом. 18.00 Glasbena lirika. 19.40 Minute z ansambлом Borisa Franka. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop pops 20! 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 28. AVGUSTA: Od 0.05 do 5.00 Nočni zabavni radijski spored. 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Početniški pozdravi. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti - mag. Andrej Dobro: Strojna gradnja godznih cest. 12.40 Veseli domači napravi. 14.05 S pesmijo in plesom po

Jugoslaviji. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 S knjižnega trga. 17.05 Gremo v kino. 17.45 Zabaval vas bo ansambel Francija Puharja. 18.05 Poletni divertimento. 19.40 Minute z ansambлом Silva Stingla. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Sobotna glasbena panorama. 21.00 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 29. AVGUSTA: Od 0.05 do 5.00 Nočni zabavni radijski spored. 8.07 Radijska igra za otroke. 8.34 Skladbe za mladino. 9.05 Še pomnite tovariši... 9.55 Vojaki, dober dan! 10.05 Prvi aplavz. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 Nedeljsko popoldne. 16.00 Zabavna radijska igra. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 21.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 V lučeh semaforjev.

PONEDELJEK, 30. AVGUSTA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Pesmice na potepu. 9.40 Vedre melodije. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Revija velikih orkestru. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Milena Lekšan: Jesenske sorte jabolk. 14.05 Pojo amaterski zbori. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Z zabavnim orkestru RTV Ljubljana. 17.00 Studio ob 17.00. 18.25 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambлом Fantje treh dolin. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 20.30 Operni koncert. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 31. AVGUSTA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Lahke note. 9.40 Slovenske ljudske v zborovskih in

instrumentalnih priredbah. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Lojze Cetina: Letošnje napake pri organizaciji obiranja hmelja. 12.40 Po domače. 14.05 Iz dela glasbene mladine Slovenije. 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Spomini in pisma. 17.00 Studio ob 17.00. 18.00 Koncert po željah poslušalcev. 19.40 Minute z ansambлом Milana Ferleza. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 21.33 Zvočne kaskade. 22.20 Pota jugoslovanske glasbe. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 1. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Glasbena pravljica. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Urednikov dnevniki. 12.10 Opoldanski koncert lahke glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti - Vrt v septembru. 12.40 Igrajo vam češke pihalne godbe. 14.05 Ob izviri ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Loto vrtljak“. 16.45 Sprehodi instrumentov. 17.00 Studio ob 17.00. 18.00 Iz repertoarja zborov jugoslovanskih radijskih postaj. 19.40 Minute z ansambлом Toneta Janše. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

CETRTEK, 26. 8: 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 RA - I. del dokumentarnega filma (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 A. Konic: Najvažnejši dan življenja (Lj) - 20.55 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.05 Cetrkovi razgledi: Brčko Banoviči po 30. letih barvna oddaja (Lj) - 21.35 Iz koncertnih dvoran: M. Musorgski: Slike z razstave (Lj) - 22.15 TV dnevnik (Lj)

PETEK, 27. AVGUSTA: 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Catch Candy - serijski barvni film (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Čez tri gore, čez tri vode, pojo „Gorenjci“ barvna oddaja (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Kako pa kaj oče - III. del, serijska humoristična barvna oddaja (Lj) - 20.25 Propagandna oddaja (Lj) - 20.30 Mayerjeva zapuščina - barvna oddaja (Lj) - 20.50 Helena, sodobna ženska - serijski barvni film (Lj) - 21.40 TV dnevnik (Lj) - 21.55 Julie Andrews - barvna zabavno glasbena oddaja (Lj)

SOBOTA, 28. AVGUSTA: 16.25 Nogomet Napredak: Zagreb - prenos v odmoru Propagandna oddaja (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Disneyev svet - serijski barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Obsodba - barvni film (Lj) - 21.30 Moda za vas, barvna oddaja (Lj) - 21.40 Prodali so jih milijon: Jim Stafford, Gigliola Cinquetti, barvna oddaja (Lj) - 22.25 Propagandna oddaja (Lj) - 22.30 TV dnevnik (Lj) - 22.45 625 (Lj)

NEDELJA, 29. AVGUSTA: 8.50 Poročila (Lj) - 8.55 Za nedeljsko dobro jutro: Dolenjski in kostanjeviški okteti, barvna oddaja (Lj) - 9.20 625 (Lj) - 9.40 D. Guardamagna: Puccini - barvna

nadaljevanka (Lj) - 10.45 Otroška matineja: Catch Kandy, Grdi raček, barvni oddaji (Lj) - 11.25 Mozaik (Lj) - 11.30 Ljudje in zemlja (Lj) - 12.30 Poročila (do 12.35) (Lj) - Nedeljsko popoldne: Igre brez meja, barvna evrovizijska oddaja - Figole-fagole II. del ponovitve - Okrogli svet - Risanka - Moda za vas - Poročila (Lj) - 17.40 DOC - barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 S. Karanovič: Na vrat na nos - barvna nadaljevanka TV Beograd - 20.50 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 20.55 Skrivnosti Jadrana (Lj) - 21.35 Sportni pregled (Bg) - 20.10 TV dnevnik (Lj)

PONEDELJEK, 30. AVGUSTA: 17.40 Obzornik (Lj) - 17.55 Radovedni slonček - otroška oddaja (Lj) - 18.30 Mozaik (Lj) - 18.35 Odločamo (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (Sk) - 19.15 Risanka (Lj)

VOZNIKI!

ZAŠČITITE SVOJE VOZILO PRED KOROZIJOM. ZUNANJI IN NOTRANJI PREMAZ Z „VALVOLINE TECTYL“ VAM OPRAVI PETER PERDEC AVTOMEHANIČ POD TRŠKO GORO 90, TELEFON 068-22-372 GARANCIJA ZA OPRAVLJENO DELO! TECTYL CENTER

- 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Glazunov: Raimonda - barvna oddaja (Lj) - 21.10 Kulturne diagonale (Lj) - 21.40 Mozaik kratkega filma (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj)

TOREK, 31. AVGUSTA: 17.00 Kmetijska oddaja TV Zagreb, posnetek (Lj) - 17.45 Obzornik (Lj) - 18.00 Trapollo HH 33 - otroška oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Oktet lesne industrije - barvna oddaja (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Mednarodna obzorja (Lj) - 20.50 Propagandna oddaja (Lj) - 20.55 H. Fallada: Kmetje, bombe in oblast (Lj) - 22.25 TV dnevnik (Lj)

SREDA, 1. SEPTEMBRA: 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Po sledih napredka - barvna oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Glasbeni amaterji (Sa) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Film tedna: Praznovanje rojstnega dne, barvni film (Lj) - 22.00 Miniature: Vivaldi: Stirje letni časi - Pomlad, barvna oddaja (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj)

CETRTEK, 2. SEPTEMBRA: 16.15 Nogomet Sloboda: Dinamo, prenos v odmoru Propagandna oddaja (Sa) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.15 RA - II. del dokumentarnega filma (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Najvažnejši dan življenja - barvna oddaja (Lj) - 21.00 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.10 Cetrkovi razgledi (Lj) - 21.40 TV dnevnik (Lj)

OKTET „GALUS“ VABI!

Oktet „Galus“ iz Ljubljane vabi tenore in baritone, ki bi želeli peti v ansamblu, na avdicijo.

Podrobnejše informacije in dogovor na telefonu (061) 44-202.

DOLENJSKI LIST
vaš informator

22. MEDNARODNI VINOGRADNIŠKO VINARSKI SEJEM

UŽIVAJTE PRI POSKUŠNJI 1000 VRST SVETOVNIH VIN

„VINO 76“

ODPRT VSAK DAN OD 10. URE DO 19.30
ZABAVIŠČNI PROSTOR ODPRT DO 23. URE

*Josip
Jurčič*

5

ihotapec

Graničarji so se menili med seboj večkrat po nemško. Zlasti Peter Peč si je v nekako čast štel, da je mogel kaj svojim trem tovarišem povedati tako, da ga kmetje okoli niso razumeli. Tudi zdaj je del kapo na glavo, smeje se nekaj pravil in kmalu potem odšel ven.

Med kmeti je bil star, doslužen vojak, ki je s silo ujel nekoliko besedi tujega jezika. Ta je nekoliko razumel, kam gre graničar.

„Slišiš, France!“ klical je ta. „Ali hočeš sam sebi dobro?“

„Kaj pa je?“ vprašal je France nevoljen že zavoljo pričujočnosti graničarjev.

„Jaz te vprašam, če hočeš sam sebi dobro?“ „To se ve!“

„Poleno znaš tudi pobrati na drobnem koncu, z debelim pak po buči mahni?“

„Znam, menim. In še svojo zastavim, da ti bude počila, če je ravno kamenita.“

„Rajši verjamem, kakor bi jo poskušati dal. Midva se ne bodeva tolkla, Bog obvaruj, France! Midva sva prijatelja. A za drugo betico vem, ki jo gre razbiti, in ti jo boš, če nisi kukavica.“

„Katero?“

In Francetov tovariš, stari vojak, se nagne do njegovega ušesa ter mu skrivnostno na uho pove: „Leblajtar Peter Peč je šel gor v vašo vas k Rezki, sestri tvoji. To je dejal, jaz sem dobro razumel.“ Reški to tiho, pogleda Francetu v obraz in pravi: „Kaj boš ti dejal na to?“

France Štirniki ni odgovoril nobene besede. Pobesil je glavo, v lice je obledel ko smrt, ugriznil se je v spodnjo ustnico, svetlo pogledal, vstal in odšel. „Kaj si mu za pet hudirjevcev izpod klobuka povedal, da je tako ozelenel in

precej šel?“ vprašal je Dlek, ki je Franceta opazoval.

„Tiho bodi, stričev, tiho! Jutri boš slišal nekaj, česar ne povedo vsak dan stara babiščeta: pa molči!“

IV

Prestavimo se s častitim bralcem v majhno in nizko stanico. Pohoštvo te izbice kaže čeravno ne pomanjkanja, vendar siromaštvo; kajti vse, kar tu vidimo, je velika, rdeče pobarvana skrinja in majhna postelja s slamatimi blazinami in gjuhami debelega domačega platna. Vse pak je čedno in snažno. Vendar hrani ta ubožna stanica dragocen biser, ki ga dostikrat zastonj iščeš po bogato okinčanih mestnih sobah, hrani nedolžno deklico. Bila je to spalnica Štirnिकove Rezke.

Dolgo je že, kar je Reza pogasila luč in se ulegla na trdo postelj. Dolgo je še leže molila večerno molitev in vendar ni hotel spanec zazibati trudne glave. Zrla je v lesen strop, mesečina je sijala skozi malo, z železno mrežo zavarovano okence, čudne misli so jo obhajale. Videla je svojeglavega, drznega brata v nevarnostih, ni ga mogla udrti doma. Mislila si je, kako ga bodo ljudje sodili, imenovali ga tihotapec, na pol razbojnika; kako ga bodo biriči iskali - in ni si mogla kaj, solze so se ji ulile. Jela je zopet moliti. Molitev da tolažbo, človeka razmišlja. Tudi Reza je naposled zadremala.

Ko se zbudi, mesečina ni več sijala v izbico, a nekdo je trkal na okno in na pol šepetaje klical njeno ime. Čuden mraz jo spreleti po vseh udih. Bilo jo je strah, potegne oedejo čez oči in ušesa.

„Rezka!“ šumelo je zopet od okna.

Glas je bil lep, mehke. Zazdelo se je Rezi, da ji ni čisto neznan, nekoliko o jo mine strah, usede se na postelji, da bi natančneje poslušala; vendar si ni upala ni dihati.

„Reza, lepa moja Reza! Zakaj se mi ne oglasiš?“

To je bil glas lepega graničarja Peča, ki je enkrat z njo od maše šel in ki je prišel že večkrat brez uspeha pod okno.

„Tako vsaj bliže okna pridi, da ti nekaj povem; saj vem, da ne spiš, ljuba moja deklica!“ zdihoval je Peter Peč.

Zdajci se domišli Reza grožnje bratove, da bode graničarja ubil, ako ga blizu hiše dobi. Brat je bil nocoj zunaj, to je vedela. Kaj, ko bi prišel zdajle, ko bi našel tega človeka tukaj, ko bi v jezi res kaj hudega storil! To je Reza pomislila v enem trenutku, v drugem - pak je

skočila iz postelje, šla je bliže okenca, vendar ne prav do line, ter dejala: „Kaj bi radi? Bežite!“

„Nič se ne boj, Reza, nič. Kdo ti pa kaj hoče? Samo govorila in menila se bova, pojdi bliže, rožica moja zlata!“ javkal je mladenič.

„Midva se nimava kaj meniti, gospod! Ako bi vas moj brat dobil tukaj, moj Bog, bežite, lepo vas prosim,“ govori deklica s tresočim se glasom.

„Nič se ne boj, jaz se ga tudi ne bojim. Bog ve, kje je zdaj tvoj brat. Meni se zdi, da sem ga videl v krčmi, še četr ure in ti tega: pijan je bil, gotovo ga ne bode,“ pravi Peč.

„Je že tukaj!“ zavpije Rezki znan glas strahovito graničarju za hrbtom. Obenem treščijo debelo poleno po Pečevi glavi, da se na mah in brez glasu zvrne ob hiši na tla.

Deklica zakriči na ves glas. Oče Štirniki v stranski izbi se zbudi in plane na noge.

„France, stoj, France!“ kliče deklica.

„Kaj ti je pa?“ vprašuje oče iz druge izbe.

„France bo nekoga ubil zunaj, ah, oče, ven! Brž ven pod okno!“

Starec leti nato ven, na pol opravljen. Toda zunaj je bila tema. Oblaki so se podili po nebu in le malokdaj se je majhno mesec pokazal. Vse je bilo tiho, nikjer nobenega šuma. „Neumna si,“ godrnjal je starec hčeri. ki mu je bila prišla za petami z lučjo. „Kje je France in pa še kdo? Sanjalo se ti je, pa vpiješ.“

„Lejte, lejte!“ kazala je Reza proti kozolcu s prstom. Tam se ji je zdelo, da je videla človeka, ki ni nesel drugega na rami ko hlod. Zdel se ji je grozovito velik, tako da je dvomila, ali je to France ali ne. Zginil ji je pa v temoti v tem hipu, ko ga je zagledala.

„Bog nas obvaruj vsega hudega,“ rekel je Štirniki, potem pak se je obrnil k hčeri in, videvši jo na pol razpravljeno na mrazu stati, dejal je skrbljivo: „Deklica, le v hišo pojdiva, da ne prezebeš, bode že Bog tako obmil, da ne bo nič hudega.“

Nerada je Reza ubogala očeta, vendar je šla. „Kaj imajo pač ljudje okrog naše hiše? Zakaj se ne pobijajo drugod?“ reče oče ter dene čmo, ubito svetilnico na mizo.

Hči ni mogla odgovoriti. Skoraj gotovo se ji je zdelo, da je brat bil tisti, ki je udaril po Peču in katerega je videla ob kozolcu izginiti z butaro na rami; ah, morda je nesel človeka, ubitega z lastno rokovo. Že je videla ljubega brata v železju pred krvavo sodbo - in tesno ji je bilo pri sru, mrzel pot ji je teknel po čelu.

„Ali Franceta še ni?“ vprašal je stari dalje.

„Ah, ni ga ne,“ odgovori hči, „in ravno zavoljo tega me skrbi.“

„Nič ne maraj, nič, France bode že prišel; da se pa dva tepeta pod našo hišo, kaj nam tega mar,“ reče stari, vendar glas se mu čudno spremeni, tudi njemu misel pride v glavo: „Kaj, ko bi bil France imel pretep?“

Deklica ni mogla molčati. Solze ji zalijejo oči.

„Oče, meni tudi tako vest pravi. Zdelo se mi je, da sem čutila tistega graničarja Peča na tnalu. Ravno sinoči mu je France zapretil. Ah, oče, lepo vas prosim, vzgite še enkrat svetilnico in oblecite se, pa pojdite pogledat malo po potu ob kozolcu dol, morda se tako velika nesreča odvrne. Gotovo je bil France, pojdite, lepo vas prosim. Meni se je zdelo, da sem ravno njegov glas slišala.“

Starec resnobno premišljuje trenutek, potlej pak urno natakne velike čevlje namesto koklastih copat, obuje kožuh in pokrije retasti klobuk na svojo glavo.

„Le duri zapahni, da te ne bo strah, deklica, pa potrpi malo: moli roženkranec ali božje čednosti, jaz malo pogledam, pa pridem zdaj zdaj nazaj.“ Reški, vzame svetilnico v eno roko, v drugo drenovo palico iz kota pri vratih in gre iz hiše.

Komaj pride do kozolca, zagleda na snegu rdeč madež - kri, za dve stopinji zopet več in več kapljic. Tudi stopinje je razločil po gazu, sledi velikega čevlja, kakor ga je n. sil France. Staremu je postalo tesno pri sru, hitreje in hitreje stopa, zmerom po krvavem sledu. „Moj Bog, oče nebeski in ljuba mati božja! Da bi vsaj on ne bil kaj storil! Oh Jezus, Jezus!“ molil je oče Štirniki, pa le še bolj je bil nemiren. Bil je že na strmi rebri, na potu, ki je držal do Rebrnika, že dobre četr ure od doma; pa vrtni se mu ni dalo, na vsak način je hotel vedeti, kaj je. Krvavi madeži na snegu so bili sicer vedno bolj redki, pa gotovo je bilo, da je pobojnik šel k Rebrniku, kajti že je videl mož luč izmed sadnega drevja samotne krčme in, ko ne bi bil od starosti že malo gluhi, čuti bi bil mogel že tudi divji krik vinjenih pivcev.

Pa glej, nekaj podolgega je ležalo na potu. Bil je človek. Suknja in jermen na križ sta pričala, da je graničar. Iz gladkega lica je Štirniki spoznal Peča. Naglo poklekne stari mož tik trupla, postavi svetilnico predse v sneg in se spogne čezenj. Lice Pečevo je bilo blede, zmrzljena kri se mu je las držala, sicer pa je bil gorke, srce je bilo in dihjal je globoko. Tudi ni bilo nikjer velike rane videti, le na lahko je imel glavo prebito. „Hvalo Bogu, temu ne bo nič hudega,“ reče stari in precej se mu olajša pri sru.

Ameriko imamo lahko doma

Med petimi občani, ki bodo ob letošnjem občinskem prazniku občine Trebnje prve dni septembra prejeli plaketo občine, bo tudi kmet Tone Sever iz Pristavice. V poročilu komisije za oblikovanje in priznanja občinske skupščine je napisana jedrnata obrazložitev: „Za uspešno kooperacijsko sodelovanje in družbenopolitično delo.“ Predlagala ga je seveda trebanjska Kmetijska zadruha. Tone namreč s tako predanostjo, s katero obdeluje zemljo, opravlja tudi vrsto družbenopolitičnih funkcij. Med drugim je vodja delegacije za samoupravne interesne skupnosti v KS Veliki Gaber in član izvršnega odbora zemljiške skupnosti.

Kmet si težko utrga čas, da pohiti na sestanek, zakaj začeto delo na domačiji čaka samo njega in ženo. Zato se kmetje težko odločajo, da prevzemajo razne družbenopolitične dolžnosti, meni Tone. „Ker nobena jed ne pride sama na krožnik, se je treba za kmetovo pravico vedno potegniti na pravem kraju tudi v taki družbi, kot je naša, to pa bodo lahko še uspešneje storili mlajši, ki nas bodo morali kmalu zamenjati.“ Tone v pogovoru zmanjšuje svoj prispevek. V nepokvarjeni skromnosti, ki je tako svojska preprostim ljudem, mu je kar nerodno, zakaj je iz množice kmetov izbran za letošnjo občinsko plaketo prav on.

Tone je v mlajših letih obiskal svoje prek velike luže. Tudi v Ameriki se nikomur sama od sebe ne cedita med in mleko. Domov se je čez pol leta vrnil bogatejši za marsikatero spoznanje in prav rad pritegne tistim, ki so tudi že bili zunaj in po tem s še večjo ljubeznijo znali ceniti vse prednosti domovine. Kot ni nekritično presadil značilnih znakov kmetij ameriškega

severozahoda (visokih silosov) in je na svoji domačiji z ženo raje zabetoniral nizkega koritastega, ne bi dal roke v ogenj še za marsikatero tamkajšnjo novotarijo.

Seveda govori o gospodarstvu na zemlji v pojoči dolenski in vedno pravilno uporablja učenebesede kot npr. akumulacija, ki jo je na kmetiji za nujni družinski standard vedno manj, ker jo požro stroji, gospodarska poslopja, zaščitna sredstva in gnojila. V letošnji stiski za krmo je nabil na prikolico deske, da jo je podaljšal in krenil s traktorjem na travnate jase kočevskih lovcev kar šestkrat. Lovci namreč radi vidijo, da nekdo pokosi tudi najbolj nedostopne lege, da bi jelenjad lahko vedno znova mulila mlado travo, Tone pa si je tako navkljub dolgi vožnji zagotovil nekaj več krme.

Tone je bil doslej zadrugi vedno zvest s prodajo krompirjeve letine, kot bo tudi to leto s tistim, kar je jel izkopavati minul teden. Ni zadovoljen z gomolji, letošnje muhasto vreme jim ni gnilo. Kot vse kmete ga hudo zanima cena za letošnji pridelek. Ob tem ne razmišlja, da bi ga prodal drugam – morda za višjo ceno mimo pogodbe z zadrugo, čeprav nedvoumno pribije, da ga prihodnje leto ne bo več sadil, če se ne bo izplačalo.

Skoraj nemogoče si ga predstavljam navezanega na kaj drugega kot na to dolensko zemljo. S kakšnim zarom govori o njej! Vendar vseeno kar nekam otožno pristavi: „Če bi bil še enkrat mlad, ne bi bil rad kmet!“ Ni glavna ovira le to, da kmet pravzaprav ni nikoli prost. Imel sem občutek, da ga bolj muči to, kako se ceni kmetov delež, ki se najbolj lepo vidi, ko da svoj pridelek na trg. Pogreša več razumevanja družbe.

ALFRED ŽELEZNIK

USPEŠEN START – Z izstrelitvijo sta kronana ali pa tudi ne dolgotrajna spretnost in znanje, potrebni za izdelavo rakete. Vsega tega ne manjka mladim raketarjem, ki se s svojimi krhkimi modeli v soboto niso ustrašili dežja. (Foto: Železnik)

Rakete v deževno sevniško nebo

Na republiškem tekmovanju raketarjev v Sevnici je zmagal klub V. M. Komarov

V soboto dopoldne je raketni klub Vega iz Sevnice priredil odprto republiško prvenstvo raketarjev tipa strimer. Na izstrelišče na robu sadovnjaka Kmetijskega kombinata Zasavje v Sevnici so prišli klubi iz Ljubljane, Celja, Kranja, ekipe JLA, gostje iz Splita so zaradi dolge poti v slabem vremenu prišli šele v času razglasitve rezultatov in seveda domačini.

Mladi raketarji so se najbolj bali spremembe vremena in res je za nekaj sončnimi žarki pred začetkom tekmovanja kmalu začelo deževati. Nekateri gledalci, ki so spremljali uspele starte raket, so v šali dejali, da to tudi ni čudno, ko so raketarji s svojimi izdelki tako neusmiljeno vrtali globoko pod nebo. Tekmovalne rakete strimer imajo za pristajanje poseben barvast trak s tem imenom. S posebnim spojem vrvice dosežejo, da drži raketa pri padanju vodoravno smer, kar povečuje zračni upor. Tekmovalci skušajo nato doseči kar največji domet rakete.

Na tekmovanju v Sevnici je bil pri tem najuspešnejši Stanko Teraž (ARK V. M. Komarov Ljubljana), pred klubskim tovarišem Borutom

Frantarjem in Sevnčanom Mirkom Motoretom. Tudi ekipna zmagala je pripadla članom ARK Komarov iz Ljubljane, druga je bila tretja ekipa ARK Vega iz Sevnice, 3. druga ekipa domačinov, 4. in 5. mesto so zasedli Kranjčani, 6. je bila ekipa JLA, zadnji pa Celjani.

NAMESTO ENE, OSEM GLAV – Zeju je verjetno mokrota zadnjega tedna prijala in je veselo gnalo svojo rast. Posebno se je odrezalo na vrtu Janeza Pavlina na Veikem Slatniku, kjer je zrasla zeljnata glava, ki ima namesto ene osem glav. To zeljnato čudo je na uredništvu prinesel Alojz Sašek. (Foto: MiM)

KAP V POSTELJI

18. avgusta se je okrog 14.30 vrnil iz službe Figar iz Sremiča 11 ter prepaden ugotovil, da leži v postelji mrtva njegova 48-letna žena Ana. Kot je ugotovil zdravnik, na truplu ni bilo nobenih znakov nasilja, temveč je Figarjeva umrla zaradi nenadne srčne kapi.

KDO DRUG NEKI NAJ BI BIL KRIV?

V žlici zlato rumene juhe je opazil Anton Zračnik med popoldanskim kosilom las, ki je po barvi ustrežal lasem na ženini glavi. Asociativno se je spomnil mladosti, ko je skorajda ponorel nad Aninimi lasmi, v katere se je najprej zaljubil, nato jih je občudoval, poljubljal in božal. Ko pa je zdaj gledal v žlico in las na njej, ga je zapeklo v želodcu, srce pa se mu je preselilo z običajnega mesta na prostor ob sencih. Brez besed je prijel krožnik, odprl okno in sosedove kokoši so se kokodakajoč razbežale pred živžgajočim krožnikom, za katerim so leteli domači rezanci...

Zračnikov petletni sin Tonček je nehal jesti in niti

Zračnikova ga ni mogla pričati, da bo juhico pojedel striček, če je ne mara on.

Veselični prostor je bil podoben mravljišču in zdelo se je, da so pustili ljudje vse skrbi doma, tako so bili veseli. Začetek je napovedala steklenica, ki se je odbila od tal ter se razletela na kosčke šele ob drugem srečanju z zemljo. Pesti so zadevale ob nosove, čeljustne vilice, noge v trebuh, v rebra, da so bili udeleženci pretepa oblitni s krvjo in tako podobni globusu, ki ga je videl Tonček Zračnikov v šolskem kabinetu...

Luči so umrle, na belem platnu so se prikazali jezdec

velikimi črnimi klobuki. Najprej so posilili mlado Indijanko, za šalo pobesili njene starše, zažgali njih kolibo in se krototaje odpravili pit v saloon, kjer so postrelili sovražno bando, lastnika pa obesili na železni klin. V uri in pol so potem še odsekali roko nekemu klatežu, izruvali oči zapitemu šerifu ter razstrelili zapor, iz katerega so pridivljali zaprti pripadniki osvobodilne to!pe.

Luči so oživele in noge so Tončka Zračnikovega odnesle proti domu. Med potjo si je v kiosku z denarjem, ki mu je ostal od vstopnine, kupil še strip, kajti prodajalec mu je zagotovil, da se mu bodo od

strahu dvignile kocine, ko bo zvebral odlomek o natikanju živega ujetnika na kol...

Oblaki so se izpraznili in od nekod so se privlekle na plano rjavkasto zelene žabe, ki so pritegnile Tončkovo pozornost. Eno od njih je popokal, jo odnesel v svojo sobo, položil na mizo in ji s kuhinjskim nočem razparal trebuh, da se je mati Zračnikova onesvestila, oče Zračnik pa se je trdno odločil takoj drugi dan koraciti v šolo, da se znese nad učiteljico biologije, ki je po njegovem mnenju edina kriva in odgovorna za surovo sinovo dejanje, ki ga je bil pravkar videl.

TONI GAŠPERIČ

Za kupčev blagor

Nobena redkost ni, če v novomeških trgovinah opaziš napis, kot: Prodanega blaga ne zamenjajemo in podobno. Precej je takih, ki jih takšne besede ne bodo več v oči, saj so se nanje že navadili, inšpektorji pa menijo drugače. Zakaj, ni težko ugotoviti. Poglejmo v skopih obrisih, kaj pravi 23. člen temeljnega zakona o blagovnem prometu, ki v svojih stvkih krepko štiti kupce.

„Če ima proizvođač, ki ga je gospodarska organizacija prodala na drobno, pomanjkljivosti, ga mora gospodarska organizacija na kupčev zahtevo zamenjati za brezhibnim proizvodom ali vrniti plačani znesek – ali pa s kupčevu privolitvijo pomanjkljivosti odstraniti. Kupec nima te pravice le tedaj, če je pomanjkljivosti ali okvara nastala po njegovi krivdi ali je če ob nakupu zanjo vedel.“ Kupec tekstila, ki se mu ta že pri prvem pranju „razpada“, prav gotovo ne more vedeti za to pomanjkljivost.

Dandanašnji je kupec takih napak že navajen, včasih pa ni bilo tako. Tako je ruski car Peter Veliki že pred dobrimi 250 leti dal pretepeti nekega proizvajalca orožja z bičem in ga nato poslal na prisilno delo, ker si je „on nesramnež drznil prodati carski vojski neuporabne topove in puške“. Takih in podobnih primerov je bilo v preteklosti nešteto. Tisto, kar je kupec plačal je moralo biti kvalitetno in zanesljivo. Kaj pa danes? Bomo priklicali stare, dobre čase?

B. R.

Obveščen Dolenjec bere DOLENJSKI LIST

Kam so šli milijoni?

Terezija Prosevc iz Kapel odgovarja za poverbo 2,394.000 din

V torek, 24. avgusta, se je pred novomeškim okrožnim sodiščem začela razprava zoper Terezijo Prosevc, 48-letno nekdanjo računovodkinjo Obrtno kovinskega podjetja Dobova. Poročamo samo o prvem dnevu razprave.

Obtožba je Prosevčevi očitala tri kazniva dejanja: grabež, ponarejanje uradnih listin in podajo lažne ovadbe. V obtožnici, ki jo je pred potčlanskim senatom podal okrožni javni tožilec Jože Petra, je navedeno, naj bi si Prosevčeva v času od januarja 1966 do oktobra 1975, zaposlena kot računovodkinja majhnega podjetja z okrog 70 do 90 zaposlenimi v Dobovi, postopoma prilastila 2,394.469 novih dinarjev.

Denar naj bi jemala na sila preprost način: na plačnih listih je zaposlenim sicer prav obračunavala zaslužke, sestevke bruto osebnih dohodkov, neto dohodkov, prispevkov in rekapitulacije pa je povišala za zneske, ki jih je vsak mesec obdržala zase. Našli so blizu 100 tako predrugačenih plačilnih list. Podjetje pa je bilo oškodovano še za več denarja, ker je tudi od poverjenih zneskov plačevalo razne družbene prispevke.

Obtožnica je že med preiskavo nekajkrat spremenila zagovor. Na prvi dan obravnave je priznala poverbo manjših zneskov do leta 1972, češ da je imela slabe družinske razmere in da je gradila vikend. Medtem pa je krivdo za velike „dodatke“, dvignjene zadnja leta vsak mesec, zvrčala na zdajšnjega direktorja Matjaža Križanca, ki pa je soudeležbo pri nečednih poslih zanikal. Tudi pri soočenju sta uporno vztrajala vsak pri svoji trditvi. Razprava se je večeraj nadaljevala z zaslišanjem prič in dokazovanjem, vendar o njej do zaključka redakcije nismo mogli poročati. Več o tem procesu bomo objavili prihodnji teden.

PLUSKA: TUJCI SO ČELNO TRČILI – 18. avgusta zgodaj zjutraj je švicarski državljani vozil z avtom proti Zagrebu, na vrh klanca pri Pljuski pa zapeljal na levo v slabo preglednem ovinku. Ker je ravno tisti hip naproti pripeljal avto Iranec, sta čelno trčila. Pri nesreči so bili ranjeni Švicar in njegova sopotnica ter dva potnika v iranskem avtomobilu. Vse ranjene so prepeljali v novomeško bolnišnico, medtem ko je gmotne škode za 150.000 dinarjev.

ASFALT ŠE LETOS?

Nared so načrti za modernizacijo ceste do pod Male Loke (gre za podaljšek okrog 800 metrov od Velike Loke dalje) in skozi vas Catež. Rok za izdelavo načrtov je držal, lepo bi bilo, če bi bilo tako tudi z asfaltom.

Naročnikom Dolenjskega lista

Prihodnje dni bodo pismonoše po svez Sloveniji začeli pobirati naročnino za letošnje drugo polletje (84,50 din). Pošti in nam boste prihranili mnogo dela, sebi pa tudi dodatnih stroškov, če boste naročnino poravnali takoj. Zato vas prosimo, da svojega pismonoše ne odpravite ob tem obisku praznih rok. Zamudnikom smo pristeli tudi zaostanek iz prvega polletja, kar velja tudi za tiste nove (letošnje) naročnike, ki doslej kljub vabilu še niso poravnali naročnine zadnjih mesecev prvega polletja.

NAROČNIKE IZVEN SLOVENIJE prav tako prosimo, da čimprej poravnajo naročnino do konca leta; položnice bodo prejeli prihodnje dni.

NAROČNIKE V TUJINI bomo o njihovih zaostankih naročnine obvestili v prihodnjih tednih. Prosimo jih, da pošljejo naročnino z mednarodno pošto nakaznico ali s čekom v priporočenem pismu.

VSE NAROČNIKE, ki so v zadnjem času, ko je že potekala priprava za jesensko izterjavo naročnine, sami poravnali svojo obveznost do lista, pa posebej prosimo, da to pismonoši povedo in mu hkrati pokažejo potrjeno položnico.

NAROČNIŠKI ODDELEK DOLENJSKEGA LISTA

Po nesreči zadet lovec

Obstreljen je bil Stefan Fortun, zobozdravnik iz Grosupljskega, ko je bil z družino v gozdu

20. avgusta je bila na območju Kremenjaka med Orlako in Valično vasio huda nesreča zaradi preizkušnje lovske puške. Ta dan so šli lovci v gozd. Med njimi je bil tudi grosupljski zobozdravnik. Savo Strmole iz Ljubljane je iz razdalje 50 metrov streljal v tarčo, pritrjeno na ploč in prislono ob drevo. Ko je ustrelil, se je krogla odbila od drevesa in zadela v trebuh Stefana Fortuna. Ki je stal kakih 15 metrov

od tarče. Ranjenega lovca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Kakor so ugotovili, je strel padel iz puške znamke „Mauser 7,9 mm“, last Jožeta Kuhlja z Vira pri Ivančini gorici. Od tega si je puško izposodil Anton Piškur, gospodar lovske družine Veliki Gaber, ta pa jo je dal v roke Strmoletu. Nesreča se je zgodila pri preizkušnji orožja, medtem ko druge podrobnosti za zdaj še niso znane.